

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.
I IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

	<u>Strana</u>
Izveštaj nezavisnog revizora	I
Finansijski izveštaji	
Bilans uspeha u periodu od 1. januara 2019. do 31. decembra 2019. godine	2
Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 1. januara 2019. do 31. decembra 2019. godine	3
Bilans stanja na dan 31. decembra 2019. godine	4
Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 1. januara 2019. do 31. decembra 2019. godine	5
Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 1. januara 2019. do 31. decembra 2019. godine	6
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje	
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine	7-155
Dodatne tabele	156

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Erste Bank a.d. Novi Sad

Mišljenje

Po našem mišljenju, pojedinačni finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu „Banka“) na dan 31. decembra 2019. godine, i njene finansijske uspešnosti i tokova gotovine za godinu završenu na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Predmet revizije

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu „finansijski izveštaji“) uključuju:

- bilans uspeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2019. godine;
- izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu na dan 31. decembra 2019. godine;
- bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine;
- izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu na dan 31. decembra 2019. godine;
- izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na dan 31. decembra 2019. godine; i
- napomene uz finansijske izveštaje, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tom regulativom su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe izdatim od strane Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije.

Naš pristup reviziji

Pregled

Materijalnost

- Materijalnost Banke: 286,413 hiljada dinara (u daljem tekstu „RSD“), što predstavlja 0.90% kapitala.

Ključna revizijska pitanja

- Procena ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata

Pri koncipiranju revizije utvrdili smo nivo materijalnosti i procenili rizike od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima. Posebnu pažnju posvetili smo slučajevima koji predviđaju subjektivnu procenu rukovodstva, kao što su npr. materijalno značajne računovodstvene procene koje uključuju utvrđivanje pretpostavki i uzimanje u obzir neizvesnih budućih događaja od strane rukovodstva. Kao i kod svake revizije, pažnju smo posvetili riziku od zaobilaženja interne kontrole od strane rukovodstva, što između ostalog uključuje, razmatranje da li postoje dokazi o pristrasnosti koji predstavljaju rizik od postojanja materijalno značajnih grešaka nastalih usled pronevere.

Prilagodili smo obim revizije sa ciljem da obezbedimo primenu dovoljnih postupaka za potrebe izražavanja mišljenja o finansijskim izveštajima, uzetim u celini, pri čemu smo vodili računa o strukturi Banke, računovodstvenim procesima i sistemima kontrole, kao i sektoru privrede u kome Banka posluje.

Materijalnost

Na obim naše revizije uticala je primena nivoa materijalnosti. Revizija je koncipirana na način da se stekne razumno uverenje da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Pogrešni iskazi mogu nastati usled pronevere ili greške. Pogrešni iskazi se smatraju materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

Na osnovu našeg profesionalnog prosuđivanja, definisali smo određene kvantitativne kriterijume materijalnosti, uključujući i nivo materijalnosti za finansijske izveštaje, uzete u celini, kao što je prikazano u tabeli niže. Pomenuto nam je, uz kvalitativne faktore, pomoglo da definišemo obim revizijskog angažovanja, kao i prirodu, vremenski okvir i opseg revizijskih postupaka, kao i da izvršimo procenu efekata pogrešnih iskaza, ukoliko postoje, pojedinačno ili zbirno, na finansijske izveštaje, uzete u celini.

Nivo materijalnosti

RSD 286,413 hiljada

Kako smo odredili materijalnost

0.90% kapitala

Obrazloženje za primenjenu osnovu za određivanje materijalnosti

U kontekstu strukture akcionara Banke, koja je u celosti u vlasništvu međunarodne grupacije, i uzimajući u obzir interese ostalih ključnih zainteresovanih strana – regulatora, deponenata, poverilaca i drugih – čiji primarni fokus je bančina kapitalna adekvatnost i sposobnost da izmiruje svoje obaveze, smatramo odgovarajućim da materijalnost bude određena u odnosu na kapitalne resurse Banke, koristeći knjigovodstveni kapital za potrebe određivanja materijalnosti. Za stopu od 0.9% smo se opredelili jer smatramo da je unutar prihvatljivih kvantitativnih kriterijuma za navedenu osnovu u datim okolnostima.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo izneli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja

Procena ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je iskazala ispravku vrednosti kredita i potraživanja od komitenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti u iznosu od RSD 3,053,641 hiljada.

MSFI-evi zahtevaju od rukovodstva da donosi prosuđivanja o budućnosti te su razne stavke u finansijskim izveštajima podložne neizvesnosti procene. Procene potrebne za ispravku vrednosti kredita i potraživanja od komitenata predstavljaju najznačajnije procene za Banku. Identifikacija kredita koji postaju problematični, ocena značajnog povećanja kreditnog rizika, predviđanja budućih novčanih tokova, uključivanje informacija o budućim kretanjima i utvrđivanje očekivanog kreditnog gubitka za kredite komitentima su sami po sebi neizvesni.

Ispravka vrednosti kredita u fazi obezvređenja 1 računa se na kolektivnoj osnovi kao dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak. Ukoliko je nastalo značajno povećanje kreditnog rizika, ispravka vrednosti računa se kao očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja. Za kredite kod kojih je nastupilo neizvršenje obaveza, a koji se ne smatraju pojedinačno značajnim, ispravka vrednosti se takođe računa na kolektivnoj osnovi.

Za pojedinačno značajne kredite kod kojih je nastupilo neizvršenje obaveza, ispravka vrednost se računa na pojedinačnoj osnovi. Ove ispravke vrednosti se računaju uzimajući u obzir verovatnoće scenarija, očekivane novčane tokove kao i očekivane prilive od realizacije sredstava obezbeđenja (gde je primenjivo).

Kako smo pristupili ključnim revizijskim pitanjima

Naš revizorski pristup bio je sledeći:

- Ažurirali smo naše razumevanje metodologije Banke za obračun očekivanog kreditnog gubitka i ocenili da li je u saglasnosti sa zahtevima MSFI 9.
- Angažovali smo specijaliste za kreditni rizik za potrebe pregleda metodologije, testiranja pojedinačnih komponenti MSFI 9 metodologije, razumevanje podataka korišćenih pri izradi modela i ocenu njihovog kvaliteta i prikladnosti.
- Ocenili smo kontrolne aktivnost u upravljanju kreditnim rizikom i procesu odobravanja kredita, i testirali kontrole koje smo za naše potrebe smatrali ključnim, posebno u pogledu odobravanja kredita i kontinuiranog praćenja.
- Ocenili smo i testirali ključne kontrole u oblasti određivanja rejtinga klijenata i procene vrednosti sredstava obezbeđenja.
- Ocenili smo proces uključivanja informacija o budućim kretanjima u procene.
- Ocenili smo da li su ključne komponente obračuna očekivanog kreditnog gubitka ispravno ugrađene u modele pregledavanjem algoritama sistema u meri koju smo smatrali potrebnom.
- Testirali smo, na bazi uzorka, ispravnost alokacije u pojedine faze obezvređenja u skladu sa relevantnim politikama i kriterijumima.
- Testirali smo, na bazi uzorka, adekvatnost pojedinačnih ispravki vrednosti, ocenjujući predviđena scenarija i procenjene očekivane novčane tokove.

Usredsredili smo se na ovu oblast tokom revizije imajući u vidu značajnost iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima, kao i zbog prirode prosuđivanja i pretpostavki koje je rukovodstvo moralo napraviti.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Dodatne tabele koje sadrže obelodanjivanja u skladu sa „Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke“ (koje ne uključuju finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima).

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se puža uveravanje o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije navedene gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja. Ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo usled pronevere ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled pronevere ili greške, i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uverenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled pronevere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije koju obavljamo u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled pronevere ili greške, osmišljavamo i obavljammo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevere je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što pronevera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezanost obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izveštaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izveštaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izveštaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Licencirani ovlašćeni revizor koji je angažovan kao ključni revizorski partner na projektu revizije, nakon koje revizor izdaje Izveštaj nezavisnog revizora je Saša Todorović.

Saša Todorović
Licencirani ovlašćeni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Beograd, 10. mart 2020. godine

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2019.**

BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2019. DO 31. DECEMBRA 2019. GODINE
(u RSD hiljada)

POZICIJA	Napomena	2019.	2018.
Prihodi od kamata	4	9.386.915	8.250.544
Rashodi od kamata	4	(2.066.080)	(1.559.142)
Neto prihod po osnovu kamata		7.320.835	6.691.402
Prihodi od naknada i provizija	5	2.842.764	2.522.720
Rashodi naknada i provizija	5	(1.075.667)	(933.746)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1.767.097	1.588.974
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	359.648	113.756
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	6.090	71.924
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	8	562	1.199
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	424.942	422.539
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(507.817)	(146.249)
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	(29.107)	15.095
Ostali poslovni prihodi	12	36.225	40.091
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		9.378.475	8.798.731
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(2.240.274)	(2.100.577)
Troškovi amortizacije	14	(558.283)	(320.581)
Ostali prihodi	15	501.353	388.369
Ostali rashodi	16	(4.243.629)	(3.632.699)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2.873.642	3.133.243
Porez na dobitak	17	(169.499)	(252.560)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	17	11.623	37.800
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	34	2.679.766	2.918.483

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 9. marta 2020. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU U PERIODU OD 1. JANUARA 2019. DO 31. DECEMBRA 2019. GODINE

POZICIJA	Napomena	(u RSD hiljada)	
		2019.	Stanje na dan 2018.
DOBITAK PERIODA	34	2.679.766	2.918.483
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobici		(5.691)	5.832
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		28.953	35.382
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		228.052	76.082
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		(37.697)	(23.122)
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda		213.617	94.174
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		2.893.383	3.012.657

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 9. marta 2020. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD**BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2019. GODINE***(u RSD hiljada)***AKTIVA**

	<u>Napomena</u>	<u>Stanje na dan 31.12.2019.</u>	<u>Stanje na dan 31.12.2018.</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18	21.855.375	24.641.261
Potraživanja po osnovu derivata	19	346.899	181.204
Hartije od vrednosti	20	41.531.585	34.891.510
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	1.606.876	1.700.361
Kredit i potraživanja od komitenata	22	160.829.494	138.393.437
Investicije u zavisna društva	23	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	24	665.001	537.025
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	2.952.105	1.062.904
Tekuća poreska sredstva	17	229.409	173.326
Odložena poreska sredstva	17	-	18.809
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25	11.902	11.902
Ostala sredstva	26	1.328.126	1.226.714
UKUPNO AKTIVA		231.450.332	202.932.013

PASIVA**OBAVEZE**

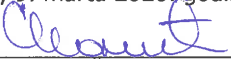
Obaveze po osnovu derivata	27	250.039	95.518
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	28	61.266.424	59.322.207
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29	126.407.953	113.210.214
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	30	3.512.691	-
Subordinirane obaveze	31	4.206.971	4.566.337
Rezervisanja	32	740.087	654.200
Tekuće poreske obaveze	17	169.499	252.560
Odložene poreske obaveze	17	7.265	-
Ostale obaveze	33	3.065.750	1.199.176
UKUPNO OBAVEZE		199.626.679	179.300.212

Kapital

Akcijski kapital i emisiona premija	34	15.462.944	10.164.475
Dobitak		2.679.766	2.918.483
Rezerve		13.680.943	10.548.843
UKUPNO KAPITAL		31.823.653	23.631.801
UKUPNO PASIVA		231.450.332	202.932.013

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 9. marta 2020. godine

 Stevan Comić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Aleksandra Radić
 Član Izvršnog
 odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U PERIODU OD 1. JANUARA 2019. DO 31. DECEMBRA 2019. GODINE

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	(u RSD hiljada) Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	10.040.000	124.475	7.679.824	418.025	2.632.237	20.894.561
Efekte prelaska na MSFI 9	-	-	-	-	(275.417)	(275.417)
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	10.040.000	124.475	7.679.824	418.025	2.356.820	20.619.144
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	94.174	-	94.174
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.918.483	2.918.483
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.356.820	-	(2.356.820)	-
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	10.040.000	124.475	10.036.644	512.199	2.918.483	23.631.801
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	10.040.000	124.475	10.036.644	512.199	2.918.483	23.631.801
Dokapitalizacija	2.869.000	2.429.469	-	-	-	5.298.469
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	213.616	-	213.616
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.679.766	2.679.766
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.918.483	-	(2.918.483)	-
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	12.909.000	2.553.944	12.955.128	725.815	2.679.766	31.823.653

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

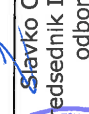
Novi Sad, 9. marta 2020. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odбора

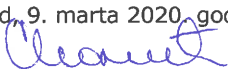
Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odбора

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU OD 01. JANUARA 2019. DO 31. DECEMBRA 2019. GODINE

	2019.	(u RSD hiljada) 2018.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	12.358.020	11.129.949
Prilivi od kamata	9.080.754	8.139.427
Prilivi od naknada	2.773.935	2.519.617
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	494.110	430.815
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	36.222	40.090
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	9.645.627	8.379.261
Odlivi po osnovu kamata	2.017.349	1.535.276
Odlivi po osnovu naknada	1.075.807	933.811
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	2.215.241	2.078.583
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	410.085	420.320
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	3.927.145	3.411.270
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	2.739.394	2.750.688
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	12.453.618	21.712.863
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	12.453.618	21.712.863
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	24.310.554	44.808.329
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	18.368.948	42.227.477
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	5.941.606	2.580.852
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	9.117.542	20.344.777
Plaćeni porez na dobit	308.641	334.290
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	9.426.183	20.679.068
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	216.576
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	216.576
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	709.624	594.139
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganje, nekretnina, postrojenja i opreme	709.624	-
Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	-	594.139
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	709.624	377.563
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	11.372.086	16.533.037
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	5.298.470	-
Prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	-	3.211.814
Prilivi po osnovu uzetih kredita	2.482.836	13.321.223
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	3.590.781	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	359.366	68.502
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	359.366	-
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	-	68.502
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	11.012.721	16.464.535
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	36.430.286	49.592.426
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	35.553.373	54.184.521
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	876.913	-
NETO SMANJENJE GOTOVINE	-	4.592.095
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	8.461.312	12.630.868
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	5.196.723	6.771.455
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	4.771.781	6.348.916
GOTOVINA I GOTOVINSKI ELEMENTI NA KRAJU PERIODA	9.763.167	8.461.312

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

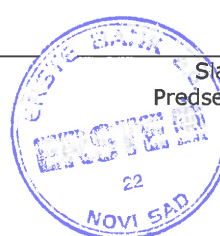
Novi Sad, 9. marta 2020. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
Odbora

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Erste Bank a.d. Novi Sad je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Tokom 2005. godine Novosadska banka je postala član Erste Grupe, koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. juna 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Grupe.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 3 centrale, 7 poslovnih jedinica, 46 filijala, 31 ekspozitura i 3 šaltera.

Banka je na dan 31. decembra 2019. godine imala 1.154 zaposlenih (31. decembra 2018. godine: 1.117 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja**

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31. decembra 2019. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

Banka ima 75% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica S-leasing d.o.o., Beograd (25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG). U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti.

Ovi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke u kojima nisu konsolidovani finansijski izveštaji zavisnog pravnog lica S-leasing d.o.o. Beograd. Banka je na isti datum sastavila i pripremila i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za stavke koje se vrednuju po fer vrednosti: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Novi i izmenjeni i dopunjeni MSFI, navedeni u nastavku, stupaju na snagu 1. januara 2019. godine:

• MSFI 16: Lizing

U januaru 2016. godine, IASB je izdao MSFI 16 koji je na snazi na dan ili nakon 1. januara 2019. godine. MSFI 16 zamenjuje postojeće smernice za obračunavanje zakupa u MRS 17 Lizing, IFRIC 4 - Utvrđivanje da li ugovor sadrži zakup, SIC-15 Operativni lizing - Podsticaji i SIC-27 Evaluacija supstanci transakcija koje uključuju pravni oblik zakupa.

Postoje izuzeci od priznavanja lizinga i to za kratkoročne ugovore o zakupu (kraće od 12 meseci) i ugovore o zakupu predmeta male vrednosti. Odluka Banke je da se za lizing male vrednosti primenjuje prag od 10.000 USD. U izuzetnim slučajevima Banka će za vrednosti između 5.000 i 10.000 USD razmotriti i obezbediti dokaz za priznavanje sredstva sa pravom korišćenja. Kratkoročni lizing predstavlja zakup koji sa prvim danom trajanja zakupa traje do 12 meseci ili kraće (zakup koji sadrži opciju otkupa nema karakter kratkoročnog zakupa, nezavisno od roka na koji je uzet).

Pri proceni da li je ugovor jeste ili sadrži lizing mora se znati koja je to imovina tj. mora se identifikovati imovina koja je predmet lizinga, odnosno pri razmatranju da li ugovor sadrži lizing značajna je činjenica da li ugovor prenosi pravo da se kontroliše identifikovana imovina za neki period vremena u zamenu za plaćanje.

Da bi ugovor predstavljao ugovor o lizingu neophodno je da zakupac /korisnik lizinga, osim prava da prisvaja sve ekonomske koristi od upotrebe identifikovane imovine ima i pravo da odredi način upotrebe te imovine tokom perioda korišćenja.

Prilikom procene od strane Banke da li ugovori sadrže lizing, u obzir su uzeti objekti, bankomati, IT oprema (hardware, fotokopir aparati, i sl.), POS terminali i vozila. Ugovori koji sadrže lizing obuhvatili su objekte i vozila, kao i IT opremu koja je prethodno uzeta putem finansijskog lizinga. Vrednosti navedenih stavki imovine prikazani su u Napomeni 24.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)****A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)****• MSFI 16: Lizing (nastavak)**

Računovodstvo zakupodavca ostaje slično važećem standardu MRS 17, tj. zakupodavac nastavlja klasifikovati lizing kao finansijski ili operativni lizing.

Banka je primenila MSFI 16 koristeći modifikovani retrospektivni pristup u skladu sa MSFI 16.C5 (b) pri čemu uporedne informacije neće biti prepravljene. Za zakupe koji su ranije klasifikovani kao operativni lizing, diskontna stopa je utvrđena kao inkrementalna stopa zaduživanja zakupca odnosno stopa kapitalizacije koja se utvrđuje na datum prve primene. Imovina sa pravom korišćenja je priznata u iznosu jednakom obavezi za zakup (MSFI 16.C8 (b) (ii)). Kao rezultat toga, Erste Banka nije obračunala bilo kakav uticaj na kapital prilikom inicijalne primene. Svi ugovori koji su prethodno identifikovani kao zakupi primenjujući MRS 17 i IFRIC 4 biće preneti na MSFI 16. Banka nije primenila MSFI 16 na bilo kakve ugovore o nematerijalnim sredstvima. Erste Banka koristi izuzeće za kratkoročne zakupe i zakupe male vrednosti, pri čemu se pravo na korišćenje imovine ne priznaje.

Sredstava sa pravom korišćenja koja su priznata pod 01.01.2019. godine kao i iznos lizing obaveza koji su priznati pod 01.01.2019. godine, iznose RSD 1.297.923 hiljada u kom iznosu se povećala i bilansna suma Banke.

Prema analizi ugovora o lizinga kojima Banka raspolaže na datum prelaska na MSFI 16 a koji ispunjavaju uslov da se priznaju kao pravo korišćenja sredstva, 95% ugovora o lizingu se odnosi na nekretnine.

• MSFI 9: Finansijski instrumenti (Izmena)

Izmena i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2019. godine. Navedenom izmenom je potvrđeno sledeće: 1) Razumna naknada pri prevremenoj otplati može biti pozitivan ili negativan novčani tok prilikom razmatranja da li finansijsko sredstvo ispunjava SPPI kriterijum; 2) Kada se finansijska obaveza vrednuje pomoću metode amortizovanog troška i kada nastupi modifikacija iz koje ne proizilazi prestanak priznavanja, u tom slučaju dobitak ili gubitak bi trebalo odmah priznati u okviru bilansa uspeha tekućeg perioda. Dobitak ili gubitak se obračunava kao razlika između originalnih ugoovrenih novčanih tokova i modifikovanih novčanih tokova diskontovanih na sadašnju vrednost pomoću originalne efektivne kamatne stope. Dobitak ili gubitak se ne može razgraničiti na preostali period trajanja finansijskog instrumenta, što predstavlja promenu u odnosu na praksu dopuštenu standardom MRS 39. Izmene ovog standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• IFRIC tumačenje 23: Neizvesnost u pogledu tretmana poreza na dobit

Tumačenje je primenljivo za periode počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije. MRS 12 određuje na koji način se računaju tekući i odloženi porez, ali ne i kako se reflektuju efekti neizvesnosti. Interpretacija pojašnjava kako da se primene zahtevi priznavanja i vrednovanja u skladu sa MRS 12 kada postoji neizvesnost tretmana poreza na dobit. Entitet bi trebao da utvrdi da li razmatra svaki neizvesni poreski tretman odvojeno ili zajedno sa jednim ili više drugih neizvesnih poreskih tretmana na osnovu pristupa koji bolje predviđa razrešenje neizvesnosti. Entitet će pretpostaviti da će poreski organi preispitivati iznose na koje imaju pravo i potpuno znanje o svim informacijama kada vrše ta ispitivanja. Ukoliko entitet zaključi da nije verovatno da će poreski organ prihvatiti neizvestan poreski tretman, efekat neizvesnosti će se reflektovati u utvrđivanju povezane oporezive dobiti ili gubitka, poreske osnovice, neiskorišćenih poreskih gubitaka, neiskorišćenih poreskih kredita ili poreskih stopa, koristeći ili najverovatniji iznos očekivane vrednosti, u zavisnosti koji metod entitet očekuje da će bolje predvideti razrešenje neizvesnosti. Entitet će reflektovati efekat promene činjenica i pretpostavki ili novih informacija koje utiču na odluku ili procenu koju zahteva interpretacija kao promena u računovodstvenoj proceni. Primeri izmene u činjenicama i pretpostavkama ili ovim informacijama koje mogu rezultirati u ponovnoj proceni odluke ili urađene procene, ali nisu limitirani samo na taj momenat, se odnose na ispitivanja ili akcije od strane poreskih organa, izmene u pravilima uspostavljenim od strane poreskih organa ili isteka prava poreske uprave da ispituje ili preispituje poreski tretman. Nedostatak saglasnosti ili nesaglasnosti od strane poreskih organa sa poreskim tretmanom, izdvojeno, neće najverovatnije konstituisati izmene u činjenicama i pretpostavkama ili novim informacijama koje utiču na odluku i procene koje se zahtevaju od strane Interpretacije. Izmene ovog standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• MRS 19: Primanja zaposlenih (Izmena)

Izmene i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2019. godine. Izmene zahtevaju od entiteta da: koriste ažurirane pretpostavke za određivanje tekućih troškova usluge i neto kamata za preostali period nakon izmene, skraćivanja ili poravnanje plana; da priznaju u okviru bilansa uspeha kao deo troškova perioda ili kao dobitak ili gubitak usled poravnanja bilo koji manjak ili višak, čak i ako navedeni višak prethodno nije prethodno priznat usled uticaja gornje granice priznavanja sredstava. Izmene ovog standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)****A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)**

Za sledeće nove standarde se ne smatra da imaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke:

- Dugoročna ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja – izmene MRS 28 (objavljene 12. oktobra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Godišnja poboljšanja ciklusa MSFI 2015 – 2017 – izmene MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23 (obelođanjeni 12. decembra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni**• MSFI 17: Ugovori o osiguranju**

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2022. godine. MSFI 17 menja MSFI 4, koji je dao kompanijama izuzeće od pravila da vode računovodstvo za ugovore o osiguranju koristeći postojeće prakse. Kao posledica, bilo je teško za investitore da uporede i razluče finansijske performanse od ostalih sličnih ugovora o osiguranju. MSFI 17 je standard baziran na jedinstvenom principu koji se odnosi na sve tipove ugovora o osiguranju, uključujući ugovore o reosiguranju. Standard zahteva priznavanje i vrednovanje grupa ugovora o osiguranju na: i) sadašnju vrednost budućih novčanih tokova usklađenu rizikom (izrada novčanih tokova) koja inkorporira sve dostupne informacije o novčanim tokovima na način da su konzistentni sa vidljivim tržišnim informacijama; plus (ako je vrednost obaveza) ili minus (ako se ova vrednosti odnosi na aktivu) ii) iznos koji predstavlja nezasluzeni profit u grupi ugovora (ugovorena uslužna margina). Osiguravatelji će priznati profit od grupe ugovora o osiguranju tokom osiguravajućeg perioda kao da nemaju rizik. Ukoliko grupa ugovora jeste ili postane generator gubitka entitet će priznati gubitak trenutno. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajnog uticaja na finansijske izveštaje Banke.

• MRS 1: Prezentacija finansijskih izveštaja i MRS 8: Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške (Izmene)

Izmene i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2020. godine. Izmene zahtevaju od entiteta da: koriste konzistentnu definiciju materijalnosti u svim MSFI i Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje; da razjasne objašnjenje definicije materijalnosti; da uključe smernice iz MRS 1 vezano za nematerijalne informacije. Rukovodstvo Banke ne očekuje da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7: Izmene referentnih kamatnih stopa (Izmene)

Izmene i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2020. godine. Izmene omogućavaju entitetima olakšice u situacijama kada dolazi do izmene referentnih kamatnih stopa. Olakšice se odnose na primenu računovodstva zaštite od rizika (hedge accounting) i dopuštaju da izmena IBOR-a ne izazove obustavu primene računovodstva zaštite od rizika. Sve neefikasnosti zaštite od rizika trebalo bi nastaviti voditi kroz bilans uspeha. Imajući u vidu prožimajuću prirodu ugovora baziranih na IBOR-u kada je u pitanju zaštita od rizika, očekuje se da ova izmena standarda pogodi kompanije svih industrija. Rukovodstvo Banke ne očekuje da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

Za sledeće nove standarde se ne očekuje se da će, kada budu usvojena, imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke:

- Poslovne kombinacije – izmene MSFI 3 (objavljene 22. oktobra 2018. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.2. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta. Prihodi i rashodi po osnovu kamata priznaju se po načelu uzročnosti prihoda uz primenu efektivne kamatne stope koja se utvrđuje u trenutku početnog priznavanja finansijskog sredstva / obaveze.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti, finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat kao i finansijsku imovinu kojom se ne trguje i koja se vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na:

- Bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjenja za očekivane kreditne gubitke)
- Amortizovanu vrednost finansijske obaveze

U slučaju POCI kredita (kupljena ili plasirana kreditno obezvređena sredstva) obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu POCI (nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni) Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Neamortizovano stanje unapred naplaćene naknade i drugih transakcionih troškova koji ulaze u efektivnu kamatnu stopu, kao i neamortizovano stanje korekcije plasmana zbog modifikacije, u slučaju prestanka priznavanja finansijskog sredstva se prezentuje u okviru prihoda od kamata na dan prestanka priznavanja.

Unwinding kao prihod od kamate na obezvređene kredite i plasmene clijenata izračunava se primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto vrednost) kredita i plasmana.

Prihodi od kamata uključuju takođe i dobitke i gubitke od modifikacije priznate na finansijskoj imovini u Nivou 1.

2.3. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Prihode od naknada i provizija koje Banka ostvaruje proizilaze iz širokog spektra usluga koje Banka pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ *Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.*

Naknade za pružanje usluga u određenom vremenskom periodu obračunavaju se u tom periodu. Ove naknade uključuju naknade za pozajmice koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, naknade i provizije po osnovu održavanja računa i druge naknade i provizije po osnovu usluga za domaći i međunarodni platni promet, naknade za garancije, kastodi i druge naknade za upravljanje, kao i naknade za posredovanje u osiguranju. Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ *Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla*

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi. Prihod od naknade ostvaren od pružanja usluga trećim stranama, kao što je organizovanje sticanja akcija ili drugih hartija od vrednosti, ili kupovina/ prodaja preduzeća, priznaje se po završetku predmete transakcije.

Rashodi od naknada i provizija čine rashodi od naknada po osnovu transakcija domaćeg i inostranog platnog prometa, troškovi poslovanja s karticama i slične naknade (Napomena 5).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.4. Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobiti /gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti derivata izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika.

2.5. Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobiti /gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

2.6. Neto dobitak / gubitak po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti / gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke /gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika.

2.7. Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti

Ove stavke uključuju dobitak /gubitak u slučaju prodaje finansijskih instrumenata i modifikacija ugovornih uslova u periodu trajanja koji za rezultat imaju prestanak priznavanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

2.8. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.9 Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorne strane odnosno finansijskih obaveza ili vlasničkih instrumenata druge ugovorne strane. U skladu sa MSFI 9, sva finansijska sredstva i obaveze - koji takođe uključuju derivativne finansijske instrumente - treba da se priznaju u bilansu stanja i mere u skladu sa njihovim dodeljenim kategorijama.

2.9.1. Metode merenja finansijskih instrumenata

a) Amortizovana vrednost i efektivna kamatna stopa

Amortizovana vrednost je iznos po kom se meri finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po početnom priznavanju minus otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća. Za finansijska sredstva iznos se usklađuje za ispravku vrednosti.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno eskontuje procenjena buduća novčana plaćanja ili primanja tokom očekivanog trajanja finansijskog instrumenta ili, ukoliko je odgovarajuće, kraći period u odnosu na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili neto knjigovodstvenu vrednost finansijske obaveze.

Kada se izračunava efektivna kamatna stopa, Banka procenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta (na primer, prevremena otplata, kupovne i slične opcije), ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i poene koji su plaćeni ili primljeni između ugovornih strana a koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve ostale premije i eskonte.

Za kupljena ili stvorena finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke („POCI“) koristi se kreditno prilagođena EIR - efektivna kamatna stopa usklađena za kreditne rizike. To je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće novčane tokove koji uzimaju u obzir očekivane kreditne gubitke po amortizovanoj vrednosti finansijskog sredstva.

Efektivna kamatna stopa se koristi i za priznavanje prihoda od kamata i rashoda od kamata.

Prihodi od kamata se računaju na sledeći način:

- Primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (Nivo 1 i Nivo 2)
- Primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva u narednim periodima izveštaja sve dok je sredstvo umanjeno za kreditne gubitke (Nivo 3)
- Primenom kreditno prilagođene efektivne kamatne stope na kupljena ili stvorena finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke (POCI).

Rashodi kamata se računaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

b) Fer vrednost

Fer vrednost se definiše kao cena koja bi se primila za prodaju sredstva ili platila za prenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja. Ova definicija fer vrednosti se primenjuje takođe i na merenje fer vrednosti nefinansijske imovine i obaveza. Detaljnije obelodanjivanje o modelima vrednovanja i hijerarhiji instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti nalaze se u Napomeni 37.10 Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza.

2.9.2. Početno priznavanje i vrednovanje

a) Početno priznavanje

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja (izmirenja), što je datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

b) Početno vrednovanje

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Po početnom priznavanju fer vrednost je u mnogim slučajevima jednaka ceni transakcije tj. ceni plaćenoj za sticanje ili preuzimanje finansijskih sredstva ili primljenoj za preuzimanje finansijskih obaveza.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.2. Početno priznavanje i vrednovanje (nastavak)*****Dobici na prvi dan***

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučaju da je razlika u ceni transakcije i fer vrednosti utvrđena na bazi netržišnih parametara, dobitak/gubitak na prvi dan se razgraničava na period trajanja finansijskog instrumenta.

2.9.3. Klasifikacija i naknadno vrednovanje

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od:

- Poslovnog modela za upravljanje tim finansijskim sredstvima - procenjuje se da li je finansijsko sredstvo deo portfolija kojim se upravlja tako da se prikupljaju ugovoreni novčani tokovi ili se finansijska sredstva prodaju, ili neki drugi model
- Karakteristika ugovorenih novčanih tokova-procena se fokusira na proveru da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva povećavaju, na specifične datume, novčani tok koji predstavlja samo plaćanje glavnice i kamate.

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije.

2.9.3.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko je opredeljen poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i ukoliko su ti novčani tokovi SPPI.

Na dan bilasniranja, ova sredstva se vrednuju po bruto knjigovodstvenoj vrednosti umanjenoj za kreditne gubitke.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su prezentovana u okviru pozicije „Kredit i potraživanja“, „Hartije od vrednosti“ i „Gotovina i sredstva kod centralne banke“. Gotovinska stanja podrazumevaju samo potraživanja (depozite) od centralne banke i kreditnih institucija koji se otplaćuju na zahtev. *Koji se isplaćuju na zahtev* znači da se mogu povući u bilo koje vreme ili u roku od samo jednog radnog dana ili 24 časa. Obavezne rezerve se takođe prikazuju u ovoj poziciji.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su najveća kategorija merenja, jer se celokupan portfolio kredita Banke vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Deo hartija od vrednosti čine dužničke hartije koje se vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Preostale dužničke hartije od vrednosti vrednuje po fer vrednosti ili kroz bilans uspeha ili kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Kamatni prihod na ova sredstva se obračunava putem metode efektivne kamate i prezentovan je u okviru pozicije „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha banke. Gubici po osnovu obezvređenja se prezentuju u okviru pozicije „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. U slučaju prestanka priznavanja takve imovine, rezultat se prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti“.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.3.2 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat**

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat ukoliko su karakteristike ugovorenog novčanog toka SPPI i ukoliko se sredstva drže u okviru poslovnog modela čiji cilj se ostvaruje i putem prikupljanja ugovorenog novčanog toka i prodaje.

U bilansu stanja, ovakva sredstva su prezentovana u okviru pozicije „Hartije od vrednosti“.

Deo dužničkih hartija od vrednosti koji zadovoljava gore navedene kriterijume se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat. Kamatni prihod na takve hartije se izračunava primenom metode efektivne kamate i uključuje se u poziciju „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha banke. Dobici i gubici po osnovu umanjenja za kreditne gubitke se prezentuju takođe u bilansu uspeha na poziciji „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. Kao rezultat, efekat vrednovanja priznat u bilansu uspeha banke je isti kao i za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Razlika između fer vrednosti po kojoj se ove hartije vrednuju u bilansu stanja i njihove amortizovane vrednosti se priznaje kroz ostali sveobuhvatni rezultat u okviru pozicije „Pozitivni/negativni efekti promene dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Kada hartija prestane da se priznaje, iznos prethodno akumuliran u ostalom sveobuhvatnom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha i prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti“.

Banka je izabrala opciju da određene vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, vrednuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat i ova opcija se primenjuje na strateški značajne investicije Banke. Rezultat fer vrednovanja se prikazuje na poziciji „Pozitivni/negativni efekti promene vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Iznos priznat u ostalom sveobuhvatnom rezultatu nikad se ne reklasifikuje na bilans uspeha.

Ostale vlasničke instrumente kapitala Banka vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.9.3.3. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Kategoriju merenja fer vrednosti kroz bilans uspeha imaju finansijska sredstva koja ili nisu prošla SPPI test ili imaju neki drugi poslovni model. Ova finansijska sredstva se generalno prodaju pre njihovog dospeća i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti te se dobiti ostvaruje njenom realizacijom putem prodaje. U poslovanju banke to je poslovni model po kojem se finansijska sredstva drže radi trgovanja.

Banka u svom portfoliju hartija od vrednosti ima deo dužničkih instrumenata koje drži radi trgovanja.

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, dobiti i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću, odnosno efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju, se priznaju kroz bilans uspeha u okviru pozicije „Neto dobitak/ gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“ i ista nisu predmet obezvređenja. Prihodi od kamata po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju „Prihodi od kamate“ u bilansu uspeha.

Banka nema dužničkih finansijskih instrumenata koja nisu prošla SPPI niti kreiranih da se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.9.3.4 Reklasifikacija finansijskih sredstava

Banka reklasifikuje finansijsku imovinu samo kada menja svoj poslovni model. Ukoliko Banka promeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima primeniće reklasifikaciju unapred počev od datuma reklasifikacije. Banka neće menjati već priznate dobitke, gubitke ili kamatu.

U toku 2019. godine Banka nije vršila reklasifikaciju finansijskih sredstava.

2.9.3.5 Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Banka instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat i po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Banka u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestanka priznavanja. Za ove instrumente ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha evidentiraju se u okviru pozicije „Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.4. Obezvređenje finansijskih instrumenata po MSFI 9**

Banka priznaje gubitke od obezvređenja na dužničkim finansijskim instrumentima (kredit i potraživanja i dužničke hartije od vrednosti) osim onih koji se vrednuju po FVPL, kao i za vanbilansne kreditne izloženosti koje nastaju po osnovu garancija i drugih obaveza.

Obezvređenje se zasniva na modelu očekivanih kreditnih gubitaka čije merenje odražava:

- Nepristrasan i verovatnoćom ponderisan iznos koji je određen na osnovu procene niza mogućih ishoda;
- Vremenske vrednosti novca;
- Sve razumne i potkrepljujuće informacije koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova i napora na dan izveštavanja, o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozi budućih ekonomskih okolnosti.

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Iznos gubitka od obezvređenja se priznaje kao ispravka vrednosti sredstva. U svrhu merenja iznosa očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i priznavanja prihoda od kamate, Banka pravi razliku između tri nivoa obezvređenja.

1) Nivo obezvređenja 1.

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine)
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1. ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

2) Nivo obezvređenja 2.

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

3) Nivo obezvređenja 3.

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u status neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina – finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.5. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza**

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije prenela sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

U svom redovnom poslovanju u toku trajanja ugovora o kreditima, Banka može da ponovo pregovara o uslovima ugovora i modifikuje ih. Ovo može da uključuje komercijalne tržišno uslovljene pregovore sa klijentima ili komercijalne pregovore kojima se sprečava ili ublažavaju finansijske teškoće klijenta. Kako bi se očuvala ekonomska suština i utvrdili finansijski efekti takvih modifikacija, Banka je definisala neke kriterijume po kojima procenjuje da li su izmenjeni uslovi ugovora suštinski i značajno drugačiji od originalnih. To su promena dužnika, promena valute, uvođenje nekih klauzula koje dovode do promene novčanih tokova tako da plasman nije više SPPI.

Određene izmene ugovora (kao što je reprogram) sa klijentima koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama se ne tretiraju kao značajne sa aspekta prestanka priznavanja jer za cilj imaju poboljšanje verovatnoće naplate ugovorenog novčanog toka od strane banke.

Sa druge strane takve izmene kod klijenata koji se ne suočavaju sa finansijskim poteškoćama, mogu da budu suštinski značajne i da dovedu do prestanka priznavanja. To su sledeći kriterijumi: promena otplatnog plana na način da je prosečna preostala ročnost plasmana izmenjena više od 100% i ne više od dve godine u poređenju sa originalnim ugovorom, promena vremena ili iznosa ugovorenog novčanog toka koja rezultira u promeni sadašnje vrednosti modifikovanog sredstva za više od 10% u odnosu na knjigovodstvenu vrednost plasmana, komercijalni pregovori inicirani zbog izmene tržišnih uslova koji su povoljniji za klijenta kao alternativa refinansiranju.

U slučaju značajnih modifikacija ugovornih uslova (kao što je prethodno navedeno), Banka prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo, izmenjeno sredstvo. Ukoliko je dužnik u default-u ili značajna modifikacija dovodi do default-a novo sredstvo ima tretman POCI (kupljeni /plasirani kreditno obezvređen) plasmana.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

2.9.6. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

2.9.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imao, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.9.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze (nastavak)****Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata**

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.10. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Banke i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.12. Poslovi kupovine i ponovne prodaje hartija od vrednosti ("reverzni repo" poslovi)

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

2.13. Investicije u zavisna društva

Zavisno pravno lice je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na, varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Banka na dan 31. decembra 2019. godine poseduje 75% vlasništva privrednog društva S Leasing d.o.o., Beograd. Učešće u kapitalu navedenog zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti u pojedinačnim finansijskim izveštajima Banke.

2.14. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.14. Nematerijalna ulaganja (nastavak)**

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	u skladu sa ugovorenim rokom korišćenja
Ostala nematerijalna ulaganja	4 - 6 godina

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

2.15. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Banka poseduje nekretnine kao investicije u cilju ostvarenja prihoda po osnovu zakupnina i porasta vrednosti nekretnina na tržištu. Investicione nekretnine iskazane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	40 godina
Kompjuterska oprema	4 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.16. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.17. Lizing iz ugla Banke kao zakupca**

Imovina sa pravom korišćenja i obaveza za zakup priznaju se na datum početka zakupa. Imovina se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja predstavlja inicijalnu vrednost obaveza (diskontovanu na sadašnju vrednost) i sva plaćanja lizing kući nastala pre datuma lizinga umanjena za podsticaje primljene od lizing kuće. Ova procenjena imovina se naknadno amortizuje od datuma početka do kraja perioda zakupa. Banka koristi linearnu metodu amortizacije.

Plaćanja po osnovu zakupa obuhvataju fiksne zakupnine, varijabilna plaćanja zakupnine koja zavise od indeksa ili stope, iznose za koje se očekuje da će biti plaćeni u okviru garancije rezidualne vrednosti i plaćanja za zakup u opcionom periodu produženja ako je zakupac procenio da će iskoristiti opcije i kazne za prevremeno raskidanje ugovora ako rok zakupa odražava zakupca koji koristi opciju raskida. Nakon toga, knjigovodstveni iznos obaveze po osnovu lizinga uvećava se za kamatu po važećoj diskontnoj stopi, umanjenoj za izvršene isplate lizinga i eventualno ponovo procenjuje u skladu sa izmenom lizinga.

Pri proceni lizing perioda Banka je uključila period bez mogućnosti otkazivanja, opcion period za produžetak lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da će iskoristiti tu opciju, period pokriven opcijom za raskid lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da neće upotrebiti tu opciju, dok u slučaju lizing perioda bez definisanog (određenog) roka primenjen je rok određen u skladu sa najboljom mogućom procenom perioda trajanja zakupa. Kada najbolja moguća procena nije izvodljiva, zbog nedostupnosti podataka, period trajanja zakupa procenjuje se na 5 godina u skladu sa periodom budžetiranja.

Obaveze za zakup diskontuju se korištenjem kamatne stope koja predstavlja implicitnu stopu u zakupu. Ako se ta stopa ne može utvrditi, Banka koristi inkrementalnu stopu zaduživanja - stopu po kojoj se Banka može zadužiti kod Erste Grupe.

Za zakup pokretnih stvari Banka koristi se inkrementalna stopa zaduživanja - stopa po kojoj bi Banka mogla da pozajmi sredstva od Erste Grupe.

2.18. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanje je obaveza koja je neizvesna u pogledu roka i iznosa. Rezervisanja se priznaju i vrše:

- kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja;
- kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i
- kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova tekućoj godini odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom periodu.

Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala. Ukoliko je verovatan odliv resursa u budućnosti rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima. Banka vrši rezervisanje na teret rashoda za stavke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama do divoa potrebnih rezervisanja u skladu sa zahtevima MSFI 9.

Potencijalna sredstva Banka ne priznaje u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.19. Naknade zaposlenima****(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje – Definisani planovi doprinosa**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada – Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Banci u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate – u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Banci. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Banci ostvarene u mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobici i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobici i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.20. Finansijske garancije**

U uobičajenom toku poslovanju Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaoca garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto rashodi /prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki“. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija, u zavisnosti od vrste naknade. Banka određene vrste naknada prihoduje jednokratno, a one koje se naplaćuju za poznat vremenski period se razgraničavaju ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Činidbene garancije su ugovori obezbeđuju kompenzaciju ukoliko druga strana ne ispunji svoju ugovornu obavezu. Takvi ugovori prenose, pored kreditnog i nefinansijske rizike izvršenja. Činidbene garancije se početno priznaju po fer vrednosti, koja se obično dokazuje iznosom primljene naknade. Ovaj iznos se amortizuje ravnomerno tokom trajanja ugovora. Na kraju svakog izveštajnog perioda, ugovori o činidbenim garancijama se odmeravaju u iznosu većem od (i) neamortizovanog iznosa pri početnom priznavanju i (ii) najbolje procene troškova potrebnih za izmirenje ugovora ugovora na kraju izveštajnog perioda, diskontovanog na sadašnju vrednost.

2.21. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka preuzima imovinu (kolaterale) kao vid naplate u slučajevima kreditiranja sa problemima u otplati. Osnovni razlozi su omogućavanje kontrole kolaterala i zaštita vrednosti kolaterala na nelikvidnim ili problematičnim tržištima postavljanjem osnove na tržištu i, kao strategija odbrane, strategija protiv gubitka imovine na aukciji po neodgovarajućoj ceni. Konverzija loših plasmana u materijalnu imovinu se takođe vidi kao mera za poboljšanje kontrole troškova po Banku i za izbegavanje daljeg pogoršanja vrednosti.

Imovina stečene na takav način, može biti klasifikovana kao:

- 1) Materijalna imovina koju Banka drži za svoju upotrebu (MRS 16, Imovina, postrojenja i oprema)
- 2) Investiciona nekretnina (MRS 40 Investiciona imovina)
- 3) Sredstva stečena naplatom potraživanja (MRS 2 Inventar zaliha)
- 4) Stalna sredstva namenjena prodaji (MSFI 5)

Imovina stečena naplatom potraživanja evidentira se po kupovnoj ceni u RSD.

Materijalna imovina koju Banka drži za svoju upotrebu i koju koristi Banka evidentira se po nabavnoj vrednosti i amortizacija u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Investiciona nekretnina je nekretnina u vlasništvu vlasnika u svrhu generisanja prihoda od zakupa. Originalna investicija se priznaje po nabavnoj ceni i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Sredstva stečena naplatom potraživanja u skladu sa MRS 2 Zalihe se vrednuju po nižoj od sledeće dve vrednosti, nabavne cene / cene koštanja i neto ostvarive vrednosti (cene prodaje umanjenoj za troškove prodaje).

Od datuma bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednost zaliha po kojima je imovina Banke obelodanjena. Ukoliko ima naznaka da je neka imovina obezvređena, naplativ iznos imovine se procenjuje kako bi se definisao iznos obezvređenja. Ukoliko je procenjeno da je naplativ iznos imovine niži od vrednosti po kojoj je imovina obelodanjena, postojeća vrednost te imovine se smanjuje na iznos naplative vrednosti.

Sektor upravljanja rizicima vrši procenu. Iznosi otpisa zaliha do neto generisane vrednosti, kao i gubici zaliha, prepoznaju se kao trošak perioda tokom kojeg je došlo do otpisa i nastanka gubitka.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.21. Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Banka klasifikuje stalnu imovinu kao **stalna sredstva namenjena prodaji** ako se njena knjigovodstvena vrednost može povratiti prevashodno prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Imovina klasifikovana kao imovina namenjena prodaji mora biti dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i njena prodaja mora biti verovatna.

Prilikom reklasifikacije dela aktive u stalna sredstva namenjena prodaji sredstva se vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti koju bi ta imovina imala da nije klasifikovana kao namenjena prodaji (nabavnoj vrednosti) i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Ako je knjigovodstvena vrednost niža nastavlja se vrednovanje po knjigovodstvenoj vrednosti, a ako je fer vrednost niža iskazuje se rashod perioda koji predstavlja obezvređenje imovine. Rashod nastao kao rashod od obezvređenja prenosi se na rashod od prodaje ukoliko je sredstvo prodato u istoj godini kada je i reklasifikovano kao sredstvo namenjeno prodaji. Da bi se izvršila reklasifikacija iz kategorije investicione nekretnine u stalna sredstva namenjena prodaji nije dovoljna samo odluka o prodaji nego i kapitalni izdatak prevođenja tog sredstva u sredstvo namenjeno prodaji.

Ne radi se obračun amortizacije pošto ova klasifikacija podrazumeva brzu i izvesnu prodaju.

Ukoliko u toku držanja imovine, nisu više zadovoljeni kriterijumi za klasifikaciju imovine kao namenjene prodaji, treba je reklasifikovati i korigovati njenu knjigovodstvenu vrednost i efekte priznati u bilansu uspeha perioda kad se reklasifikacija desila. Kada stano sredstvo prestane da se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi prodaje, vrednuje se po nižim od sledećih iznosa:

- njegove knjigovodstvene vrednosti pre nego što je sredstvo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje, korigovane za amortizaciju koja bi bila priznata da sredstvo nije bilo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje; i
- njegove nadoknadle vrednosti na dan kada je odlučeno da se ne prodaje.

Nekretnine evidentirane na klasi namenjene prodaji vode se po sadašnjoj vrednosti. Prilikom reklasifikacije neophodno je izračunati iznos amortizacije za period za koji sredstvo nije amortizovano i proknjižiti obračunatu amortizaciju.

2.22. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porezi

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Počevši od poreskog perioda za 2018. godinu, poreskim obveznicima je omogućeno je da efekti promene računovodstvene politike nastali usled prve primene MRS, odnosno MSFI, po osnovu kojih se, saglasno propisima o računovodstvu, vrši korekcija odgovarajućih pozicija u bilansu stanja, priznaju se kao prihod, odnosno rashod u poreskom bilansu, počev od poreskog perioda u kojem je ta korekcija izvršena. Prihodi i rashodi priznaju se u jednakim iznosima u pet poreskih perioda.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.22. Porezi i doprinosi (nastavak)****(a) Porez na dobit (nastavak)***Odloženi porezi (nastavak)*

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, efekata promene računovodstvenih politika na osnovu kojih se vrši korekcija odgovarajućih pozicija u Bilansu stanja. do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.23. Praćenje poslova po segmentima poslovanja

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alokira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

2.24. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

(a) SPPI procena

Analiza ispunjenosti da li ugovoreni novčani tok finansijskog sredstva dovodi do povećanja novčanog toka koji je isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI) što je predmet značajne procene prilikom klasifikacije finansijskog sredstva. Ove procene su ključne prilikom procesa MFSI 9 klasifikacije i merenja jer određuju da li će se sredstvo vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVPL), ili u zavisnosti od procene poslovnog modela, po amortizovanoj vrednosti (AC) ili po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat (FVOCI).

Uzimajući u obzir i razmatrajući karakteristike ugovora o kreditima, kao značajne procene je uočeno sledeće: naknada za prevremenu otplatu i neusklađenost kamatne stope i perioda ažuriranja.

Procena da li naknada za prevremenu otplatu kredita može da se smatra razumnom kompenzacijom za rani prekid ugovora (u slučaju celokupne) ili izgubljenu kamatu (u slučaju delimične otplate), se bazira na poređenju nivoa naknade i troškova koje banka. Za procenu, banka koristi kvantitativni test gde se troškovi porede sa izgubljenom kamatnom marginom i izgubljenim kamatnim diferencijalom zbog smanjenja kamatne stope pri ranom prekidu ili otplati. Procena se radi na nivou portfolija. Adekvatnost nakande se takođe opravdava i kvalitativno na bazi trenutnog tržišnog nivoa naknada i njihove prihvatljivosti od strane regulatora.

Neusklađenost kamatne stope i perioda njenog ažuriranja se odnosi na promenjive kamatne stope kredita gde je referentna kamatna stopa neusklađena u pogledu tenora i perioda ažuriranja (kao što je slučaj kada se 3M EURIBOR usklađuje češće tj svakih mesec dana ili ređe npr svakih 6 meseci) ili je period ažuriranja određen pre početka kamatnog perioda (na primer 3MEURIBOR se ažurira 2 meseca pre puštanja kredita i početka kamatnog perioda). Ovakve slučajeve je potrebno proceniti putem „benčmark testa“ da li ugovoreni (nediskontovani) novčani tok kredita odstupa značajno od „benčmark“ kredita (kredita iste ročnosti, istog iznosa, iste valute, ali koji nema neusklađenost kamatne stope). Pragovi materijalnosti za prolazak kvantitativnog benčmark testa su 5% kumulativno odstupanje odnosno 10% periodično odstupanje. Ovaj test se radi na nivou pojedinačnog plasmana na prilikom inicijalnog priznavanja.

Za plasmane koji imaju kamatne stope određene na bazi „starih“ stopa, SPPI usaglašenost se procenjuje na bazi kvalitativnih kriterijuma tako da period između datuma fiksiranja stope i datuma početka kamatnog perioda nije duži od mesec dana.

Prilikom prelaska na MSFI 9, Banka je testirala svoje plasmane koji imaju ugovorene „stare stope“ kvalitativno kao i nekolicinu plasmana koji imaju ugovorenu neusklađenost kamate sa periodom ažuriranja, kvantitativno i svi plasmani su prošli benčmark test.

Takođe portfolio kredita je testiran u pogledu naknade za prevremenu otplatu.

Rukovodstvo Banke smatra da svi krediti ispunjavaju SPPI kriterijume.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)
(b) Procena poslovnog modela

Za svako finansijsko sredstvo koje je SPPI prilikom inicijalnog priznavanja, Banka procenjuje da li je ono deo poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, ili oba prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaje, ili nekog drugog poslovnog modela.

Kritičan aspekt u razlikovanju poslovnog modela je učestalost i značajnost prodaja. Može se desiti, da u periodu nakon inicijalnog priznavanja dođe do realizacije novčanog toka na drugačiji način od očekivanog, onda se može činiti da bi drugačiji metod merenja bio više odgovarajući. Prema MSFI 9, takve naknade promene ne dovode nužno do reklasifikacije i ispravke grešaka u prethodnom periodu. Ta informacija može uticati da se poslovni model i metod vrednovanja pomeni za nova sredstva.

Banka, prodaje zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje koje su blizu krajnjeg roka dospeća i retke prodaje zbog nekih događaja kao što je izmena zakonske regulative, veće interne reorganizacije, retke krize likvidnosti i sl, ne smatra kao suprotne postavljenom poslovnom modelu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Bančina je procena da svi krediti banke zadovoljavaju poslovni model držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni modeli Banke:

Poslovni model Corporate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Real estate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja odobravaju se sa ciljem prikupljanja novčanih tokova tokom trajanja plasmana. Osnovna razlika u odnosu na korporativne kredite je u tome što se krediti odobravaju za realizaciju posebnih projekata, dakle odobravaju se posebnim (SPV) preduzećima osnovanih samo u svrhu realizacije konkretnog projekta. Sama otplata bazira se isključivo na prihodima od projekta koji je predmet finansiranja.

Poslovni model Retail - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Treasury - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Sell (FVPL metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti upravlja se radi ostvarivanja zarade u vidu razlike u ceni.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti, u poslovnom modelu "držati radi prikupljanja" ("HtC"), upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova. Ostvarivanje razlike u ceni nije cilj, niti priroda ovog poslovnog modela.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold and Sell (FVOCI metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti u poslovnom modelu "držati za prikupljanje i prodaju" ("H&S") upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, ali i prodajom finansijskih sredstava kao i ostvarenjem razlike u ceni.

(c) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Model očekivanog kreditnog gubitka je baziran na prosuđivanju jer se zahteva procena značajnog povećanja kreditnog rizika i merenje očekivanih gubitaka bez nekih detaljnijih smernica. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka je odredila specifična pravila za procenu koja obuhvataju kvantitativne i kvalitativne kriterijume. Merenje očekivanog kreditnog gubitka uključuje kompleksne modele koji se oslanjaju na istorijske podatke o verovatnoći default-a i stopama gubitka, njihovoj ekstrapolaciji u slučaju nedovoljnih kada ne postoji dovoljno podataka, individualne procene novčanih tokova prilagođenih kreditnim gubicima, i verovatnoće ostvarenja scenarija uključujući forward-looking informacije.

Detaljna obelodanjivanja identifikacije značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući kolektivni, individualnu procenu, tehnike predviđanja koje se koriste za merenje očekivanog gubitka i definicije defaulta, i ostali aspekti procene kreditnog rizika su dati u Napomeni 37.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(d) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata**

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Detaljnije obelodanjivanje se nalaze u Napomeni 37.4 (sensitivity limiti) i 37.10 (fer vrednovanje i nivoi FV).

(e) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstva malih vrednosti. Procene koje Banka koristi prilikom merenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se pre svega na:

- Klasifikaciju ugovora koji podležu MSFI 16
- Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16 (uključujući ugovore sa neodređenim trajanjem kao i ugovore koji mogu biti produženi)
- Određivanje stopa amortizacije
- Određivanje kamatnih stopa koje će se primenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova

Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu Banka koristi jedinstveni model obračuna za zakupe u skladu sa MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja i predstavlja njeno pravo da koristi osnovnu imovinu i obavezu zakupa koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga.

Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, tj. da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamenu za naknadu.

Obaveza za lizing se inicijalno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, stopa zaduživanja zakupca.

Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se lako može uočiti. Takva stopa predstavlja prihod od imovine koji odražava godišnji povrat koji se očekuje na imovini – stopa kapitalizacije za čiju kalkulaciju se koristi pristup razvijen od strane Erste Austrija Real Estate. Polazi se od bazne stope za a) glavni grad ili b) ostatak zemlje u zavisnosti od lokacije, a zatim se dodatno koriguje (povećava/smanjuje) u zavisnosti od tehničkih uslova objekta, tržišnih uslova, lokacije, namene objekta, potrebe za dodatnim ulaganje i sl. Na taj način se dobija stopa kapitalizacije po svakom objektu.

Prosečna ponderisana diskontna stopa primenjena na 01.01.2019. za objekte iznosi 9,79%, a za vozila 1,17%.

U četvrtom kvartalu 2019. godine primenjen je novi računovodstveni tretman za određivanje inkrementalne stope za pozajmljivanje za imovinu u Erste Grupi odnosno primenjen je pojednostavljeni pristup koji koristi stope finansiranja/refinansiranja.

Inkrementalna stopa pozajmljivanja se utvrđuje na osnovu specifične tržišne stope za potpuno obezbeđenu pozajmicu i određenog dodatka koji predstavlja neobezbeđen deo duga koji bi obično bio korišćen za finansiranje sticanja sredstava sa pravom korišćenja.

Komponenta A: „tržišna stopa“ (obezbeđeno, 70% od vrednosti)

Tržišna stopa izvedena je iz postojećih podataka Banke iz delatnosti odobravanja kredita i trebalo bi da predstavi specifičnu stopu zaduživanja u zavisnosti od perioda zakupa, kreditne sposobnosti i bazne stope EURIBOR – ostale komponente kao što su trošak kapitala i dr. što sve može da bude uključeno u određivanje tržišne stope, koja je "van dohvata ruke".

Ova stopa pretpostavlja potpunu obezbeđenost. Prema principima pozajmljivanja Grupe maksimalna vrednost pozajmice iznosi 70% od nominalne vrednosti.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Komponenta B: deo stope koji se odnosi na pojedinačne stavke imovine (neobezbeđena, 30% od vrednosti)

Kvalitet pojedinačne imovine direktno utiče na iznos dodatka na postajeću obezbeđenu tržišnu stopu. Izračun dodatka za neobezbeđeni deo pozajmice dobija se upoređivanjem neobezbeđenih sa obezbeđenim instrumentima refinansiranja, pri čemu oba instrumenta imaju sličan rok. Razlika između ova dva instrumenta predstavlja dodatak tržišnoj stopi čiji raspored će biti zasnovan na kvalitetu pojedinačne imovine.

Prilagođavanje računovodstvenog tretmana ogledaće se u nižim inkrementalnim stopama pozajmljivanja u odnosu na ranije korišćene. Smanjenje stope ima sledeći uticaj na finansijske izveštaje:

Bilans stanja se povećava sa smanjenjem stope što dovodi do povećanja sredstava sa pravom korišćenja/obaveza za zakup.

Veća amortizacija i niži troškovi kamate:

- pomeranje sa troškova kamate na troškove amortizacije;
- nema uticaja na Bilans uspeha tokom trajanja perioda zakupa.

Diskonta stopa- inkremetalna stopa pozajmljivanja	31.12. 2019.
Prosečna ponderisana diskonta stopa-objekti	2,83%
Prosečna ponderisana diskonta stopa-vozila	2,76%

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Prihodi od kamata		
– Banke	117.862	147.243
– Javna preduzeća	94.136	83.792
– Druga preduzeća	2.669.568	2.292.762
– Preduzetnici	135.688	103.486
– Javni sektor	1.775.782	1.651.989
– Stanovništvo	4.521.384	3.925.815
– Strana lica	29.462	21.897
– Poljoprivrednici	18.444	14.949
– Drugi komitenti	24.589	8.611
Ukupno	9.386.915	8.250.544
Rashodi kamata		
– Banke	484.622	301.318
– Javna preduzeća	12.284	14.274
– Druga preduzeća	351.886	166.618
– Preduzetnici	3.308	2.652
– Javni sektor	226.840	210.194
– Stanovništvo	145.918	118.940
– Strana lica	716.226	541.449
– Domaćinstva i poljoprivredni proizvođači	52	-
– Drugi komitenti	124.944	203.697
Ukupno	2.066.080	1.559.142
Neto dobitak po osnovu kamata	7.320.835	6.691.402

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Prihodi od kamata		
Gotovina kod centralnih banaka	110.482	115.750
HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	824.472	791.791
HOV koje se vrednuju po FVT kroz ostali rezultat	665.695	571.168
HOV koje se vrednuju po FV kroz bilans uspeha	238.925	264.338
Plasmani i avansi klijentima	6.943.089	5.917.178
Plasmani i avansi kreditnim institucijama	11.748	30.953
Kamatonosni svop koji se vrednuje po FV kroz bilans uspeha	92.262	-
Drugi prihodi od kamata	500.242	559.366
Ukupno	9.386.915	8.250.544
Rashodi kamata		
Subordinirane obaveze	153.729	82.512
Depoziti banaka	550.956	447.905
Depoziti klijenata	1.036.018	862.032
HOV koje se vrednuju po po amortizovanoj vrednosti	100.354	103.989
HOV koje se vrednuju po FVT kroz ostali rezultat	45.304	31.629
HOV koje se vrednuju po FV kroz bilans uspeha	110.453	30.889
Kamatonosni svop koji se vrednuje po FV kroz bilans uspeha	69.172	-
Ostale obaveze za kamate	94	187
Ukupno	2.066.080	1.559.142
Neto prihod po osnovu kamata	7.320.835	6.691.402

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	1.492.831	1.445.677
Kreditni poslovi	32.713	7.351
Depozitni poslovi	1.005.143	814.638
Poslovi sa platnim karticama	43.726	52.596
Garancijski i drugi poslovi jemstva	203.446	154.338
Ostale naknade i provizije	64.905	48.120
Ukupno	2.842.764	2.522.720
Rashodi od naknada i provizija		
Depozitni poslovi	6	2
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	644.128	571.134
Ostale naknade i provizije	431.533	362.610
Ukupno	1.075.667	933.746
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1.767.097	1.588.974

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Dobici od promene vrednosti ostalih derivata	1.308.726	
Dobici od promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	284.824	455.935
Dobici od promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9.067	166.820
Ukupno	1.602.617	622.755
Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Rashodi po osnovu promene vrednosti ostalih derivata	1.152.507	397.083
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	90.462	105.120
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	6.796
Ukupno	1.242.969	508.999
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	359.648	113.756

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	27.173	71.685
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	17.721	7.724
Ukupno	44.894	79.409
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata	36.438	-
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.366	7.485
Ukupno	38.804	7.485
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	6.090	71.924

8. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	1.295	1.677
Prihodi od promene vrednosti derivata	-	-
Ukupno	1.295	1.677
Rashodi po osnovu zaštite od rizika		
Rashodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	733	478
Rashodi od promene vrednosti derivata	-	-
Ukupno	733	478
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	562	1.199

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika je rezultat promene vrednosti plasmana koji su ugovoreni da prate rast cena na malo.

9. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Pozitivne kursne razlike	4.700.066	5.764.039
Negativne kursne razlike	(3.815.219)	(5.262.263)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	496.657	1.007.416
Netativni efekti ugovorene valutne klauzule	(956.562)	(1.086.653)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	424.942	422.539

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
10. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	4.367.957	5.406.524
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3.422	64.753
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	444.478	684.607
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	19.767	2.050
Ukupno	4.835.624	6.157.934
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	4.831.314	5.615.900
Prihodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3.923	14.133
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	485.783	591.889
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	22.421	82.261
Ukupno	5.343.441	6.304.183
Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(507.817)	(146.249)

**10.a NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)**

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
– hartije od vrednosti (Napomena 20)	(9.005)	(5.582)
– krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21(b))	(1.203)	(3.074)
– krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	(2.790.203)	(3.111.299)
– ostala sredstva (Napomena 26)	(65.586)	(58.772)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava	(2.865.997)	(3.178.727)
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 32)	(182.371)	(149.162)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	(3.048.368)	(3.327.889)
Prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
– hartije od vrednosti (Napomena 20)	2.110	38.225
– krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21(b))	2.451	5.373
– krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	2.392.504	2.921.396
– ostala sredstva (Napomena 26)	5.677	4.356
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava	2.402.742	2.969.350
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 32)	141.070	241.881
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	2.543.812	3.211.231
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(504.556)	(116.658)

11. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Dobici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Dobitak prestanak priznavanja – nivo obezvređenja 3 i POCI	130.501	14.824
Dobitak prestanak priznavanja - ostali nivoi obezvređenja	181.840	294
Ukupno:	312.341	15.118
Gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Gubitak prestanak priznavanja - nivo obezvređenja 3 i POCI	135.333	23
Gubitak prestanak priznavanja_ostali stagevi	206.115	-
Ukupno:	341.448	23
Neto dobiti/gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(29.107)	15.095

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Prihodi od konsultantskih usluga	16.332	18.656
Prihodi od zakupnina	7.204	6.851
Prihodi od IT usluga	10.528	9.674
Ostali prihodi	1.782	4.542
Prihodi od dividende i ostali prihodi od učešća	378	368
Ukupno	36.225	40.091

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNI RASHODI

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	1.421.828	1.328.279
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	534.625	500.495
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regres	200.000	217.353
Ostali lični rashodi	60.618	32.456
Rashodi rezervisanja po osnovu otpremnina (Napomena 32)	23.203	21.994
Ukupno	2.240.274	2.100.577

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Troškovi amortizacije:		
– osnovnih sredstava (Napomena 24)	463.853	203.732
– nematerijalnih ulaganja (Napomena 24)	94.430	116.849
Ukupno	558.283	320.581

15. OSTALI PRIHODI

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Prihodi od naplate otpisanih potraživanja	417.509	320.030
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	31	11.363
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	2.709	4.948
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalne imovine	9.420	14.610
Ostali prihodi	71.684	37.419
Ukupno	501.353	388.369

16. OSTALI RASHODI

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Profesionalne usluge	1.999.694	1.210.838
Donacije i sponzorstva	28.019	36.088
Reklama i propaganda	255.523	248.592
PTT i telekomunikacione usluge	63.859	61.771
Premije osiguranja	584.596	504.552
Troškovi zakupa	71.804	333.410
Troškovi materijala	125.293	110.184
Troškovi poreza i doprinosa	118.953	121.159
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	426.556	387.650
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	679	3.242
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	309.520	302.281
Dnevnice i putni troškovi	107.121	103.398
Obuke i savetovanja	41.432	33.602
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 32)	39.062	69.000
Ostalo	71.516	106.932
Ukupno	4.243.629	3.632.699

17. POREZ NA DOBITAK**a) Komponente poreza na dobit**

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Tekući porez na dobit	(169.499)	(252.560)
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	11.623	37.800
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	-	-
Ukupno	(157.876)	(214.760)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	2019.	U RSD hiljada 2018.
Dobit pre oporezivanja	2.837.641	3.133.243
Porez na dobit po stopi od 15%	425.646	469.986
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	12.254	34.330
Poreski efekti neoporezivih prihoda (kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS)	(268.401)	(244.465)
Poreski efekti prve primene MSFI 9	(24.788)	(41.313)
Ostalo	13.165	(3.778)
Ukupan poreski rashod iskazan u bilansu uspeha	157.876	214.760
Efektivna poreska stopa	5,56%	6,85%

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
17. POREZ NA DOBITAK (nastavak)**(c) Komponente odloženog poreza**

	na dan 31. decembra 2019.	
	U RSD hiljada	
	iznos privremene razlike	iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	181.020	27.153
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(816.913)	(122.537)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	248.372	37.256
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	126.300	18.945
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	84.525	12.679
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	(36.989)	(5.548)
Privremene razlike po osnovu efekata MSFI 9	165.253	24.788
Ukupno stanje na dan 31.12.2019.	(48.432)	(7.265)

	na dan 31. decembra 2018.	
	U RSD hiljada	
	iznos privremene razlike	iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	93.900	14.085
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(559.906)	(83.986)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	227.421	34.113
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	110.538	16.581
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	75.784	11.368
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	(42.680)	(6.402)
Privremene razlike po osnovu efekata MSFI 9	220.336	33.050
Ukupno stanje na dan 31.12.2018.	125.393	18.809

d) Promene na odloženim porezima

	U RSD hiljada	
	2019.	2018.
Stanje odloženih poreskih sredstava/(obaveza) na dan 1. januar	18.809	(5.248)
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	11.623	37.800
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	(37.697)	(13.743)
Stanje odloženih poreskih sredstava/(obaveza) na dan 31. decembra	(7.265)	18.809

Kreiranje odloženih poreskih obaveza u iznosu od RSD 7.265 hiljada (i ukidanje prethodno priznatih odloženih poreskih sredstava u iznosu od RSD 18.809 hiljada) imalo je efekat na bilans uspeha u iznosu od RSD 11.623 hiljada i efekat preko kapitala u iznosu od RSD 37.697 hiljada.

U toku 2019. godine Banka je ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od RSD 2.679.766 hiljada. Ovaj iznos će biti raspoređen u skladu sa Odlukom na predstojećoj Skupštini Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
18. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	31.12.2019.	U RSD hiljada 31.12.2018.
U dinarima		
Žiro račun	4.073.644	4.730.803
Gotovina u blagajni	2.894.574	2.159.642
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	5.000.000
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke	-	243
	6.968.218	11.890.688
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	1.667.826	1.079.670
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	13.219.331	11.670.903
	14.887.157	12.750.573
Stanje na dan	21.855.375	24.641.261

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS”, br. 76/2018., koja propisuje da banke obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 0% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2019. godine do 17. januara 2020. godine iznosila je RSD 9.944.420 hiljade.

Narodna banka Srbije plaća kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve po kamatnoj stopi u visini 1,25 % na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS”, br. 76/2018., koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 20% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 13% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2019. godine do 17. januara 2020. godine iznosila je EUR 112.416 hiljade.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

19. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2019.	U RSD hiljada 31.12.2018.
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	14.287	10.160
	14.287	10.160
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	332.612	171.044
	332.612	171.044
Stanje na dan	346.899	181.204

20. HARTIJE OD VREDNOSTI

	31.12.2019	U RSD hiljada 31.12.2018
U dinarima		
Dužničke hartije od vrednosti		
– obveznice (AC)	15.348.789	9.972.528
– obveznice (FVTPL)	4.144.280	4.062.753
– obveznice (FVTOCI)	10.438.764	8.742.547
Vlasničke hartije od vrednosti		
– učešća u kapitalu (FVTPL)	27.608	28.748
	29.959.441	22.806.576
U stranoj valuti		
Dužničke hartije od vrednosti		
– obveznice (AC)	850.624	856.033
– obveznice (FVTPL)	6.628.446	5.837.167
– državni zapisi (FVTPL)	-	129.811
– obveznice (FVTOCI)	3.880.476	5.049.334
– državni zapisi (FVTOCI)	136.029	159.225
Vlasničke hartije od vrednosti		
– ostale HOV raspoložive za prodaju - VISA akcije (FVTOCI)	97.354	67.261
	11.592.929	12.098.831
Ukupno hartije od vrednosti	41.552.370	34.905.407
Minus: Ispravka vrednosti (FVTPL AC)	(20.785)	(13.897)
Stanje na dan 31. decembra	41.531.585	34.891.510

U tabeli osim hartija od vrednosti namenjenih trgovanju (FVTPL) sve dužničke hartije od vrednosti su raspoređene u nivo obezvređenja 1. Od svih navedenih HOV na berzi se kotiraju obveznice, kao i Visa akcije vrednovane kroz kapital i Jubmes akcije vrednovane kroz bilans uspeha.

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Kursne razlike	Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava							
Stage 1	13,897	8,991	1,987	14	123	(7)	20,785
Javni sektor	13,897	8,991	1,987	14	123	(7)	20,785
UKUPNO	13,897	8,991	1,987	14	123	(7)	20,785

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31. decembra 2019.			31. decembra 2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Dati krediti	-	1.626	1.626	-	489	489
Dati depoziti	-	-	-	700.243	-	700.243
	-	1.626	1.626	700.243	489	700.732
U stranoj valuti						
Devizni računi	1.127.373	-	1.127.373	491.306	-	491.306
Dati krediti		88.983	88.983	207.018	44.083	251.101
Dati depoziti	357.481	-	357.481	4.728	-	4.728
Ostali plasmani	32.805	-	32.805	255.130	-	255.130
	1.517.659	88.983	1.606.642	958.182	44.083	1.002.265
Bruto krediti i potraživanja	1.517.659	90.609	1.608.268	1.658.425	44.572	1.702.997
Minus: Ispravka vrednosti			(1.392)			(2.636)
			(1.392)			(2.636)
Stanje na dan 31. decembra			1.606.876			1.700.361

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)
a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					Ispravke vrednosti				
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno
U dinarima										
Društva za osiguranje	349	-	-	-	349	(1)	-	-	-	(1)
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	1.331	-	-	-	1.331	(10)	-	-	-	(10)
	1.680	-	-	-	1.680	(11)	-	-	-	(11)
U stranoj valuti										
Finansijski lizing	72.118	16.811	-	-	88.929	(446)	(293)	-	-	(739)
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	34.704	-	-	-	34.704	(44)	-	-	-	(44)
Strane banke	1.482.955	-	-	-	1.482.955	(598)	-	-	-	(598)
	1.589.777	16.811	-	-	1.606.588	(1.088)	(293)	-	-	(1.381)
Ukupno	1.591.457	16.811	-	-	1.608.268	(1.099)	(293)	-	-	(1.392)

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)
b) Transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od banaka i drugih finansijskih institucija po nivoima obezvređenja

U RSD hiljada							
Bruto knjigovodstvena vrednost							
Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 2		Transfer između Nivoa 2 i Nivoa 3		Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 3		POCI	
U Nivo 2 iz Nivoa 1	U Nivo 1 iz Nivoa 2	U Nivo 3 iz Nivoa 2	U Nivo 2 iz Nivoa 3	U Nivo 3 iz Nivoa 1	U Nivo 1 iz Nivoa 3	U Defaulted iz Non-Defaulted	U Non-Defaulted iz Defaulted
Društva za osiguranje	-	193	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	16.807	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	16.807	193	-	-	-	-	-

c) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine, je sledeća:

U RSD hiljada		
	31.12.2019.	31.12.2018.
Bez utvđenog roka dospeća	1.162.690	517.129
Do 30 dana	352.845	700.021
Od 1 do 3 meseca	-	-
Od 3 do 12 meseci	2.124	441.275
Preko 1 godine	90.609	44.572
	1.608.268	1.702.997

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

	U RSD hiljada							
	Stanje na na dan 1. januara 2019.	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanaka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena po osnovu kursnih razlika	Ostale promen e	Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava								
Nivo obezvređenja 1	2.634	740	2.441	170	10	11	(5)	1.099
Banke u zemlji	2.126	0	2.117	-	-	(2)	(7)	-
Društva za osiguranje	1	1	1	-	2	-	3	2
Finansijski lizing	255	394	198	-	2	-	(4)	445
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	32	10	-	13	-	-	-	55
Strane banke	220	335	125	157	6	13	3	597
Nivo obezvređenja 2	2	-	-	293	-	-	(2)	293
Društva za osiguranje	2	-	-	-	-	-	(2)	-
Finansijski lizing	-	-	-	293	-	-	-	293
UKUPNO	2.636	740	2.441	463	10	11	(7)	1.392

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

U RSD hiljada

	31.12.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Dati krediti	472.391	38.545.532	39.017.923	2.464.469	30.505.580	32.970.049
Ostali plasmani	116.668	13.321	129.989	272.499	-	272.499
	589.059	38.558.853	39.147.912	2.736.968	30.505.580	33.242.548
U stranoj valuti						
Dati krediti	2.267.918	122.150.476	124.418.394	10.320.621	97.479.604	107.800.225
Dati depoziti	90.755	-	90.755	89.432	-	89.432
Ostali plasmani	226.074	-	226.074	409.529	-	409.529
	2.584.747	122.150.476	124.735.223	10.819.582	97.479.604	108.299.186
Bruto krediti i potraživanja	3.173.806	160.709.329	163.883.135	13.556.550	127.985.184	141.541.734
Minus: Ispravka vrednosti						
- Pojedinačno procenjena			(658.556)			(928.023)
- Kolektivno procenjena			(2.395.085)			(2.220.274)
			(3.053.641)			(3.148.297)
Stanje na dan 31. decembra			160.829.494			138.393.437

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja**

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					Ispravke vrednosti				
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenj a 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno
U dinarima										
Javna preduzeća	24.507	50.206	-	-	74.713	(126)	(511)	-	-	(637)
Druga preduzeća	2.199.839	165.104	39.412	-	2.404.355	(33.523)	(10.828)	(28.259)	-	(72.610)
Preduzetnici	1.161.098	117.797	23.075	-	1.301.970	(10.009)	(8.495)	(14.910)	-	(33.414)
Javni sektor	1.024.462	-	-	-	1.024.462	(941)	-	-	-	(941)
Stanovništvo	30.305.504	2.941.827	909.085	22.135	34.178.551	(252.367)	(231.560)	(714.166)	(1.388)	(1.199.481)
Strana lica	1.509	16	15	-	1.540	(29)	-	(13)	-	(42)
Poljoprivrednici	114.231	19.463	137	-	133.831	(2.446)	(1.580)	(23)	-	(4.049)
Drugi komitenti	24.068	1.402	3.020	-	28.490	(149)	(115)	(2.151)	-	(2.415)
	34.855.218	3.295.815	974.744	22.135	39.147.912	(299.590)	(253.089)	(759.522)	(1.388)	(1.313.589)
U stranoj valuti										
Javna preduzeća	2.838.622	-	-	-	2.838.622	(6.592)	-	-	-	(6.592)
Druga preduzeća	72.145.647	2.273.489	403.125	100.046	74.922.307	(543.270)	(272.309)	(268.549)	(72.985)	(1.157.113)
Preduzetnici	819.989	209.723	3.106	101	1.032.919	(5.179)	(12.697)	(2.873)	(101)	(20.850)
Javni sektor	1.391.752	-	-	-	1.391.752	(17.105)	-	-	-	(17.105)
Stanovništvo	41.857.275	953.775	307.935	152.034	43.271.019	(89.964)	(88.711)	(175.613)	(28.691)	(382.979)
Strana lica	327.429	56.110	-	-	383.539	(4.456)	(5.712)	-	-	(10.168)
Poljoprivrednici	108.187	15.851	43.578	-	167.616	(6.384)	(1.215)	(28.860)	-	(36.459)
Drugi komitenti	565.120	3.309	159.020	-	727.449	(2.483)	(126)	(106.177)	-	(108.786)
	120.054.021	3.512.257	916.764	252.181	124.735.223	(675.433)	(380.770)	(582.072)	(101.777)	(1.740.052)
Ukupno	154.909.239	6.808.072	1.891.508	274.316	163.883.135	(975.023)	(633.859)	(1.341.594)	(103.165)	(3.053.641)

Banka sve kredite vrednuje po amortizovanoj vrednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**b) Transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od komitenata po nivoima obezvređenja**

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
Druga preduzeća	417,165	217,666	25,176	-	191,911	-
Građevinarstvo	1,265	143,617	-	-	4	-
Poljoprivreda i prehrambena industrija	163,790	131	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	17,393	5,153	3,580	-	14,352	-
Trgovina	85,492	64,977	2,089	-	168,512	-
Usluge i turizam	149,225	3,788	19,507	-	9,043	-
Preduzetnici	171,428	24,549	7,903	1	9,627	-
Stanovništvo	1,242,183	508,396	174,827	80,826	289,152	56,040
Sektor drugih komitenata	-	-	14,639	-	33,240	-
Ukupno	1,830,776	750,611	222,545	80,827	523,930	56,040

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**c) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata**

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine, je sledeća:

	U RSD hiljada	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Bez utvđenog roka dospeća	1.369.067	1.089.205
Do 30 dana	223.250	517.378
Od 1 do 3 meseca	825.591	1.201.336
Od 3 do 12 meseci	2.034.809	10.748.631
Preko 1 godine	159.430.418	127.985.184
Stanje na dan 31. decembra	163.883.135	141.541.734

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena usled modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Promena po osnovu kursnih razlika	Ostale promene	U RSD hiljada Stanje na kraju perioda 31.12.2019.
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava										
Nivo obezvređenja 1	840.466	446.182	252.164	1.357.381	909.556	(37)	2	(4.177)	(503.069)	975.023
Javna preduzeća	13.062	61	3.008	592	3.420	-	-	(75)	(494)	6.718
Druga preduzeća	496.363	282.768	177.461	378.319	213.547	(36)	-	(3.149)	(186.662)	576.595
Preduzetnici	12.870	10.292	4.009	46.364	22.133	-	1	(37)	(28.288)	15.058
Javni sektor	12.228	667	705	25.148	19.231	-	-	(94)	92	18.105
Stanovništvo	303.950	149.629	65.672	865.671	644.768	(1)	1	(789)	(252.487)	355.532
Strana lica	346	-	-	1.358	1.603	-	-	(1)	1	101
Drugi komitenti	1.646	2.765	1.309	39.929	4.854	-	-	(32)	(35.231)	2.914
Nivo obezvređenja 2	876.882	151.011	267.510	100.362	259.117	(43)	-	175	32.097	633.859
Javna preduzeća	74.954	-	-	-	-	-	-	-	(74.450)	504
Druga preduzeća	318.366	25.799	32.617	-	166.320	(20)	-	(1.440)	139.360	283.128
Preduzetnici	6.049	9.415	905	-	5.929	(50)	-	(53)	12.669	21.196
Javni sektor	358	-	356	-	-	-	-	-	(2)	-
Stanovništvo	477.126	115.557	233.606	89.878	85.155	27	-	1.668	(36.706)	328.789
Strana lica	3	-	1	-	-	-	-	-	(1)	1
Drugi komitenti	28	240	25	10.484	1.713	-	-	-	(8.773)	241
Nivo obezvređenja 3	1.311.480	162.873	359.823	529.052	270.935	(10.507)	230.917	(321)	210.692	1.341.594
Druga preduzeća	409.799	20.161	112.310	146.752	103.249	(5.119)	46.357	(1.547)	(1.521)	306.609
Preduzetnici	12.847	993	-	6.798	7.153	-	12.193	(8)	16.637	17.921
Stanovništvo	808.020	141.709	247.513	364.555	109.896	(5.388)	40.264	1.891	5.468	918.582
Strana lica	20	-	-	1	-	-	-	-	(6)	15
Drugi komitenti	80.794	10	-	10.946	50.637	-	132.103	(657)	190.114	98.467
POCI	119.469	24.056	10.581	19.286	62.818	-	1.171	(679)	15.603	103.165
Druga preduzeća	101.871	-	-	1.509	51.637	-	-	(561)	21.798	72.980
Preduzetnici	41	101	-	-	-	-	-	-	(41)	101
Stanovništvo	17.557	23.955	10.581	17.777	11.181	-	1.171	(118)	(6.154)	30.084
UKUPNO	3.148.297	784.122	890.078	2.006.081	1.502.426	(10.587)	232.090	(5.002)	(494)	3.053.641

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**d) Koncentracija datih kredita i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata**

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	U RSD hiljada	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Trgovina	11.149.091	12.406.952
Prerađivačka industrija	18.541.896	15.344.868
Građevinarstvo	11.746.624	12.864.187
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	9.911.492	8.637.329
Usluge i turizam	22.596.990	17.918.933
Poljoprivreda i prehrambena industrija	6.293.904	5.804.316
Stanovništvo	77.731.793	63.609.954
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	1.608.268	1.702.997
Javni sektor	2.416.214	2.501.734
Strana pravna lica	102.856	96.073
Poljoprivrednici	301.447	261.011
Sektor drugih komitenata	755.939	278.090
Preduzetnici	2.334.889	1.818.287
Stanje na dan 31. decembra	165.491.403	143.244.731

23. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	U RSD hiljada	
	31.12.2019.	31.12.2018.
S – Leasing d.o.o Srbija -75% udela	93.560	93.560
Stanje na dan 31. decembra	93.560	93.560

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, a nakon izvršene uplate ugovorenih iznosa, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija. Sticanje udela je izvršeno nakon isplate 25% vlasništva Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i 50% vlasništva Immorent AG.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
24. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNOSTI

								U RSD hiljada
	Zemljište i građevinski objekti	Oprema	Sredstva uzeta u lizing / Imovina sa pravom korišćenja	Investicione nekretnine	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Nematerijalna sredstva u pripremi	Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST								
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	752.646	995.763	254.173	-	21.163	2.023.745	-	1.287.670
Povećanja	-	7.083	(7.083)	-	285.265	285.265	327.744	-
Prenosi	34.947	113.213	70.571	-	(297.655)	(78.925)	-	78.929
Otuđenja i rashodovanja	(11.102)	(38.891)	-	-	-	(49.993)	-	(447)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	776.491	1.077.167	317.661	-	8.773	2.180.092	327.744	1.366.152
Efekti prelaska na IFRS 16	-	-	1.297.923	-	(7.959)	1.289.963	7.959	-
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	776.490	1.077.165	1.615.583	-	814	3.470.052	335.704	1.366.152
Povećanja	-	2.458	1.005.447	-	238.145	1.246.050	222.407	-
Prenosi	2.246	224.984	2.568	-	(229.798)	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	(5.055)	(62.133)	(229.392)	-	-	(296.580)	(95.139)	95.139
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	773.682	1.242.476	2.394.207	-	17.120	4.427.485	455.012	1.461.291
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI								
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	278.588	623.658	50.809	-	-	953.055	-	1.040.372
Preknjižavanja	-	7.083	(7.883)	-	-	-	-	-
Amortizacija(Napomena 14)	18.709	118.332	66.691	-	-	203.732	-	116.849
Otuđenja i rashodovanja	(3.854)	(35.747)	-	-	-	(39.601)	-	(349)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	293.443	713.326	110.417	-	-	1.117.186	-	1.156.872
Preknjižavanja	-	2.458	(2.458)	-	-	-	-	-
Amortizacija(Napomena 14)	19.338	96.782	347.733	-	-	463.853	-	94.430
Otuđenja i rashodovanja	(2.261)	(61.508)	(41.890)	-	-	(105.659)	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	310.520	751.060	413.800	-	-	1.475.380	-	1.251.302
Neotpisana vrednost na dan:								
- 31. decembar 2019. godine	463.162	491.416	1.980.407	-	17.120	2.952.105	455.012	209.989
- 31. decembar 2018. godine	483.048	363.841	207.244	-	8.773	1.062.906	327.744	209.280

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
24. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembar 2019. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembar 2019. godine najvećim delom čine softveri i licence. Na osnovu procene rukovodstva Banke ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena na dan 31. decembar 2019. godine.

Banka je primenila MSFI 16 koristeći modifikovani retrospektivni pristup. U okviru priznavanja imovine sa pravom korišćenja i obaveza za zakup po obuhvatu MSFI 16 nalaze se:

- IT oprema,
- nepokretnosti – objekti,
- pokretna imovina – vozila.

Stanje nabavne vrednosti objekata u finansijskom lizingu prema MRS 17 i stanje nabavne vrednosti imovine sa pravom korišćenja prema MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u RSD hiljada):

Vrsta imovine	MRS 17 31. decembra 2018.	MSFI 16 1. januara 2019.	Promene u toku 2019.		Stanje na dan 31. decembra 2019.
	Nabavna vrednost	Nabavna vrednost	Povećanja	Smanjenja	
IT oprema	317.660	317.660	-	(2.564)	315.096
Nepokretnosi	-	1.254.362	1.007.458	(226.719)	2.035.101
Pokretna imovina	-	43.561	3.019	(2.567)	44.013
Ukupno:	317.660	1.615.583	1.010.477	(231.850)	2.394.210

Nabavna vrednost IT opreme uzete na finansijski lizing na dan 1. januara 2019. godine iznosi RSD 317.660 hiljada i ista je umanjena i na dan 31. decembra 2020. Godine iznosi RSD 315.096 hiljada.

Nabavna vrednost nepokretnosti (objekata) kao sredstava sa pravom korišćenja na dan početka primene MSFI 16 iznosi RSD 1.254.362 hiljada. Povećanje nabavne vrednosti u iznosu od RSD 1.007.458 hiljada se odnosi na usklađivanje vrednosti sredstava u skladu sa promenom dikontne stope, kao i indeksiranja u skladu sa usklađenom stopom rasta potrošačkih cena na nivou EU tzv. HICP index, povećanja cena zakupa i uknjižavanja novih zakupa. U toku 2019. godine evidentirana su i smanjenja vrednosti usled promene ugovornih uslova i otkazivanja zakupa u iznosu od RSD 226.719 hiljada. Na dan 31.12.2019. godine nabavna vrednost nepokretnosti (objekata) iznosi RSD 2.035.101 hiljada.

Nabavna vrednost pokretne imovine (vozila) kao sredstava sa pravom korišćenja na dan početka primene MSFI 16 iznosi RSD 43.561 hiljada. Nabavna vrednost pokretne imovine (vozila) na dan 31. decembra 2019. iznosi 44.013 hiljada, odnosno ista je uvećana za iznos RSD 3.019 hiljada i odnosi se na novi zakup i umanjena za iznos RSD 2.567 hiljada i odnosi se na otkaz postojećeg zakupa.

Stanje otpisane vrednosti objekata u finansijskom lizingu prema MRS 17 i stanje otpisane vrednosti imovine sa pravom korišćenja prema MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u RSD hiljada):

Vrsta imovine	MRS 17 31. decembra 2018.	MSFI 16 1. januara 2019.	Promene u toku 2019.		Stanje na dan 31. decembra 2019.
	Otpisana vrednost	Otpisana vrednost	Povećanja	Smanjenja	
IT oprema	110.417	110.417	78.665	(2.517)	186.565
Nepokretnosti	-	-	249.251	(41.669)	207.582
Pokretna imovina	-	-	19.818	(160)	19.658
Ukupno:	110.417	110.417	347.734	(44.346)	413.805

Ukupna otpisana vrednost IT opreme kao sredstava sa pravom korišćenja na dan 01.01.2019 iznosi RSD 110.417 hiljada, dok ukupna otpisana vrednost IT opreme na dan 31. decembra 2019. godine iznosi RSD 413.805 hiljada.

Ukupna otpisana vrednost nepokretnosti (objekata) kao sredstava sa pravom korišćenja na dan 31. decembra 2019. godine iznosi RSD 207.582 hiljada, dok ukupna otpisana vrednost pokretne imovine (vozila) kao sredstava sa pravom korišćenja na dan 31. decembra 2019. iznosi RSD 19.658 hiljada.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
25. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 2.21 Banka u skladu sa svojim računovodstvenim politikama imovinu koju klasifikuje kao sredstva namenjena prodaji odmerava po nižem od sledeća dva iznosa:

- po knjigovodstvenoj vrednosti ili
- fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje

	<u>31.12.2019.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2018.</u>
Sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	11.902
Stanje na dan 31. decembra	<u>11.902</u>	<u>11.902</u>

Na dan 31. decembar 2019. godine Banka ima evidentirana sledeća stalna sredstva namenjena prodaji koja su locirana na teritoriji Republike Srbije:

- Zemun, Cara Dušana 266 – poslovni prostor površine 374 m2

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
26. OSTALA SREDSTVA

	31.12.2019.	U RSD hiljada 31.12.2018.
U dinarima		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
– Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	98.055	20.725
– Potraživanja po osnovu prodaje	3.418	2.045
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	31.727	30.547
– Ostala finansijska potraživanja iz poslovanja	196.033	134.806
– Razgraničeni troškovi premije osiguranja	527.909	542.704
– Razgraničena kuponska kamata pri kupovini obveznica	229.756	241.286
– Ostala razgraničenja	44.497	86.944
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
– Dati avansi	7.253	113
– Potraživanja od zaposlenih	18.907	3.506
– Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	693	727
– Zalihe	67.823	69.447
– Ostala nefinansijska potraživanja	(2.293)	(3.347)
– Ostale investicije	27.005	27.006
– Ostala razgraničenja	68.974	39.189
	1.319.757	1.195.698
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
– Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	156	6
– Potraživanja po osnovu prodaje	8.525	18.631
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	22	15
– Ostala finansijska potraživanja iz poslovanja	59.432	48.952
– Razgraničena kuponska kamata pri kupovini obveznica	35.046	32.888
– Ostala razgraničenja	43.117	4.807
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
– Dati avansi	5.085	3.655
– Potraživanja od zaposlenih	465	13
– Ostala nefinansijska potraživanja	349	62.867
	152.197	171.834
Bruto ostala sredstva	1.471.954	1.367.532
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(143.828)	(140.818)
Stanje na dan 31. decembra	1.328.126	1.226.714

Ostala finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
26. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

		U RSD hiljada
	31.12.2019.	31.12.2018.
Stanje ispravke finansijskih sredstava na početku godine	71.823	46.522
Efekti prelaska na MSFI 9	-	15.265
Nove ispravke vrednosti	65.586	58.772
Ukidanje ispravke vrednosti	(5.677)	(4.356)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(32.921)	(32.921)
Svođenje učešća na fer vrednost	-	-
Kursne razlike	(21.832)	(11.459)
Stanje ispravke finansijskih sredstava na dan 31. decembra	76.979	71.823
Stanje ispravke nefinansijskih sredstava na dan 31. decembra	66.849	68.995
Stanje na dan 31. decembra	143.828	140.818

27. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

		U RSD hiljada
	31.12.2019.	31.12.2018.
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	4.005	766
	4.005	766
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	246.034	94.752
	246.034	94.752
Stanje na dan 31. decembra	250.039	95.518

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANC

	U RSD hiljada					
	31.12.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	441.246	-	441.246	432.278	-	432.278
Depoziti po osnovu datih kredita	85	247	332	87	516	603
Namenski depoziti	2.225	-	2.225	22.602	-	22.602
Ostali depoziti	2.289.196	2.726.000	5.015.196	3.789.470	520.000	4.309.470
Primljeni krediti	-	600.000	600.000	-	600.000	600.000
Ukupno	2.732.752	3.326.247	6.058.999	4.244.437	1.120.516	5.364.953
U stranoj valuti						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	302.140	-	302.140	630.522	-	630.522
Depoziti po osnovu datih kredita	-	102.302	102.302	-	189.110	189.110
Namenski depoziti	153.327	27.047	180.374	191.079	24.230	215.309
Ostali depoziti	6.760.378	2.354.672	9.115.050	6.757.163	2.508.694	9.265.857
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	235.186	-	235.186	2.434.808	-	2.434.808
Primljeni krediti	-	45.252.182	45.252.182	-	41.184.587	41.184.587
Ostale finansijske obaveze	20.191	-	20.191	37.061	-	37.061
Ukupno	7.471.222	47.736.203	55.207.425	10.050.633	43.906.621	53.957.254
Stanje na dan 31. decembra	10.203.974	51.062.450	61.266.424	14.295.070	45.027.137	59.322.207

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci je prikazana u sledećoj tabeli:

	31.12.2019.	U RSD hiljada 31.12.2018.
Centralna banka	4	1.091
Banke u zemlji	829.348	3.932.397
Društva za osiguranje	3.110.087	3.010.514
Finansijski lizing	392.678	554.500
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	7.025.834	4.953.979
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	9.489	26.459
Strane banke	49.898.984	46.843.267
Stanje na dan 31. decembra	61.266.424	59.322.207

Obaveze prema stranim bankama se najvećim delom odnose na primljene kredite od Erste Group Bank AG, Austrija u iznosu od 22.750.845 hiljada dinara kao i primljeni kredit Evropske Investicione Banke od 12.508.601 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

29. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2019.			31.12.2018.			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	31.935.971	-	31.935.971	24.684.911	-	24.684.911	
Štedni depoziti:	876.333	1.225.219	2.101.552	593.007	766.430	1.359.437	
Depoziti po osnovu datih kredita	541.032	705.632	1.246.664	182.118	730.609	912.727	
Namenski depoziti	281.468	32.441	313.909	4.040.575	18.750	4.059.325	
Ostali depoziti	8.792.240	2.145.150	10.937.394	10.201.291	5.220	10.206.511	
Ostale finansijske obaveze	5	-	5	-	-	-	
Ukupno	42.427.049	4.108.442	46.535.495	39.701.902	1.521.009	41.222.911	
U stranoj valuti							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	46.269.517	-	46.269.517	44.155.303	-	44.155.303	
Štedni depoziti:	8.147.657	12.915.524	21.063.181	7.966.244	11.400.354	19.366.598	
Depoziti po osnovu datih kredita	188.484	4.315.018	4.503.502	130.160	3.736.187	3.866.347	
Namenski depoziti	607.708	218.104	825.812	748.927	282.420	1.031.347	
Ostali depoziti	524.769	3.154.664	3.679.433	208.591	631.219	839.810	
Primljeni krediti	-	2.969.541	2.969.541	-	2.354.677	2.354.677	
Ostale finansijske obaveze	561.472	-	561.472	373.221	-	373.221	
Ukupno	56.299.607	23.572.851	79.872.458	53.582.446	18.404.857	71.987.303	
Stanje na dan 31. decembra			126.407.953			113.210.214	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

29. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Holding kompanije	1	4
Javna preduzeća	1.298.865	3.706.090
Privredna društva	46.003.215	37.428.545
Javni sektor	4.705.459	4.224.630
Stanovništvo	63.613.471	53.657.942
Strana lica	2.416.479	2.318.467
Preduzetnici	3.903.183	2.853.351
Poljoprivrednici	614.694	514.419
Drugi komitenti	3.852.586	8.506.766
Stanje na dan 31. decembra	126.407.953	113.210.214

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

30. OBAVEZE PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI

						U RSD hiljada
Naziv	Oznaka valute	Nominalni iznos emitovanih obveznica	Datum dospeća	Kamatna stopa	Na dan 31. decembra 2019.	Na dan 31. decembra 2018.
Erste Bank ad Novi Sad	RSD	3.500.000	15.02.2021.	3m belibor+1% p,a,	3.512.691	-
Ukupno		3.500.000			3.512.691	-

Erste Bank A.D. Novi Sad je 14. februara 2019. godine uspešno završila emisiju dugoročnih dinarskih obveznica II emisije. Obim emisije je iznosio 3.500.000.000,00 dinara. Izdato je 350.000 komada obveznica pojedinačne nominalne vrednosti 10.000,00 dinara, ISIN: RSNVBD53653 CFI: DBVUFR, sa varijabilnom kamatnom stopom i jednokratnim dospećem glavnice nakon dve (2) godine i jedan (1) dan.

Kamatna stopa po osnovu obveznica sastoji se iz varijabilnog i fiksnog dela. Varijabilni deo kamatne stope predstavlja tromesečni BELIBOR, dok fiksni deo kamatne stope predstavlja fiksna marža od 100 baznih poena (100bps) tj. 1%. Iznos varijabilnog dela kamatne stope utvrđuje se na početku svakog kamatnog perioda. Kamata se obračunava i plaća kvartalno.

Isplata glavnice obveznica vrši se na dan dospeća. Dan dospeća glavnice je 15. februar 2021. godine. Ne postoji amortizacioni plan, već se ukupan iznos glavnice isplaćuje odjednom, na dan dospeća.

Obveznice su uključene u trgovanje na Beogradskoj berzi, simbol NSBN02.

Zaključno sa 31. decembrom 2019. godine, isplaćena su tri kupona obveznica (14. maja 2019. godine, 14. avgusta 2019. godine i 14. novembra 2019. Godine), svaki u iznosu od 34.524.000,00 dinara. Sledeći kamatni kupon dospeva na isplatu 14. februara 2020. godine.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
31. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	31.12.2019.	U RSD hiljada 31.12.2018.
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	4.206.971	4.566.337
	4.206.971	4.566.337

Stanje obaveza po subordiniranim kreditima na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos kredita	Datum dospeća	Kamatna stopa	U RSD hiljada	
					31.12.2019.	31.12.2018.
Erste Group Bank AG	EUR	15.000.000	27.12.2021.	Euribor+3,65% p,a,	671.959	1.013.097
Erste Group Bank AG	EUR	30.000.000	10.09.2028.	Euribor+3,38% p,a,	3.527.784	3.545.838
Ukupno		45.000.000			4.199.743	4.558.935

obaveze se odnose na kredit odobren od strane Erste GCIB Finance, Amsterdam dana 27. decembra 2011. godine, u iznosu od EUR 15.000.000 na period od 10 godina sa periodom mirovanja 5 godina i kamatnom stopom u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,65% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje u 21 jednake tromesečne rate od kojih prva dospeva nakon isteka perioda mirovanja od 5 godina.

Subordinirane obaveze Banka može da uključi u njen dopunski kapital (Napomena 37.9), nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 6. decembra 2011. godine, a na osnovu zahteva Banke od 7. oktobra 2011. godine.

Na osnovu Ugovora o prenosu i ustupanju dana 16. decembra 2015. godine izvršena je promena poverioca, te je novi poverilac Erste Group Bank AG, Austrija. Svi ostali uslovi iz ugovora su ostali nepromenjeni.

Banka je dana 20.08.2018. godine potpisala novi ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od 30 miliona evra. Rok kredita je 10 godina, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,38% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Banka može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 11 oktobra 2018. godine, a na osnovu zahteva Banke od 24. avgusta 2018. godine."

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

32. REZERVISANJA

	U RSD hiljada	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (a)	280.891	240.457
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (b):		
– naknade za odlazak u penziju	84.525	75.784
– jubilarne nagrade	126.300	110.538
Rezervisanja za sudske sporove (c)	248.371	227.421
Stanje na dan 31. decembra	740.087	654.200

Promene rezervisanja vanbilansnih stavki

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) vrše se po plasmanima Banke gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveze padnu na teret banke.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Banke, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu, Banka vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

- (b) Banka je formirala rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih koja obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju i jubilarnih nagrada. Obaveze po ovom osnovu priznaju se u iznosu sadašnje vrednosti budućih gotovinskih tokova primenom akuarske metode.
- (c) Banka je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Banka tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Banke očekuje negativan ishod.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
32. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni		
Stanje na početku godine	240.457	326.073
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10(a))	182.374	149.162
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 10(a))	(141.070)	(241.881)
Ostale promene	(870)	7.102
Ukupno	280.891	240.457
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	186.322	184.444
Rezervisanja u toku godine iskazana u bilansa uspeha (Napomena 13)	23.203	21.994
Rezervisanja u toku godine iskazana u okviru ostalog rezultata	3.794	-
Naknade isplaćene u toku godine	(18.042)	(16.827)
Aktuarski gubici (+)/dobici (-) po osnovu jubilarnih nagrada	11.295	2.543
Aktuarski gubici (+) /dobici(-) po osnovu otpremnina	4.253	(5.832)
Ukupno	210.825	186.322
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	227.421	175.183
Rezervisanja u toku godine (Napomena 16)	39.062	69.000
Iskorišćena rezervisanja	(18.112)	(16.762)
Ukupno	248.371	227.421
Ostala dugoročna rezervisanja		
Stanje na početku godine	-	67.042
Ostale promene	-	(35.927)
Iskorišćena rezervisanja -- plaćanja	-	(31.115)
Ukupno	-	-
Stanje na dan 31. decembra	740.087	654.200

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
32. REZERVISANJA (nastavak)

Podaci koje je aktuar koristio za obračun rezervacija za buduće obaveze po osnovu otpremnine za odlazak u penziju:

- Podaci o zaposlenima;
- Ukupan radni staž na dan 31. decembar 2019. godine;
- Godina rođenja i pol;
- Broj godina do starosne odnosno pune penzije;
- Tablica mortaliteta za Republiku Srbiju 2010-2012;
- Kamatna stopa 2,90%;
- Prosečna bruto zarada u Republici Srbiji u periodu januar – maj 2019. godine i
- Pretpostavljeni rast zarada od 2,80% godišnje tokom celog perioda za koji se rezervišu sredstva.

	U RSD hiljada
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenih 31.12.2018.	186.322
<i>Troškovi usluga</i>	
a. Troškovi tekućeg rada	17.762
b. Troškovi minulog rada	3.794
c. Troškovi kamate	5.441
d. Plaćanja	(18.042)
<i>Aktuarski dobiti (-)/gubici(+) za jubilarne nagrade proizašli iz:</i>	
a. Promena u demografskim pretpostavkama	(33)
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	11.328
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
<i>Aktuarski dobiti (-)/gubici(+) za otpremnine proizašli iz:</i>	
a. Promena u demografskim pretpostavkama	(13.422)
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	17.694
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenih 31.12.2019.	210.825

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

32. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja za gubitke po vanbilasnoj aktivi u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilasnoj aktivi	U RSD hiljada							Stanje na kraju perioda
	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena po osnovu kursnih razlika	Ostale promene	
Nivo obezvređenja 1	156.420	130.751	58.145	38.626	67.171	(805)	2.990	202.666
Nivo obezvređenja 2	10.232	3.499	3.526	4.208	3.571	(25)	(2.600)	8.217
Nivo obezvređenja 3	73.805	489	6.102	4.798	2.555	(49)	(379)	70.007
Ukupno	240.457	134.739	67.773	47.632	73.297	(879)	11	280.890

Kretanje između nivoa obezvređenja na računima rezervisanja za gubitke po vanbilasnoj aktivi je prikazano u sledećoj tabeli:

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivo 1 i Nivoa 2		Transfer između Nivo 2 i Nivoa 3		Transfer između Nivo 1 i Nivoa 3	
	U Nivo 1 iz Nivoa 2	U Nivo 2 iz Nivoa 1	U Nivo 2 iz Nivoa 3	U Nivo 3 iz Nivoa 2	U Nivo 1 iz Nivoa 3	U Nivo 3 iz Nivoa 1
Date garancije i druga jemstva	50.917	158.681	-	-	-	-
Neiskorišćene preuzete neopozive obaveze	42.529	14.160	248	19	801	205
Ukupno	93.446	172.841	248	19	801	205

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

33. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2019	U RSD hiljada 31.12.2018
U dinarima		
<i>Finansijske obaveze:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sred.uzetih u lizing	17.775	-
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od kamata	504	2.955
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	9.966	8.472
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	187.180	87.954
	215.425	99.381
<i>Nefinansijske obaveze:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	8.326	4.281
Obaveze za primljene avanse	7.949	4.043
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	1.830	-
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	95.557	77.205
Razgraničene obaveze za naknade i ostale obračunate rashode	462.609	372.164
Obaveze po osnovu kartičnog poslovanja	49.261	119.584
Obaveze prema trgovcima po pos terminalima	30.691	22.096
Ostale obaveze	127.969	84.137
	784.192	683.510
U stranoj valuti		
<i>Finansijske obaveze:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sred.uzetih u lizing	2.011.084	169.995
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	11.167	2.688
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	1.976	19.584
	2.024.227	192.267
<i>Nefinansijske obaveze:</i>		
Obaveze po osnovu naknade i provizije	-	59
Obaveze za primljene avanse	7.563	11.441
Razgraničene obaveze za naknade i ostale obračunate rashode	916	93.222
Ostale obaveze	33.427	119.296
	41.906	224.018
Stanje na dan 31. decembra	3.065.750	1.199.176

Ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

33. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Stanje obaveza po osnovu lizinga MRS 17 / MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Pregled stanja obaveza za lizing MRS 17 / MSFI 16						
Valuta obaveze	31. decembra 2018.		1. januara 2019.		31. decembra 2019.	
	Iznos u valuti	Iznos u RSD	Iznos u valuti	iznos u RSD	Iznos u valuti	IZNOS U RSD
RSD	-	-		54.965	-	17.775
Valutna klauzula (EUR) - nepokretnosti	-	-	3.720	439.675	7.111	836.290
Valutna klauzula (EUR) - pokretna imovina	-	-	369	43.561	209	24.550
Valutna klauzula (EUR) - IT oprema	1.438	169.995	1.438	169.995	912	107.247
Devize - EUR - objekti	-	-	6.428	759.722	8.870	1.042.997
Ukupno	1.438	169.995	11.954	1.467.918	17.102	2.028.859

Izuzeci od primeni MSFI 16 prikazani su u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Izuzeci od primene - stanje na 31. decembra 2019.	Vrednost
Troškovi kratkoročnih zakupa:	1.040
Troškovi zakupa male vrednosti:	6.592

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

34. KAPITAL

(a) Struktura kapitala Banke

Ukupan kapital Banke na dan 31. decembra 2019. godine iznosi RSD 31.823.653 hiljada i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od RSD 12.909.000 hiljada, emisione premije u iznosu od RSD 2.553.944 hiljada, rezervi iz dobiti i ostalih rezervi RSD 12.955.128 hiljada, revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD 725.815 hiljada i dobitka tekućeg period u iznosu od RSD 2.679.766 hiljada.

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	31.12.2019.	U RSD hiljada 31.12.2018.
Akcijski kapital – obične akcije /i/	12.909.000	10.040.000
Emisiona premija /ii/	2.553.944	124.475
Rezerve iz dobiti /iii/	12.955.128	10.036.645
Revalorizacione rezerve /iv/	725.815	512.198
Dobitak tekuće godine	2.679.766	2.918.483
Stanje na dan 31. decembra	31.823.653	23.631.801

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembar 2019. godine upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.290.900 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2018. godine: 1.004.000 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara).

U trećem kvartalu 2019. godine Banka je na osnovu Odluke Skupštine akcionara o izdavanju običnih akcija broj 214/2019-25v/1 od 28. juna 2019. godine realizovala 31. emisiju akcija bez javne ponude radi povećanja osnovnog akcijskog kapitala.

Broj emitovanih akcija je 286.900 komada od čega je Erste Group Bank AG otkupila 212.306 komada a Steiermarkische Bank je otkupila 74.594 komada. Nominalna vrednost pojedinačnih akcija iznosi RSD 10.000,00 a emisiona cena RSD 18.468,00

Nakon uspešne emisije ukupan osnovni kapital je uvećan za RSD 2.869.000 hiljada i iznosi RSD 12.909.000 hiljada većinski akcionar Banke je EGB AG sa učešćem od 74% i 955.266 akcija, a Steiermarkische Bank ima učešće od 26% i 335.634 akcija.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembar 2019. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	955.266	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	335.634	26,00
Ukupno	1.290.900	100,00

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

34. KAPITAL (Nastavak)

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija na dan 31. decembra 2019 u iznosu od RSD 2.553.944 hiljada (31. decembra 2018. godine RSD 124.475 hiljada) i obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirane su rezerve iz dobiti na dan 31. decembar 2019. godine iznose RSD 12.955.128 hiljada. Na dan 31. decembra 2018. godine rezerve iz dobiti su iznosile RSD 10.036.645 hiljada. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke od 29. marta 2019. godine Banka je iz ostvarene dobiti za 2018. godinu izvršila raspodelu preostale dobiti u ostale rezerve u iznosu od RSD 2.918.483 hiljada.

/iv/ Revalorizacija rezerve

Revalorizacija rezerve, koje na dan 31. decembar 2019 godine iznose RSD 725.815 hiljada (31. decembar 2018. godine: 512.198 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u vlasničke i dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i efekte promene kreditnog rizika izdavaoca hartije, i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19.

(b) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Pokazatelji poslovanja	Propisani	31.12.2019.	31.12.2018.
	Minimum		
1. Kapital	EUR 10 miliona	EUR 282.190.908	EUR 210.633.447
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	21,40	17,78
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	19,03	15,02
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akciskog kapitala	Minimum 4,5%	19,03	15,02
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	9,04	4,46
6. Izloženost prema licima povezanim sa Bankom	bez limita	10,82	12,28
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	23,85	124,11
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	1,49	1,36
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	1,38	1,28
9. PPLA	Minimum 100%	192,57	175,30
10. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	0,11	2,55
11. Izloženosti Banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	13,02	16,54
12. Izloženosti Banke prema licu povezanim sa bankom	bez limita	4,98	5,49
13. Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,08	0,11

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
35. VANBILANSNE POZICIJE

Banka u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu.

	31.12.2019.	U RSD hiljada 31.12.2018.
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	596.513	617.999
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	61.506.339	52.151.249
Druge vanbilansne pozicije	294.873.730	229.166.521
Stanje	356.976.582	281.935.769
Nenaplativa potraživanja preneti na vanbilansne pozicije	(1.355.888)	(1.855.746)
Stanje na dan 31. decembra	355.620.694	280.080.023

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	31.12.2019.	U RSD hiljada 31.12.2018.
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
– kratkoročni	18.068	15.635
– dugoročni	578.445	602.364
Stanje na dan 31. decembra	596.513	617.999

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica se najvećim delom odnose na sredstva Ministarstva poljoprivrede u iznosu od RSD 8.411 hiljada. Dugoročni poslovi se odnose na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od RSD 575.804 hiljada i dugoročne poljoprivredne kredite u iznosu od RSD 2.272 hiljada.

(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	31.12.2019.	U RSD hiljada 31.12.2018.
U dinarima		
Plative garancije	2.308.362	1.568.688
Činidbene garancije	7.059.307	5.821.541
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	4.757.890	5.081.218
Ostale vanbilansne stavke	1.507.746	505.121
	15.633.305	12.976.568
U stranoj valuti		
Plative garancije	2.958.945	2.751.967
Činidbene garancije	8.559.662	4.557.711
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	31.775.138	30.159.391
Akreditivi	335.591	404.196
Ostale vanbilansne stavke	2.243.698	1.301.416
	45.873.034	39.174.681
Stanje na dan 31. decembra	61.506.339	52.151.249

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, višenamenske okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

35. VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 31. decembar 2019. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose RSD 282.002 hiljada (31. decembar 2018. godine: RSD 240.457 hiljada).

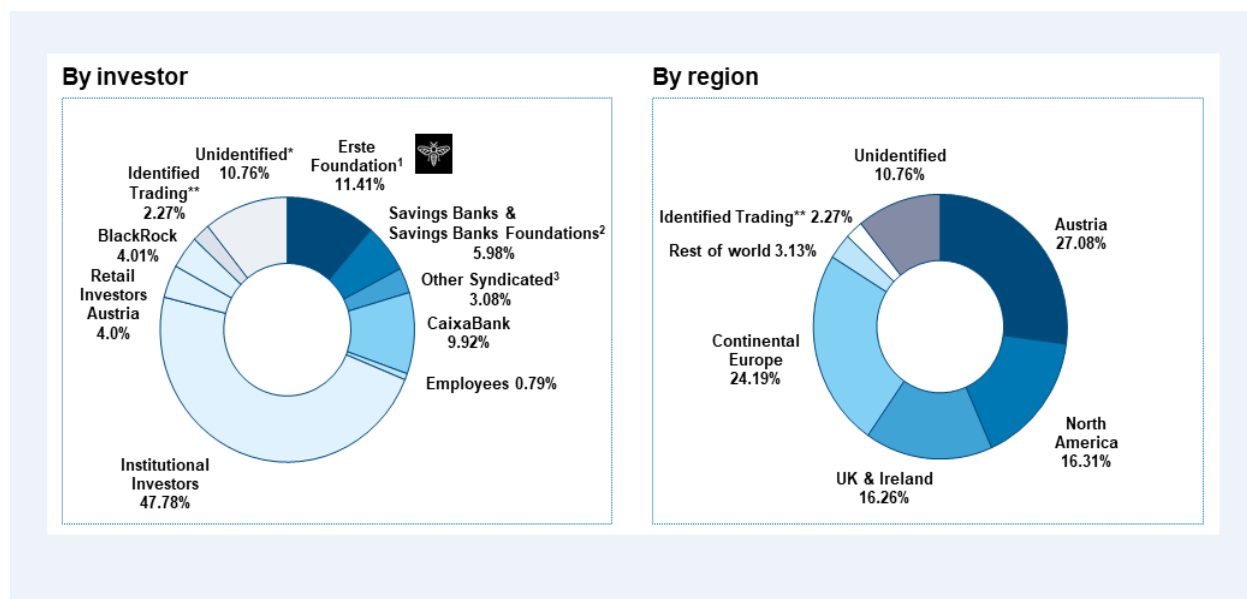
36. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Lica se smatraju povezana ukoliko su pod zajedničkom kontrolom, ili jedno lice ima kontrolu nad drugim ili pak može izvršiti značajan uticaj na to drugo lice u donošenju finansijskih i operativnih odluka

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac.

Akcionarska struktura Erste Grupe je sledeća:

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

- a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

	31.12.2019.		U RSD hiljada 31.12.2018.	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Potraživanja				
Potraživanja po osnovu derivata	22.678	-	11.394	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.105.627	354.612	472.578	209.121
Kredit i potraživanja od komitenata	-	63.022	-	43
Investicije u zavisna društva	-	93.560	-	93.560
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	977.116	-	-
Ostala sredstva	7.543	31.029	65.509	27.461
	1.135.848	1.519.339	549.481	330.186
Obaveze				
Obaveze po osnovu derivata	228.172	-	84.446	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	26.675.120	312.718	28.462.572	197.360
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	53.665	-	123.558
Subordinirane obaveze	4.206.971	-	4.566.337	-
Rezervisanja	6	642	108	620
Ostale obaveze	26.419	1.173.614	64.171	169.282
	31.136.688	1.540.639	33.177.634	490.820
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	115.680	408.941	972.578	187.038
Preuzete neopozive obaveze	-	2.976	-	32.621
Druga vanbilansna evidencija	35.022.878	1.289.405	14.689.057	828.019
	35.138.558	1.701.322	15.661.635	1.047.678

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U RSD hiljada

	31.12.2019.		31.12.2018.	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Prihodi od kamata	13.018	2.136	5.718	1.268
Rashodi kamata	(574.378)	(35.895)	(431.220)	(6.466)
Prihodi od naknada i provizija	48.739	38.415	42.839	28.381
Rashodi naknada i provizija	(259.010)	-	(192.700)	-
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	17.641	-	-	-
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	(61.205)	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	153.474	4.493	63.288	2.750
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	151	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(126)	(290)	-	(114)
Ostali poslovni prihodi	-	18.910	-	24.830
Troškovi amortizacije	-	(102.506)	-	-
Ostali prihodi	4.930	8.287	2.310	10.035
Ostali rashodi	(86.284)	(748.698)	(139.564)	(667.692)

Na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

Dugoročni krediti sa povezanim licima su ročnosti na 10 godina je uzet po stopi i od 3MEURIBOR +3,65%.

Međubankarski poslovi (overnight i kratkoročne pozajmice) se obavljaju po cenama koje se kreću u rasponu od - 0,20 do 8,2% u zavisnosti od valute u kojoj se obavlja posao.

Naknade po garancijama sa povezanim licima su u rasponu od 0,24 do 1,25%

Ostale transakcije na tržištu novca (swap transakcije, forvard transakcije, kupoprodaja keša), kao i one transakcije za koje se naplaćuje ili plaća naknada, se obavljaju takođe po tržišnim uslovima i cenama van dohvata ruke.

Kamatna stopa na depozite i ostale obaveze prema bankama i komitentima se kreće u rasponu od 0,15% do 0,5%.

Banka kroz cross-border kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Banci. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a banci ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge. Banka je u poslovima sa cross-border kreditima isključivo agent i nije izložena kreditnom riziku.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

- b) Banka ulazi u poslovne odnose i aranžmane sa članovima Izvršnog odbora i ostalim ključnim osobljem i sa njima povezanim licima u redovnom toku poslovanja. Stanja na kraju godine i efekti ovih transakcija su prikazani u sledećoj tabeli.

	U RSD hiljada			
	Stanje na dan 31.12.2019. godine	Prihodi/ (rashodi) 31.12.2019. godina	Stanje na dan 31.12.2018. godine	Prihodi/ (rashodi) 31.12.2018. godina
Minusi na tekućim računima, kreditne kartice, gotovinski i potrošački krediti	1.244	190	1.473	186
Stambeni krediti	56.122	2.703	63.303	3.538
Razgraničena naknada	(70)	-	(77)	-
Ostali plasmani i potraživanja	149	13	249	56
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(44)	(23)	(21)	132
Depoziti	101.566	(355)	39.005	(236)
Ostale obaveze	293	(487)	286	(715)
Neiskorišćeni okvir	1.430	-	700	-

Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Banke, iskazane u bruto iznosu, u toku 2019. i 2018. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada		
	31.12.2019.	31.12.2018.
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	5.598	5.618
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	138.553	124.587
Obračunata buduća primanja- IO	91.114	92.302
Ukupno	235.265	222.057

Transferne cene

U skadu sa novim odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi zajedno sa poreskim bilansom predaju i studiju o transfernim cenama.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA

37.1. Uvod

Banka upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik i devizni rizik). Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena kao i drugim rizicima koje Banka kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Banci je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Banke.

Banka ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Banke u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Banke u vezi sa upravljanjem rizicima. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Sektoru upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Pored toga, Banka je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje pre svega, kamatnim rizikom, rizikom likvidnosti i deviznim rizikom, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke/zaključke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Banke, u slučaju da je takva odluka potrebna.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.1. Uvod (nastavak)

Komitet za upravljanje nefinansijskim rizicima

Cilj Komiteta za upravljanje nefinansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Banke, uz primenu Odluke na osnovu očekivanih dobiti od izlaganja riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali ne-finanjskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacione bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja aktivom i pasivom

Služba upravljanja aktivom i pasivom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Banke. Takođe, ona je primarno odgovorna za strateško finansiranje i likvidnost, kao i za upravljanje drugim tržišnim rizicima (rizik kamatne stope i valutni rizik) Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Banke

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da doprinese poboljšanju poslovanja Banke obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Banci da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Banci, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Erste Banci a.d. Novi Sad ("Banka") ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni delovi koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti imaju zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Banka izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Banke, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Banka voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Banke i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Banke;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Funkcija upravljanja rizicima, postavljena u vidu posebnih organizacionih jedinica funkcionalno i organizaciono odvojenih od aktivnosti preuzimanja rizika Banke, odgovorna je za sistem upravljanja rizicima u Banci. Imajući u vidu različitost oblasti koje pokrivaju, a u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Sektora upravljanja kreditnim rizicima, Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom i Službe usklađenosti poslovanja i upravljanja rizicima bezbednosti.

Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom;
- Direkcija za razvoj modela i upravljanje podacima rizika;
- Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti;
- Odeljenje za upravljanje operativnim rizikom i ostalim nefinansijskim rizicima;
- Odeljenje za upravljanje kolateralima.

Sektor za upravljanje kreditnim rizicima se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija upravljanja rizicima pravnih lica;
- Direkcija upravljanja rizicima stanovništva;
- Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana.

Služba usklađenosti poslovanja i upravljanja rizicima bezbednosti se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Odeljenje centralnog Compliance;
- Odeljenje kontrole i sprečavanja pranja novce;
- Odeljenje upravljanja rizicima finansijskog kriminala;
- Odeljenja upravljanja rizicima bezbednosti.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Banka jeste ili može biti izložena.

Banka je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Banke, Kreditnom politikom, kao i politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobrovanje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjivanja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Banka određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa neizmirenja obaveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utiču na zahtevanu cenu rizika, te ne formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtingi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom scoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****37.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Banka se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Banci (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane Grupnih Competence Centara za razvoj modela što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se odobravaju od strane Izvršnog odbora Banke. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između "performing" i „non-performing“ klijenata. Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza) Banka koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Banka koristi skalu od 5 ocena (R1-R5).

U cilju povećanja uporedivosti kvaliteta aktive Erste Grupe, u toku 2018 je razvijen i implementiran novi model za procenu kategorije rizika izloženosti. Na bazi kalibracije internih verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza koje se koriste za regulatorne svrhe (obračun rezervacija) na stope nastupanja statusa neizmirenja obaveza (default rates) koje objavljuju rejting agencije, svakom klijentu je aproksimiran eksterni rejting radi razvrstavanja u risk kategorije.

U poređenju sa metodom koji je korišćen do 2017. godine na bazi internih rejtinga, najviše je vidljiva migracija iz kategorije niskog rizika u kategoriju posebnog nadzora (sa 8% portfolia na 18%, tj povećanje ove kategorije za oko RSD 15 mlrd) dok je manje značajna migracija iz kategorije ispod standarda. Kategorija problematičnih potraživanja nije obuhvaćena ovom promenom. S obzirom na to da je novorazvijen model implementiran tokom 2018, poređenje između godina nije relevantno.

Za potrebe izveštavanja, grupisanje je izvršeno u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) – klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Bankom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Bankom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanju obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije. Ova kategorija obuhvata S&P rejtinge od AAA do BB.

Poseban nadzor (managment attention) – klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu. Ova kategorija obuhvata S&P rejting B.

Ispod standarda (sub-standard) – klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje S&P rejtinga lošijeg od CCC kod kojih nije nastupio status neizmirenja obaveza.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Banke i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Banka primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Banci, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Banku, te Banka kroz proces redovnih re-odobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog re-odobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2. Kreditni rizik (nastavak)

Praćenje i nadzor kreditnog rizika (nastavak)

Banka sprovodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Banke i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Banka primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Banci je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Banci prati regulatorne zahteve na nivou Erste Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 – Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 – Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj

Banka je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Banka ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Banke, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralu).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Status neizmirenja obaveza (nastavak)

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Banke nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 – R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 – E5.

Ukoliko, po proceni Banke, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Banka će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 – E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 – E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 – E5.

Otpis potraživanja

Banka u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškova u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadle plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Banke, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Banka se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Dodatno, Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	13.219.331	-	13.219.331	8.636.044	21.855.375
Potraživanja po osnovu derivata	346.899	-	346.899	-	346.899
Hartije od vrednosti	41.552.370	20.785	41.531.585	-	41.531.585
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.608.268	1.392	1.606.876	-	1.606.876
Kredit i potraživanja od komitenata	163.883.135	3.053.641	160.829.494	-	160.829.494
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	665.001	665.001
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	2.952.105	2.952.105
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	229.409	229.409
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	1.046.447	87.587	958.860	369.266	1.328.126
Bilansna izloženost	221.656.450	3.163.405	218.493.045	12.957.287	231.450.332
Date garancije i jemstva	21.221.867	134.077	21.087.790	-	21.087.790
Preuzete buduće obaveze	40.284.472	146.746	40.137.726	-	40.137.726
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	295.470.242	295.470.242
Vanbilansna izloženost	61.506.339	280.823	61.225.516	295.470.242	356.695.758
Ukupna izloženost	283.162.789	3.444.228	279.718.561	308.427.529	588.146.090

U skladu sa poslovnim politikom Banke, osnovnim izvorom kreditnog rizika Banka smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti¹ u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja.

¹ Ostale izloženosti bilansa stanja koje Banka smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Banke (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i optimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti:

U RSD hiljada

	Hartije od vrednosti					
	Bruto vrednost			Akumulirane ispravke vrednosti		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	346.899	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	346.899	-	-	-
Hartije od vrednosti	16.199.413	14.552.623	10.800.334	20.785	18.201	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	16.199.413	14.455.269	10.523.380	20.785	18.201	-
Od čega: Ostalo	-	97.354	276.954	-	-	-
Ukupna izloženost	16.199.413	14.552.623	11.147.233	20.785	18.201	-

Na dan 31. decembra 2019. godine 98,33%% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2019:

- Moody's Investors Service Ba3 / pozitivni izgledi
- Fitch Ratings BB+ / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB+/ pozitivni izgledi

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16.671.146	-	16.671.146	7.970.115	24.641.261
Potraživanja po osnovu derivata	181.204	-	181.204	-	181.204
Hartije od vrednosti	34.905.406	13.896	34.891.510	-	34.891.510
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.702.997	2.636	1.700.361	-	1.700.361
Kreditni i potraživanja od komitenata	141.541.734	3.148.297	138.393.437	-	138.393.437
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	537.025	537.025
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1.062.904	1.062.904
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	173.326	173.326
Odložena poreska sredstva	-	-	-	18.809	18.809
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	902.898	83.132	819.766	406.948	1.226.714
Bilansna izloženost	195.905.385	3.247.961	192.657.424	10.274.589	202.932.013
Date garancije i jemstva	15.104.103	125.850	14.978.253	-	14.978.253
Preuzete buduće obaveze	37.047.146	114.563	36.932.583	-	36.932.583
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	229.784.520	229.784.520
Vanbilansna izloženost	52.151.249	240.413	51.910.836	229.784.520	281.695.356
Ukupna izloženost	248.056.634	3.488.374	244.568.260	240.059.109	484.627.369

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti:

U RSD hiljada

	Hartije od vrednosti					
	Bruto vrednost			Akumulirane ispravke vrednosti		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	181.204	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	181.204	-	-	-
Hartije od vrednosti	10.828.561	14.281.107	10.058.479	13.897	17.699	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	10.828.561	14.153.611	9.774.867	13.897	17.699	
Od čega: Ostalo	-	127.496	283.612	-		
Ukupna izloženost	10.828.561	14.281.107	10.239.683	13.897	17.699	-

Na dan 31. decembra 2018. godine 98,32%% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2018:

- Moody's Investors Service Ba3 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB / stabilni izgledi

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2019. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja²				Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada
	Visok	Srednji	Nizak	Problematična potraživanja³	Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	Uticaj sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti
Potraživanja od stanovništva	64.259.813	10.111.030	1.907.808	1.384.660	35.054.203	344.329	179.927
Stambeni krediti	40.282.044	2.469.240	404.170	427.699	34.964.135	344.329	178.336
Potrošački i gotovinski krediti	22.413.289	7.302.293	1.444.194	898.140	45.613	-	1.583
Transakcioni i kreditne kartice	552.571	115.165	20.358	14.775	1.503	-	2
Ostala potraživanja	1.011.910	224.332	39.086	44.046	42.952	-	6
Potraživanja od privrede	62.629.490	16.137.071	3.556.119	631.633	19.877.473	186.445	379.782
Velika preduzeća	17.743.981	1.898.934	-	-	6.806.657	-	33.740
Mala i srednja preduzeća	29.591.051	6.489.380	2.834.656	461.044	10.030.643	101.128	242.689
Mikro preduzeća i preduzetnici	12.284.206	7.556.779	687.501	123.721	2.942.833	55.839	93.399
Poljoprivrednici	96.911	191.978	33.962	46.868	97.339	29.478	9.954
Javna preduzeća	2.913.340	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.625.401	13.610	88.890	145.878	594.134	73.793	48.618
Ukupna potraživanja	131.514.704	26.261.711	5.552.818	2.162.170	55.525.809	604.567	608.327

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

² Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja odgovaraju klasifikaciji nizak rizik (visok), poseban nadzor (srednji) i ispod-standarda (nizak) definisanih u delu 36.2 Kreditni rizik.

³ Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „36.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja (retroaktivno simuliranih na osnovu nove metodologije) i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2018. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja ⁴				Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada
	Visok	Srednji	Nizak	Problematična potraživanja ⁵	Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	Uticaј sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti
Potraživanja od stanovništva	50.784.578	9.239.424	2.106.999	1.407.069	29.010.886	411.675	260.548,01
Stambeni krediti	32.061.933	2.140.156	587.349	730.266	28.861.166	411.183	258.370
Potrošački i gotovinski krediti	17.135.887	6.604.159	1.408.994	613.057	75.166	492	1.377
Transakcioni i kreditne kartice	534.743	145.417	31.733	13.214	796	-	18
Ostala potraživanja	1.052.014	349.692	78.923	50.532	73.758	-	784
Potraživanja od privrede	55.754.682	16.761.302	1.857.073	746.771	18.013.177	347.040	309.474
Velika preduzeća	14.337.001	559.918	-	-	4.412.124	-	22.185
Mala i srednja preduzeća	28.480.689	10.226.911	146.934	416.083	9.753.703	195.046	165.109
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.664.809	5.322.890	1.623.031	289.502	3.271.351	137.806	106.834
Poljoprivrednici	81.728	122.907	87.108	41.151	102.575	14.187	15.346
Javna preduzeća	2.190.455	528.676	-	35	473.424	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.420.931	66.732	1	99.169	385.782	20.311	13.519
Ukupna potraživanja	110.960.191	26.067.459	3.964.073	2.253.009	47.409.845	779.025	583.541

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

⁴ Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja odgovaraju klasifikaciji nizak rizik (visok), poseban nadzor (srednji) i ispod-standarda (nizak) definisanih u delu 36.2 Kreditni rizik.

⁵ Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „36.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2019. godine:

	Neobezvređena potraživanja ⁶		Obezvređena potraživanja ⁷		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	76.057.408	278.531	341.432	985.940	77.663.311	672.095	161.505	753.178	76.076.533	35.069.886	328.647
Stambeni krediti	43.126.891	50.849	332.994	72.419	43.583.154	189.078	154.658	45.669	43.193.749	34.979.818	328.647
Potrošački i gotovinski krediti	31.014.282	179.133	8.248	856.252	32.057.915	465.278	6.666	662.357	30.923.614	45.613	-
Transakcioni i kreditne kartice	687.116	1.231	68	14.453	702.868	5.520	66	11.505	685.776	1.503	-
Ostala potraživanja	1.229.120	47.318	121	42.816	1.319.374	12.219	115	33.646	1.273.394	42.952	-
Potraživanja od privrede	81.414.026	908.653	585.897	45.735	82.954.312	915.422	398.586	31.098	81.609.206	19.877.473	186.445
Velika preduzeća	19.602.632	40.283	-	-	19.642.915	104.261	-	-	19.538.654	6.806.657	-
Mala i srednja preduzeća	38.190.769	724.317	455.166	5.877	39.376.130	470.804	315.058	4.241	38.586.027	10.030.643	101.128
Mikro preduzeća i preduzetnici	20.396.442	132.044	92.918	30.803	20.652.207	320.847	55.622	20.742	20.254.997	2.942.833	55.839
Poljoprivrednici	311.945	10.906	37.813	9.055	369.720	12.288	27.906	6.115	323.411	97.339	29.478
Javna preduzeća	2.912.237	1.103	-	-	2.913.340	7.222	-	-	2.906.118	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.653.137	74.764	143.004	2.874	4.873.779	22.669	98.465	2.012	4.750.632	594.134	73.793
Ukupna izloženost	162.124.572	1.261.949	1.070.333	1.034.550	165.491.403	1.610.186	658.556	786.289	162.436.371	55.541.492	588.885
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	162.068.121	1.261.111	-	-	163.329.233	1.606.322	-	-	161.722.911	55.525.809	-
od čega: restrukturirana	1.255.702	11.539	-	-	1.267.241	117.483	-	-	1.149.758	497.619	-
Problematična potraživanja	56.451	837	1.070.333	1.034.550	2.162.170	3.866	658.556	786.289	713.459	15.683	588.885
od čega: restrukturirana	53.801	780	419.800	262.720	737.101	3.819	204.479	198.418	330.386	15.683	256.444
Ukupna izloženost	162.124.572	1.261.949	1.070.333	1.034.550	165.491.403	1.610.188	658.556	786.289	162.436.370	55.541.492	588.885

⁶ Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

⁷ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza i kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja. prema načinu obezvređenja. dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2018. godine:

	Neobezvređena potraživanja ^a		Obezvređena potraživanja ^a		Akumulirane ispravke vrednosti					Vrednost sredstava obezbeđenja		U RSD hiljada
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna bruto potraživanja	ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja	
Prema sektorima												
Potraživanja od stanovništva	62.017.914	254.196	577.586	688.375	63.538.071	772.569	316.829	472.019	61.976.653	29.085.807	336.754	
Stambeni krediti	34.833.317	44.876	570.399	71.112	35.519.704	350.333	311.149	46.934	34.811.288	28.936.086	336.262	
Potrošački i gotovinski krediti	25.042.051	157.158	4.653	558.236	25.762.098	396.235	3.276	384.962	24.977.623	75.166	492	
Transakcioni i kreditne kartice	710.442	1.763	284	12.618	725.107	6.801	267	8.697	709.342	796	-	
Ostala potraživanja	1.432.104	50.399	2.250	46.409	1.531.162	19.199	2.137	31.426	1.478.400	73.758	-	
Potraživanja od privrede	74.160.978	213.721	710.418	34.711	75.119.828	939.559	523.366	21.785	73.635.118	18.014.819	345.398	
Velika preduzeća	14.875.285	21.634	-	-	14.896.919	74.602	-	-	14.822.317	4.412.124	-	
Mala i srednja preduzeća	38.753.126	103.050	407.977	6.464	39.270.617	335.197	321.580	3.999	38.609.842	9.755.345	193.405	
Mikro preduzeća i preduzetnici	17.540.021	70.710	263.401	26.101	17.900.233	423.850	175.525	16.421	17.284.437	3.271.351	137.806	
Poljoprivrednici	276.965	14.778	39.039	2.112	332.894	17.894	26.262	1.331	287.407	102.575	14.187	
Javna preduzeća	2.715.582	3.549	-	35	2.719.165	88.016	-	35	2.631.115	473.424	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	4.413.192	74.489	99.151	1	4.586.833	16.978	87.827	1	4.482.026	385.782	20.311	
Ukupna izloženost	140.592.084	542.405	1.387.155	723.087	143.244.731	1.729.105	928.023	493.805	140.093.798	47.486.408	702.463	
Prema kategorijama potraživanja												
Neproblematična potraživanja	140.451.075	540.647	-	-	140.991.722	1.707.010	-	-	139.284.712	47.409.845	-	
od čega: restrukturirana	826.053	2.128	-	-	828.181	134.831	-	-	693.350	136.046	-	
Problematična potraživanja	141.009	1.758	1.387.155	723.087	2.253.009	22.095	928.023	493.805	809.086	76.562	702.463	
od čega: restrukturirana	126.375	1.637	359.976	200.533	688.521	20.347	208.393	138.704	321.077	64.430	188.620	
Ukupna izloženost	140.592.084	542.405	1.387.155	723.087	143.244.731	1.729.105	928.023	493.805	140.093.798	47.486.408	702.463	

^a Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

^a Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza i kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2019. godine:

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	66.740.704	9.298.926	232.327	63.576	-	324.221	318.413	137.307	202.623	345.214
Stambeni krediti	42.308.544	825.954	37.182	6.060	-	192.533	79.925	20.615	39.201	73.140
Potrošački i gotovinski krediti	22.850.502	8.110.082	179.775	53.056	-	127.863	234.363	106.975	148.001	247.298
Transakcioni i kreditne kartice	675.137	2.049	9.862	1.299	-	2.071	895	2.291	2.686	6.577
Ostala potraživanja	906.521	360.841	5.509	3.161	-	1.753	3.229	7.426	12.735	18.200
Potraživanja od privrede	77.855.445	4.351.936	18.572	96.727	-	132.128	65.522	38.142	267.580	128.260
Velika preduzeća	19.556.674	86.241	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	37.309.304	1.550.827	400	54.555	-	128.891	54.318	19.874	230.295	27.665
Mikro preduzeća i preduzetnici	17.801.039	2.674.381	10.894	42.172	-	1.298	8.028	17.143	26.604	70.648
Poljoprivrednici	280.988	34.586	7.278	-	-	1.940	3.177	1.124	10.681	29.947
Javna preduzeća	2.907.440	5.900	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.727.062	839	-	-	-	1	-	-	40.812	105.065
Ukupna izloženost	149.323.211	13.651.701	250.899	160.303	-	456.350	383.936	175.449	511.015	578.539
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	149.294.283	13.632.434	242.948	159.567	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	627.048	635.211	3.421	1.561	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	28.928	19.267	7.951	735	-	456.350	383.936	175.449	511.015	578.539
od čega: restrukturirana	27.000	18.913	7.932	735	-	338.950	179.918	18.580	51.328	93.744
Ukupna izloženost	149.323.211	13.651.701	250.899	160.303	-	456.350	383.936	175.449	511.015	578.539

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2018. godine:

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	53.883.141	8.039.249	283.715	66.005	-	290.756	317.736	154.531	173.586	329.351
Stambeni krediti	34.090.385	703.854	78.011	5.943	-	183.591	85.825	36.396	51.372	284.328
Potrošački i gotovinski krediti	18.028.473	6.939.069	178.846	52.821	-	98.776	218.913	101.427	105.706	38.068
Transakcioni i kreditne kartice	691.412	2.839	14.770	3.185	-	2.651	1.673	3.815	3.391	1.372
Ostala potraživanja	1.072.872	393.487	12.089	4.055	-	5.739	11.325	12.892	13.118	5.583
Potraživanja od privrede	72.758.121	1.598.396	17.504	678	-	253.611	104.442	36.194	74.409	276.473
Velika preduzeća	14.886.797	10.122	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	37.842.370	1.013.805	-	-	-	250.767	97.522	22.052	4.047	40.052
Mikro preduzeća i preduzetnici	17.067.771	530.016	12.266	678	-	795	6.919	12.437	69.952	199.399
Poljoprivrednici	242.053	44.452	5.238	-	-	2.048	-	1.671	410	37.021
Javna preduzeća	2.719.131	-	-	-	-	-	-	35	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.487.368	312	-	-	-	1	-	-	-	99.151
Ukupna izloženost	131.128.631	9.637.957	301.219	66.683	-	544.369	422.178	190.725	247.995	704.975
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	131.051.085	9.602.953	271.828	65.855	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	747.772	73.810	6.599	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	77.545	35.003	29.391	828	-	544.369	422.178	190.725	247.995	704.975
od čega: restrukturirana	63.520	34.276	29.388	828	-	229.206	173.423	27.730	79.325	50.824
Ukupna izloženost	131.128.631	9.637.957	301.219	66.683	-	544.369	422.178	190.725	247.995	704.975

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2019. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	77.663.311	1.586.780	1.384.660	517.864	918.549	1,78	344.329
Stambeni krediti	43.583.154	389.406	427.699	251.490	201.373	0,98	344.329
Potrošački i gotovinski krediti	32.057.915	1.134.301	898.140	266.373	671.819	2,80	-
Transakcioni i kreditne kartice	702.868	17.092	14.775	-	11.578	2,10	-
Ostala potraživanja	1.319.374	45.980	44.046	-	33.780	3,34	-
Potraživanja od privrede	77.336.354	1.237.299	558.345	214.715	377.642	0,72	152.078
Sektor A	6.293.914	124.275	8	-	7	0,00	-
Sektori B, C i E	18.416.786	386.106	279.973	59.991	211.794	1,52	67.395
Sektor D	9.908.261	150.536	-	-	-	-	-
Sektor F	11.746.633	72.662	6.960	68	6.534	0,06	68
Sektor G	11.179.581	236.567	234.335	135.148	147.015	2,10	65.080
Sektori H, I i J	8.139.446	86.678	16.811	-	10.039	0,21	28
Sektori L, M i N	11.651.734	180.475	20.259	19.507	2.253	0,17	19.507
Potraživanja od ostalih klijenata	10.491.737	230.953	219.165	4.522	152.520	2,09	108.160
Ukupna potraživanja	165.491.403	3.055.033	2.162.170	737.101	1.448.711	1,31	604.567

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2018. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	63.538.071	1.561.417	1.407.069	499.895	810.941	2,21	411.675
Stambeni krediti	35.519.704	708.416	730.266	275.681	375.028	2,06	411.183
Potrošački i gotovinski krediti	25.762.098	784.474	613.057	220.280	393.240	2,38	492
Transakcioni i kreditne kartice	725.107	15.765	13.214	-	8.982	1,82	-
Ostala potraživanja	1.531.162	52.762	50.532	3.934	33.691	3,30	-
Potraživanja od privrede	70.249.478	1.319.365	684.969	184.035	504.635	0,98	332.853
Sektor A	5.804.316	85.503	46.276	35.639	26.763	0,80	46.268
Sektori B, C i E	15.220.370	410.804	275.286	72.262	208.520	1,81	153.471
Sektor D	8.636.316	145.703	-	-	-	-	-
Sektor F	12.717.164	99.737	18.169	11.260	7.736	0,14	11.260
Sektor G	12.399.231	348.895	323.052	60.354	249.703	2,61	108.320
Sektori H, I i J	7.285.901	79.373	17.624	-	11.888	0,24	9.013
Sektori L, M i N	8.186.180	149.350	4.563	4.521	26	0,06	4.521
Potraživanja od ostalih klijenata	9.457.183	270.151	160.971	4.591	128.347	1,70	34.498
Ukupna potraživanja	143.244.731	3.150.933	2.253.009	688.521	1.443.923	1,57	779.025

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

(a) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2019. godini:

			Smanjenje problematičnih potraživanja					U RSD hiljada	
	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja					Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno		od čega: otpisano	Druge promene		
Potraživanja od stanovništva	1.407.069	810293	918.534	363.238	442.095	113.201	85.831	1.384.659	466.110
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	845.940	405.226	572.961	354.786	4.796	213.379	99.306	777.511	247.349
Ukupna potraživanja	2.253.009	1.215.519	1.491.495	718.024	446.891	326.580	185.137	2.162.170	713.459

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2018. godini:

								U RSD hiljada	
	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja						
			od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja						
			Ukupno	od čega: naplaćeno		od čega: otpisano	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	1.519.460	751,397	916.352	343.259	194.314	378.779	52.564	1.407.069	596.128
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	2.084.864	433.393	792.368	414.786	9.909	367.673	(879.949)	845.940	212.957
Ukupna potraživanja	3.604.324	1.184.790	1.708.720	758.045	204.223	746.452	(827.385)	2.253.009	809.086

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****37.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika***

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Banka naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Banka uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Banka uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom je Odeljenje za upravljanje kolateralima. koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored ovog procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Banku, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom procene nekretnina.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena. Poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih regulatornih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Banke kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Banka prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Banka trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- Država;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta i međunarodnih razvojnih banaka – izloženostima obezbeđenim garancijom banke i međunarodnih razvojnih banaka.

Banka u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti, kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika. Banka izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je da u zakup) – dodeljuje ponder rizika 35% odnosno izloženostima koje su potpuno obezbeđene hipotekama na poslovnim nepokretnostima, dodeljuje ponder rizika 50%.

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Podobnim sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine za sve pristupe i metode smatraju se i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod banke kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Pored gore navedenih, Banka primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolateral Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti¹⁰ sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2019.godine:

	U RSD hiljada		
	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja (kao u KA4)		
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti
Potraživanja od stanovništva	40.322	35.166.146	192.065
Stambeni krediti	7.635	35.134.527	166.303
Potrošački i gotovinski krediti	31.184	13.248	1.181
Transakcioni i kreditne kartice	1.503	-	-
Ostala potraživanja	-	18.371	24.581
Potraživanja od privrede	1.676.191	891.838	17.495.889
Velika preduzeća	58.796	-	6.747.861
Mala i srednja preduzeća	1.255.021	362.443	8.514.307
Mikro preduzeća i preduzetnici	362.373	513.783	2.122.516
Poljoprivrednici	-	15.612	111.206
Javna preduzeća	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	63.081	31.461	573.385
Ukupna izloženost	1.779.593	36.089.444	18.261.339
Prema kategorijama potraživanja			
Neproblematična potraživanja	1.779.593	35.732.165	18.014.051
od čega: restrukturirana	26.541	172.905	298.173
Problematična potraživanja	-	357.279	247.289
od čega: restrukturirana	-	182.248	89.879
Ukupna potraživanja	1.779.593	36.089.444	18.261.339

¹⁰ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti¹¹ sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2018. godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja do nivoa potraživanja (kao u KA4)			U RSD hiljada
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Garancije čiji je izdavalac država
Potraživanja od stanovništva	36.299	29.153.427	232.835	-
Stambeni krediti	9.528	29.096.641	166.179	-
Potrošački i gotovinski krediti	25.974	31.196	18.488	-
Transakcioni i kreditne kartice	796	-	-	-
Ostala potraživanja	-	25.590	48.168	-
Potraživanja od privrede	2.145.490	620.412	15.120.891	473.424
Velika preduzeća	-	-	4.412.124	-
Mala i srednja preduzeća	1.549.212	320.516	8.079.022	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	596.278	291.554	2.521.325	-
Poljoprivrednici	-	8.343	108.419	-
Javna preduzeća	-	-	-	473.424
Potraživanja od ostalih klijenata	44.788	25.401	335.903	-
Ukupna izloženost	2.226.577	29.799.241	15.689.629	473.424
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	2.226.577	29.377.787	15.332.057	473.424
od čega: restrukturirana	-	131.917	4.129	-
Problematična potraživanja	-	421.453	357.572	-
od čega: restrukturirana	-	135.694	117.355	-
Ukupna potraživanja	2.226.577	29.799.241	15.689.629	473.424

¹¹ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

U toku 2019. godine Banka je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja		
Bruto vrednost na početku perioda	12.073	12.073
Nabavljena u toku perioda	-	-
Prodana u toku perioda	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	12.073	12.073
Akumulirana ispravka vrednosti	12.073	12.073
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	-

U toku 2018. godine banka je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja		
Bruto vrednost na početku perioda	12.073	12.703
Nabavljena u toku perioda	-	-
Prodana u toku perioda	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	12.073	12.073
Akumulirana ispravka vrednosti	12.073	12.073
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	-

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i retko pokretna imovina.

Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Banke na najviši nivo. U slučaju kada Banka donosi odluku o preuzimanju određene nepokretnosti, analiza se radi i primenom metode neto sadašnje vrednosti. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl. kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Banke.

Banka kao strategije upravljanje imovinom stečenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanje, odnosno kombinacije nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja", troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

LTV ratio

Tabela ispod predstavlja takozvani, „LTV“ ratio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

Vrednost LTV pokazatelja*	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2019.	U RSD hiljada
		Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2018.
Ispod 50%	7.799.915	8.644.820
Od 50% do 70%	11.116.346	8.665.114
Od 70% do 90%	22.403.317	18.080.378
Od 90% do 100%	932.626	975.676
Od 100% do 120%	2.025.458	1.387.649
Od 120% do 150%	776.607	971.580
Preko 150%	2.163.954	2.591.991
Ukupno	47.218.224	41.317.208
Prosečni LTV	72,7%	71,8%

*LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti (uzete su u obzir samo hipoteke na stanu ili privatnoj kući i umanjene za iznos prethodnih tereta) kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Banka je u skladu sa MSFI 9 postavila adekvatnu strukturu, alate i procese za pravovremeno utvrđivanje gubitka usled kreditnih rizika. Po regulatornim i računovodstvenim standardima kao i ekonomskim razmatranjima banka redovno evaluira potrebu i formira ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka da bi pokrila očekivane ekonomske gubitke od finansijske imovine.

Banka finansijsku imovinu klasifikuje kao imovinu koja se naknadno meri po amortizovanom trošku (AC), po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) ili po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka na osnovu (FVTPL):

- (a) poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i
- (b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

Banka teži tome da svoja ključna portfolija (kredit i potraživanja od komintenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno obaveze po osnovu finansijskih garancija i preuzetih budućih obaveza) klasifikuje kao imovinu koja se meri po amortizovanom trošku, dok se deo hartija od vrednosti klasifikuje po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (portfolio hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, koji se drži u cilju adekvatnog upravljanja likvidnošću gde poslovni model podrazumeva i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i potencijalnu prodaju te finansijske imovine) i fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (pretežno hartije od vrednosti namenjene trgovanju).

Cilj formiranja ispravke vrednosti je da se priznaju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja za sve finansijske instrumente, uzimajući u obzir sve razumne i pomoćne informacije, uključujući one koje se odnose na buduće događaje [MSFI 9 5.5.4.].U skladu sa tim, finansijskoj imovini koja je relevantna sa aspekta MSFI 9 standarda i klasifikovana je kao AC Ili FVTOCI dodeljuje se jedan od tri nivoa (*eng. stage*), osim ukoliko se finansijska imovina ne priznaje kao POCI.

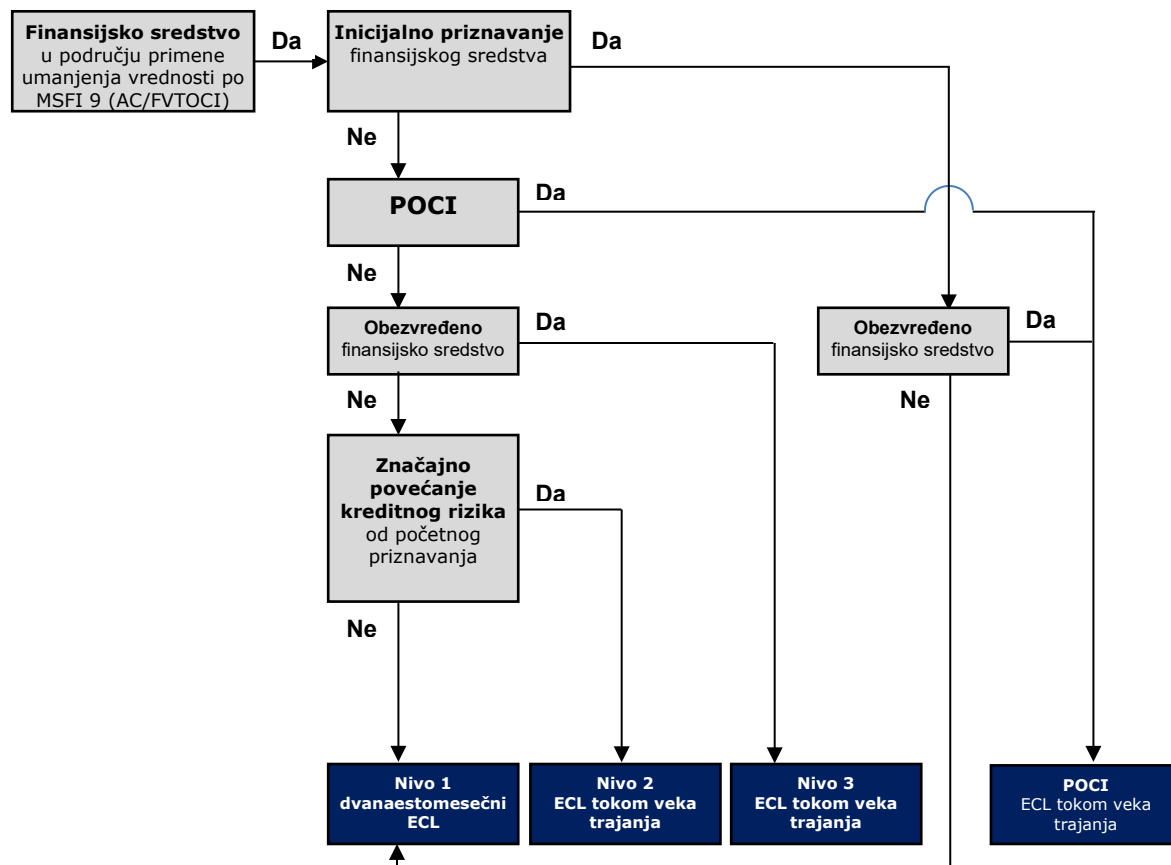
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Proces ispravki rezervi usled kreditnih gubitaka:

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo obezvređenja 1

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine),
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika,
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1 ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

Nivo obezvređenja 2

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

Nivo obezvređenja 3

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u status neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina

Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfere između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

Banka koristi sledeće kvalitativne i kvantitativne kriterijume koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) u trenutku izveštavanja u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja finansijske imovine:

Kvalitativni kriterijumi

- **Dani kašnjenja (DPD)** - Banka definiše više od 30 dana kašnjenja sa pragom materijalnosti kao indikator da treba priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja [MSFI 9 5.5.11., B5.5.19];
- **Forbearance** - Status forbearance dodeljen klijentu, bilo non-performing forbearance ili performing forbearance, smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prebacivanje klijenta u nadležnost direkcije restrukturiranja i naplate plasmana** (workout department) - Prenos u direkciju restrukturiranja i naplate plasmana smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prevara** - u slučaju postojanja dokaza o izvršenoj prevarnoj radnji povezanoj sa finansijskom imovinom koja nije izvršena od strane dužnika te dužniku iz objektivnih razloga nije dodeljen status neizmirenja obaveza, finansijsku imovinu treba preneti u nivo 2, odnosno priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

- **Kriterijumi na nivou portfolija** - sprovođenje procene značajnog povećanja kreditnog rizika na nivou portfolija neophodno je samo ukoliko je povećanje kreditnog rizika na nivou pojedinačnog instrumenta dostupno tek uz određeno vremensko kašnjenje.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 ukoliko je bilo koji od kvalitativnih kriterijuma aktiviran od trenutka inicijalnog priznavanja do trenutka izveštavanja i još uvek je aktivan.

Kvantitativni kriterijumi

- **Relativna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** – odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja posmatra se ukoliko je ratio veći od definisanog praga (engl. threshold). Definisanje praga je u nadležnosti Banke, a u skladu sa dokumentom Koncept za procenu praga SICR po MSFI 9.
- **Apsolutna promena jednogodišnje verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza** - poređenje 1Y PD dodeljene po početnom priznavanju i 1Y PD dodeljene na datum izveštaja. Apsolutna promena 1Y PD iznad 50 bp smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja na nivou Grupe.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 samo ukoliko se proceni da su i relativne i apsolutne promene PD značajne, odnosno obe promene moraju biti veće od određenih relativnih i apsolutnih granica.

Prenos između nivoa je simetričan proces. Ovo znači da će se finansijsko sredstvo preneti iz nivoa 2 u nivo 1 ukoliko više nije ispunjen niti jedan SICR kriterijum.

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Banka za finansijsku imovinu koja nije u statusu neizmirenja obaveza primenjuje kolektivnu procenu, a očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^M GCA_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} izračunati očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja;
- 2) M je broj godina od datuma izveštaja (t_0) do dospeća (T) zaokruženog do celog broja, tj. ukoliko je datum izveštaja kraj maja 2015. ($t_0 = 31. 5. 2015$). a dospeće je krajem oktobra 2020. godine ($T = 31. 10. 2020$). tada je preostali vek trajanja finansijskog sredstva do dospeća u godinama 5.4. odnosno $M = 6$;
- 3) t predstavlja godinu od datuma izveštaja;
- 4) GCA_t je procena bruto knjigovodstvene vrednosti u t . godini od datuma izveštaja;
Procenjuje se kao $GCA_t = GCA_{t_0} \cdot c_t$, gde je GCA_{t_0} bruto knjigovodstvena vrednost koja se knjiži na datum izveštaja a c_t je koeficijent koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“.
- 5) PD_t je verovatnoće neizmirenja obaveza u t . godini od datuma izveštaja;
- 6) LGD_t je procena gubitka usled default-a a uzima se u obzir u t . godini od datuma izveštaja;
- 7) D_{t-1} je faktor eskonta koji se primenjuje u t . godini od datuma izveštaja;

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Izračunava se kao:

$$D_{t-1} = \frac{1}{(1 + EIR)^{t-1}}$$

ECL tokom veka trajanja u slučaju preuzetih budućih obaveza i ugovora o finansijskoj garanciji izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^M EXP_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je EXP_t procena budućeg iznosa izloženosti u t. godini od datuma izveštavanja koji se dogodio usled povučene obaveze nepovučenog kredita ili plaćanja po finansijskoj garanciji;

Procenjuje se kao $EXP_t = Off-Bal_{t0} * CCF_t * \alpha$, gde je

- i) $Off-Bal_{t0}$ vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja;
- ii) CCF_t je faktor kreditne konverzije koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Za finansijsku imovinu koja je u statusu neizmiranja obaveza (dodeljen rejting R). Banka očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja izračunava kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po izornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijske imovine [MSFI 9 B5.5.33].

ECL se može proceniti individualno ili kolektivno.

- 1) Individualni pristup se primenjuje u slučaju pojedinačno značajnih klijenata.
- 2) Kolektivna procena (takozvani pristup zasnovan na pravilima) primenjuje se u slučaju klijenata koji se ne smatraju pojedinačno značajnim.

Individualni pristup

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka individualno značajnih klijenata koji su u statusu neizvršenja obaveza, očekivane buduće novčane tokove pojedinačno se procenjuju od strane eksperata iz Direkcije za restruktuiranje i naplatu plasmana.

Za izračun ECL uzima se u obzir više od jednog scenarija da bi se dobio nepristrasan rezultat ponderisan verovatnoćama.

U skladu sa internim procesima restrukturiranja i naplate obično se uzimaju u obzir sledeći scenariji:

- 1) Odobrena strategija restrukturiranja i naplate koja predstavlja osnovni scenario baziran na „going/gone concern-u“
- 2) Alternativni osnovni scenario ukoliko je primenljiv;
- 3) Nepredviđeni scenario
- 4) Scenario izlaska (npr. prodaja NPL).

Izračun ECL tokom veka trajanja za svaki se scenario radi u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT,s} = \max(0; GCA_{t_0} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}})$$

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Gde je

- 1) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s ;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) CF_j su očekivani novčani tokovi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - a) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - b) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- 4) j je datum kada se očekuje novčani tok;
- 5) EIR je izvorna efektivna kamatna stopa.

Konačni očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = p_1 \cdot ECL_{LT,1} + p_2 \cdot ECL_{LT,2} + p_3 \cdot ECL_{LT,3}$$

Gde je

- 1) ECL_{LT} verovatnoćom ponderisani očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s , $s = 1, 2$ ili 3 na datum izveštavanja;
- 3) p_s je verovatnoća dešavanja scenarija s , $s = 1, 2$ na datum izveštavanja.

U slučaju obaveza po nepovučenim kreditima i finansijskim garancijama, izračun ECL tokom veka trajanja proširuje se procenom očekivanog budućeg odliva. Nakon toga, formula izračuna za jedan scenario je:

$$ECL_{LT,s} = \max(0; \sum_{i=t_0}^{\infty} \frac{CF_i}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}})$$

- a) CF_i su očekivani novčani odlivi, tj. povlačenje nepovučenog dela obaveze po kreditu ili korišćenje finansijske garancije;
- b) CF_j su očekivani novčani prilivi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - i) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - ii) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- c) i je datum kada se očekuje novčani odliv;
- d) j je datum kada se očekuje novčani priliv, novčani odlivi mogu se očekivati na različite datume kao novčani prilivi.

Kolektivna procena

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka klijenata koje se ne smatraju individualno značajnim klijentima, a koji su u statusu neizvršenja obaveza, budući novčani tokovi se procenjuju na osnovu pravila u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = GCA_{t0} \cdot LGD_{tiD}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) LGD_{tiD} je gubitak usled neizmirenja obaveza kao funkcija vremena neizmirenja obaveza (tiD);

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****37.2 Kreditni rizik (nastavak)**

U slučaju kredita koji nije povučen i ugovora o finansijskoj garanciji, ECL tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = Off - Bal_{t_0} \cdot CCF \cdot LGD_{t_{iD}}$$

Gde je:

- a) Off-Bal_{t₀} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja (t₀);
- b) CCF faktor konverzije kredita koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka

- PD - Verovatnoća neizmirenja obaveza (eng. Probability of Default).

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci, odnosno tokom životnog veka proizvoda (lifeteime).

PD jednogodišnji, predstavlja verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (ili tokom ostatka trajanja finansijskog instrumenta ako je kraći od 12 meseci). Parametar se koristi za obračun ECL za izloženosti u Nivou 1 (Nivo obezvređenja 1).

PD tokom veka trajanja (lifetime) predstavlja izračunatu verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza tokom preostalog roka otplate finansijskog instrumenta. Parametar se koristi za izračun ECL za izloženosti u Nivou 2 i Nivou 3.

Procena jednogodišnjih i lifetime PD vrednosti, vrši se na dostupnoj istoriji podataka o klijentima odgovarajućeg segmenta, koristeći različite statističke pristupe zavisno od segmenta klijenta (migracione matrice, istorijska prosečna stopa neizmirenja obaveza, forward-looking informacije i slično).

- LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default).

LGD predstavlja očekivani procentualni gubitak koji banka pretrpi u slučaju kada izloženosti pređe u status neizmirenja obaveza.

Statistički LGD izračunat na bazi istorijskih gubitaka klijenata Banke izračunat je za segment fizičkih lica i mikro klijenata i primenjuje od 2018 godine, dok je godišnja reproцена rađena u novembru 2019. Godine. Za segment Pravnih lica – Corporate, Banka trenutno koristi ekspertske vrednosti LGD (vodeći računa o pokrivenosti kolateralom).

- CCF – Faktor kreditne konverzije (eng. Credit Conversion Factor)

CCF predstavlja procenat vanbilansnog dela izloženosti koji može preći u bilansnu izloženost banke prema dužniku do trenutku default-a. S obzirom na to da Banka nema dovoljno istorijskih podataka za statističku procenu parametra CCF, u izračunu ECL koriste se regulatorne vrednosti propisane CRR – Foundation Approach.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Tabela u nastavku sadrži informacije o modifikovanim potraživanjima:

	U RSD hiljada	
	Neto knjigovodstvena vrednost potraživanja pre modifikacije	Efekat modifikacije evidentiran kroz bilans uspeha
<i>Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija</i>		
Društva za osiguranje	82.686	0
Poljoprivreda i prehrambena industrija	631.331	2.378
Preduzetnici	8.831	1.245
Prerađivačka industrija	566.785	7.159
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	114.528	(17.184)
Stanovništvo	1.482.605	9.267
Trgovina	1.362.646	(746)
Usluge i turizam	100.324	529
Građevinarstvo	635.228	(49)
Neprofitne institucije	879.107	54
Stanje na dan 31. decembra	5.864.072	2.654

Efekti modifikacije sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine iznose RSD 2.654 hiljada.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2019. godine:

	Bruto vrenost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrenost na na kraju perioda	Neto vrenost na na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	1.265.961	617.183	81.294	287.640	125.494	(268.132)	1.327.372	412.688
Stambeni krediti	641.512	106.246	76.073	144.897	122.939	(197.447)	405.414	205.087
Potrošački i gotovinski krediti	562.889	475.463	5.088	127.648	2.432	(46.203)	864.500	195.477
Transakcioni i kreditne kartice	12.902	8.345	20	3.980	38	(2.746)	14.521	2.949
Ostala potraživanja	48.658	27.129	113	11.115	84	(21.736)	42.937	9.175
Potraživanja od privrede	745.129	280.669	244.243	1.988	248	(392.177)	631.633	201.949
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	414.441	212.109	207.936	-	-	(165.506)	461.044	141.745
Mikro preduzeća i preduzetnici	289.502	53.610	28.935	1.374	248	(218.017)	123.721	47.357
Poljoprivrednici	41.151	14.951	7.372	615	-	(8.619)	46.868	12.847
Javna preduzeća	35	-	-	-	-	(35)	-	-
Potraživanja od ostalih clijenata	99.152	50.751	47.879	-	-	(4.025)	145.878	45.400
Ukupna potraživanja	2.110.242	948.603	373.416	289.628	125.742	(664.335)	2.104.882	660.037

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u toku 2018. godine:

	U RSD hiljada							
	Bruto vrenost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrenost na na kraju perioda	Neto vrenost na na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	1.365.392	572.985	68.632	215.222	76.720	(457.194)	1.265.961	477.112
Stambeni krediti	719.877	99.870	66.279	88.124	71.266	(90.111)	641.512	283.429
Potrošački i gotovinski krediti	524.184	422.265	2.184	102.907	400	(280.653)	562.889	174.650
Transakcioni i kreditne kartice	19.890	11.294	86	5.561	-	(12.721)	12.902	3.938
Ostala potraživanja	101.442	39.556	83	18.631	5.054	(73.708)	48.658	15.095
Potraživanja od privrede	1.481.793	314.566	282.519	76.931	76.516	(974.300)	745.129	199.978
Velika preduzeća	416.685	-	-	48.378	48.378	(368.307)	-	-
Mala i srednja preduzeća	676.790	271.256	266.545	11.064	11.064	(522.541)	414.441	88.863
Mikro preduzeća i preduzetnici	330.450	41.347	15.974	17.079	17.074	(65.216)	289.502	97.557
Poljoprivrednici	57.867	1.963	-	410	-	(18.270)	41.151	13.558
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	35	35	-
Potraživanja od ostalih klijenata	603.071	-	-	-	-	(503.919)	99.152	11.324
Ukupna potraživanja	3.450.256	887.551	351.151	292.153	153.236	(1.935.412)	2.110.242	688.414

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2019. godine:

	U RSD hiljada				
	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na dan 31. decembra 2019.
Potraživanja od stanovništva	1.561.417	2.687.518	2.296.719	(365.437)	1.586.779
Stambeni krediti	708.416	695.769	668.224	(346.556)	389.405
Potrošački i gotovinski krediti	784.474	1.928.223	1.576.732	(1.663)	1.134.301
Transakcioni i kreditne kartice	15.765	33.556	32.494	265	17.092
Ostala potraživanja	52.762	29.970	19.269	(17.483)	45.980
Potraživanja od privrede	1.484.710	1.842.217	1.802.265	(179.556)	1.345.106
Velika preduzeća	74.602	193.768	183.597	19.488	104.261
Mala i srednja preduzeća	660.775	955.338	971.843	145.833	790.103
Mikro preduzeća i preduzetnici	615.795	635.299	584.875	(269.009)	397.211
Poljoprivrednici	45.487	49.407	47.783	(801)	46.309
Javna preduzeća	88.051	8.404	14.166	(75.067)	7.222
Potraživanja od ostalih klijenata	104.806	153.411	150.693	15.624	123.147
Ukupna izloženost	3.150.933	4.683.145	4.249.676	(529.369)	3.055.033
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.707.010	3.317.446	3.292.115	(126.019)	1.606.322
od čega: restrukturirana	134.831	150.290	195.847	28.210	117.483
Problematična potraživanja	1.443.923	1.365.699	957.562	(403.349)	1.448.711
od čega: restrukturirana	367.444	315.151	196.295	(79.584)	406.715
Ukupna izloženost	3.150.933	4.683.145	4.249.676	(529.369)	3.055.033

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u toku 2018. godine:

	U RSD hiljada						
	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Efekti prelaska	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti u 2018.
Potraživanja od stanovništva	1.575.591	127.777	1.703.368	2.754.945	2.567.668	(329.228)	1.561.417
Stambeni krediti	661.516	51.724	713.240	808.584	791.343	(22.064)	708.416
Potrošački i gotovinski krediti	772.357	69.087	841.444	1.823.772	1.654.238	(226.503)	784.474
Transakcioni i kreditne kartice	29.018	930	29.948	50.324	54.347	(10.160)	15.765
Ostala potraživanja	112.701	6.037	118.737	72.265	67.739	(70.501)	52.762
Potraživanja od privrede	1.795.620	(595.196)	1.200.424	2.596.005	2.381.902	70.183	1.484.710
Velika preduzeća	416.013	(313.218)	102.794	223.262	388.602	137.147	74.602
Mala i srednja preduzeća	897.300	(278.328)	618.972	1.463.520	1.304.922	(116.795)	660.775
Mikro preduzeća i preduzetnici	394.882	(50.782)	344.100	817.633	596.329	50.391	615.795
Poljoprivrednici	52.642	1.971	54.613	63.666	54.722	(18.069)	45.487
Javna preduzeća	34.783	45.161	79.945	27.925	37.328	17.509	88.051
Potraživanja od ostalih klijenata	567.633	(238.949)	328.684	63.696	227.245	(60.329)	104.806
Ukupna izloženost	3.938.845	(706.369)	3.232.476	5.414.647	5.176.815	(319.374)	3.150.933
Prema kategorijama potraživanja							
Neproblematična potraživanja	1.528.115	215.980	1.744.095	3.674.670	3.698.243	(13.512)	1.707.010
od čega: restrukturirana	26.501	7.307	33.808	134.210	28.128	(5.058)	134.831
Problematična potraživanja	2.410.729	(922.349)	1.488.381	1.739.977	1.478.573	(305.861)	1.443.923
od čega: restrukturirana	1.194.383	(879.729)	314.655	412.009	205.915	(153.304)	367.444
Ukupna izloženost	3.938.845	(706.369)	3.232.476	5.414.647	5.176.815	(319.374)	3.150.933

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2019. godine

			U RSD hiljada	
	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	4.142.176	4.100.722	128.810	94.516
Stambeni krediti	1.277.671	1.280.476	29.523	33.005
Potrošački i gotovinski krediti	2.739.046	2.697.447	92.259	58.015
Transakcioni i kreditne kartice	111.420	111.139	2.845	1.774
Ostala potraživanja	14.039	11.659	4.183	1.723
Potraživanja od privrede	2.714.995	2.381.289	57.966	23.714
Velika preduzeća	457.924	425.527	-	-
Mala i srednja preduzeća	1.296.173	1.205.551	41.179	18.645
Mikro preduzeća i preduzetnici	860.880	653.442	14.698	4.132
Poljoprivrednici	22.028	20.986	2.055	937
Javna preduzeća	77.989	75.783	34	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.881.986	1.645.593	3.551	408
Ukupna potraživanja	8.739.156	8.127.604	190.327	118.638
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	8.548.857	8.004.401	-	-
od čega: restrukturirana	67.882	34.955	-	-
Problematična potraživanja	190.299	123.203	190.327	118.638
od čega: restrukturirana	59.043	36.387	59.659	32.434
Ukupna potraživanja	8.739.156	8.127.604	190.327	118.638

Prihodi od kamata za kredite se iskazuju u skladu sa MSFI 9 po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek plasmana na neto sadašnju vrednost plasmana.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici.

Kod obezvređenih plasmana, prihod se priznaje u visini prihoda određenog primenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrednost (knjigovodstvenu vrednost umanjenu za iznos obezvređenja).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2018. godine

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	U RSD hiljada Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	3.470.905	3.408.932	115.660	73.069
Stambeni krediti	1.046.191	1.023.106	35.777	18.490
Potrošački i gotovinski krediti	2.252.674	2.216.150	70.104	48.827
Transakcioni i kreditne kartice	121.438	121.327	3.269	2.313
Ostala potraživanja	50.603	48.349	6.510	3.439
Potraživanja od privrede	2.569.117	2.007.551	291.905	40.538
Velika preduzeća	452.422	286.939	141.290	13.734
Mala i srednja preduzeća	1.327.685	1.146.957	126.981	22.154
Mikro preduzeća i preduzetnici	695.484	513.304	21.283	4.090
Poljoprivrednici	19.395	15.763	2.268	560
Javna preduzeća	74.131	44.588	83	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.874.601	1.678.472	139.544	54
Ukupna potraživanja	7.914.623	7.094.955	547.109	113.661
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	7.358.907	6.972.116	-	-
od čega: restrukturirana	16.750	14.801	-	-
Problematična potraživanja	555.716	122.839	547.109	113.661
od čega: restrukturirana	43.574	32.777	36.472	25.170
Ukupna potraživanja	7.914.623	7.094.955	547.109	113.661

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogramirani krediti

Kada su ispunjeni uslovi za reprogram kredita Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate, smanjenje inicijalno ugovorene kamatne stope, smanjenje anuiteta, delimični otpis potraživanja ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja na način da se klijentu odobre povoljniji uslovi nego što je to inicijalno odobreno. Reprogrami mogu biti poslovnici (biznis) repogrami ili forbearance restrukturiranje.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova na način da se klijentu odobravaju povoljniji uslovi kreditiranja a koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije. Rezultat je promenjene situacije na tržištu i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastalim tržišnim uslovima.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava inicijalno ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao uredno da servisira ugovorene obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnije preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Banci. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg u poslednjih 12 meseci klijent mora da otplati min 6,7% ukupnog duga godišnje (važi za Corporate) sa docnjom ne dužom od 30 da i na kraju perioda ne sme da ima dospeli dug.

Performing forbearance under probation – je posebna kategorija u okviru Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda u minimalnom trajanju od 1 godine, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj (samo za Corporate klijente koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje minimalno 2 godine pod uslovom da su ispunjeni svi uslovi da klijent izađe iz statusa Forbearance (klijent nema docnju dužu od 30 dana u poslednjih 12 meseci uzastopno, na kraju perioda nema dospele obaveze, rata nije manja od 50% od inicijalne rate za retail klijente i klijent (vazi za Corporate) je platio minimum 6,7% od glavnice u poslednjih 12 meseci).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogramirani krediti (nastavak)

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restrukturiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rejting R3 u momentu odobrenja reprograma kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica) kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - od privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2019. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturirani h potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	77.663.311	1.586.779	899.411	517.864	311.722	1,16	346.753
Stambeni krediti	43.583.154	389.405	427.769	251.490	115.511	0,98	346.753
Potrošački i gotovinski krediti	32.057.915	1.134.301	471.642	266.373	196.211	1,47	-
Transakcioni i kreditne kartice	702.868	17.092	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.319.374	45.980	-	-	-	0,00	-
Potraživanja od privrede	77.336.354	1.237.300	1.085.352	214.715	207.277	1,40	421.653
Sektor A	6.293.914	124.275	206.906	-	21.934	3,29	197.528
Sektori B, C i E	18.416.786	386.106	565.226	59.991	82.506	3,07	58.058
Sektor D	9.908.261	150.536	-	-	-	-	-
Sektor F	11.746.633	72.662	68	68	-	0,00	68
Sektor G	11.179.581	236.567	142.269	135.148	73.764	1,27	7.121
Sektori H, I i J	8.139.446	86.678	151.375	-	27.271	1,86	139.371
Sektori L, M i N	11.651.734	180.475	19.507	19.507	1.801	0,17	19.507
Potraživanja od ostalih klijenata	10.491.737	230.953	19.579	4.522	5.201	0,19	1.339
Ukupna potraživanja	165.491.403	3.055.033	2.004.342	737.101	524.199	1,21	769.745

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2018. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	%	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	63.538.071	1.561.417	813.431	499.895	255.885	1,28	243.998
Stambeni krediti	35.519.704	708.416	419.107	275.681	123.422	1,18	240.473
Potrošački i gotovinski krediti	25.762.098	784.474	387.735	220.280	130.566	1,51	3.525
Transakcioni i kreditne kartice	725.107	15.765	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.531.162	52.762	6.589	3.934	1.897	0,43	-
Potraživanja od privrede	70.249.478	1.319.365	694.730	184.035	242.520	0,99	145.097
Sektor A	5.804.316	85.503	58.976	35.639	30.818	1,02	58.976
Sektori B, C i E	15.220.370	410.804	551.525	72.262	150.750	3,62	70.340
Sektor D	8.636.316	145.703	-	-	-	-	-
Sektor F	12.717.164	99.737	11.260	11.260	1.287	0,09	11.260
Sektor G	12.399.231	348.895	60.583	60.354	59.328	0,49	-
Sektori H, I i J	7.285.901	79.373	-	-	-	0,00	-
Sektori L, M i N	8.186.180	149.350	12.386	4.521	337	0,15	4.521
Potraživanja od ostalih klijenata	9.457.183	270.151	8.541	4.591	3.871	0,09	-
Ukupna potraživanja	143.244.731	3.150.933	1.516.702	688.521	502.275	1,06	389.095

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanjima u toku 2019. godine:

	U RSD hiljada					
	Bruto vrenost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrenost na kraju godine	Neto vrenost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	813.432	380.702	198.995	(95.727)	899.411	589.047
Stambeni krediti	419.107	153.949	114.865	(30.422)	427.769	312.258
Potrošački i gotovinski krediti	387.735	226.753	81.469	(61.378)	471.642	276.788
Ostala potraživanja	6.589	-	2.662	(3.927)	-	-
Potraživanja od privrede	703.271	470.974	10.616	(58.697)	1.104.931	891.097
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	128.967	273.203	7.865	(73.015)	321.290	210.564
Mikro preduzeća i preduzetnici	566.613	195.947	230	14.698	777.028	676.923
Poljoprivrednici	7.690	1.823	2.521	(379)	6.613	3.609
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.516.702	851.676	209.611	(154.424)	2.004.342	1.480.143

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2018. godine:

	U RSD hiljada					
	Bruto vrenost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrenost na kraju godine	Neto vrenost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	742.951	395.125	203.457	(121.187)	813.431	557.547
Stambeni krediti	442.664	142.234	122.419	(43.925)	419.107	295.685
Potrošački i gotovinski krediti	280.277	251.516	71.865	(71.640)	387.735	257.169
Ostala potraživanja	20.010	1.375	9.173	(5.622)	6.589	4.692
Potraživanja od privrede	1.067.513	499.208	600.945	(262.506)	703.271	456.880
Velika preduzeća	416.085	-	416.085	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	454.198	13.812	162.634	(176.408)	128.967	28.938
Mikro preduzeća i preduzetnici	188.832	480.343	17.293	(85.269)	566.613	424.051
Poljoprivrednici	8.398	5.053	4.932	(828)	7.690	3.891
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	295.341	-	295.341	-	-	-
Ukupna potraživanja	2.105.805	894.333	1.099.743	(383.693)	1.516.702	1.014.427

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2019. godine:

	U RSD hiljada						
	Kapitalizacija docnje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	540.612	16.503	657.120	839.483	47.573	52.780	899.411
Stambeni krediti	268.428	12.290	187.977	370.952	46.129	52.162	427.769
Potrošački i gotovinski krediti	272.184	4.213	469.143	468.531	1.444	618	471.642
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	784.476	859.641	1.079.466	105.469	7.134	1.890	1.104.931
Mala i srednja preduzeća	198.022	159.748	321.290	35.686	7.134	-	321.290
Mikro preduzeća i preduzetnici	581.673	699.893	753.499	64.126	-	-	777.028
Poljoprivrednici	4.781	-	4.677	5.657	-	1.890	6.613
Ukupna potraživanja	1.325.088	876.143	1.736.586	944.952	54.708	54.669	2.004.342

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2018. godine:

	U RSD hiljada						
	Kapitalizacija docnje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	555.768	16.405	609.978	745.356	74.342	706	813.432
Stambeni krediti	313.874	13.624	217.478	353.850	72.669	-	419.107
Potrošački i gotovinski krediti	237.743	2.782	385.912	384.917	1.673	706	387.735
Ostala potraživanja	4.152	-	6.589	6.589	-	-	6.589
Potraživanja od privrede	637.157	563.700	677.661	136.983	15.774	2.058	703.271
Mala i srednja preduzeća	66.301	74.113	128.967	71.312	15.774	-	128.967
Mikro preduzeća i preduzetnici	565.533	489.097	543.046	58.471	-	-	566.613
Poljoprivrednici	5.323	490	5.647	7.200	-	2.058	7.690
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.192.925	580.105	1.287.639	882.339	90.115	2.764	1.516.702

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Banka sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Banka upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfolioj kroz okvir uspostavljen Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom), regulatorne limite uspostavljene Odlukom o upravljanju rizicima banke, kao i interne limite definisane navedenom Politikom i Procedurom.

Procedurom interne procene adekvatnosti kapitala Banka je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica, Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfolioj, portfolioj klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) and Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke, Banka analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja (uzimajući u obzir sve uslove definisane navedenom Odlukom):

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Banke.
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Banke.

Pored toga, Banka je za potrebe praćenja kao interni limit zadržala pokazatelj koji je ranije bio definisan regulativom, a po kome izloženost prema licima povezanim sa Bankom ne sme biti viša od 20% kapitala Banke.

Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom) Banka je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti, maksimalni limit izloženosti zasnovan na rejtingu i operativni maksimalni limit izloženosti.

Pored navedenog, u skladu sa odredbama Odluke o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018), Banka je na dan 31. decembra 2019. godine u potpunosti usklađena sa regulatornim zahtevima propisanim tom odlukom.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

3.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti u toku 2019. godine:

U RSD hiljada

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja	Neproblema- matična potraživanja	Problema- matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	30.082.216	368.548	30.080.422	623.442	9.265.147	268.714	6.181.082	118.655	664.365	5.285	5.420	16
Stambeni krediti	21.705.411	101.401	15.474.514	194.038	3.742.728	93.174	2.134.252	39.086	93.184	-	5.366	-
Potrošački i gotovinski krediti	7.978.483	254.545	13.574.916	401.419	5.196.412	162.221	3.865.004	74.851	544.961	5.102	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	133.249	2.638	407.856	7.059	96.508	3.603	46.568	1.402	3.913	73	-	-
Ostala potraživanja	265.074	9.963	623.136	20.926	229.499	9.716	135.258	3.316	22.308	110	53	16
Potraživanja od privrede	37.417.027	174.845	27.233.834	81.027	7.609.152	262.983	4.514.488	39.490	3.509	0	0	0
Sektor A	406.000	-	5.479.134	5	362.922	2	45.850	-	-	-	-	-
Sektori B. C i E	3.336.064	8.642	8.990.665	55.417	3.362.236	210.884	2.447.848	5.030	-	-	-	-
Sektor D	5.635.118	-	1.297.581	-	2.322.193	-	653.369	-	-	-	-	-
Sektor F	8.351.312	6.486	2.990.369	405	131.695	-	266.298	68	-	-	-	-
Sektor G	4.648.881	130.102	4.698.483	22.501	890.738	47.339	705.671	34.392	1.474	-	-	-
Sektori H. I i J	6.254.604	10.108	1.539.832	1.946	214.679	4.757	111.484	-	2.035	-	-	-
Sektori L. M i N	8.785.048	19.507	2.237.769	752	324.689	-	283.969	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.936.575	10.559	1.873.788	173.993	554.662	11.378	321.737	23.235	-	-	1.585.810	-
Ukupna izloženost	73.435.818	553.952	59.188.043	878.462	17.428.961	543.075	11.017.307	181.380	667.874	5.285	1.591.229	16

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2018. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	24.625.959	365.289	24.364.097	629.006	7.804.462	289.593	4.723.259	121.565	607.413	1.595	5.812	21
Stambeni krediti	17.477.059	181.397	12.525.772	337.304	3.163.098	152.208	1.544.658	59.358	73.100	-	5.752	-
Potrošački i gotovinski krediti	6.699.115	168.470	10.681.938	261.830	4.271.747	123.773	2.989.795	57.489	506.444	1.495	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	138.638	2.657	419.509	6.666	100.812	2.661	48.333	1.187	4.601	41	-	-
Ostala potraživanja	311.147	12.765	736.878	23.205	268.805	10.950	140.472	3.531	23.268	60	60	21
Potraživanja od privrede	33.342.020	99.528	25.161.948	299.154	6.676.498	269.348	4.381.774	16.939	2.269	0	0	0
Sektor A	470.575	-	5.055.444	35.645	175.430	2	56.592	10.629	-	-	-	-
Sektori B, C i E	3.157.734	17.909	6.263.079	56.446	2.895.858	200.932	2.628.412	-	-	-	-	-
Sektor D	5.698.595	-	244.235	-	2.044.539	-	648.947	-	-	-	-	-
Sektor F	7.981.417	6.198	4.252.743	5.661	340.370	-	124.465	6.311	-	-	-	-
Sektor G	4.772.514	67.393	5.612.401	196.676	1.026.814	58.983	662.180	-	2.269	-	-	-
Sektori H, I i J	5.416.041	7.989	1.595.996	204	138.485	9.431	117.755	-	-	-	-	-
Sektori L, M i N	5.845.143	39	2.138.050	4.524	55.001	-	143.423	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.722.125	83.367	3.144.141	50.707	422.642	23.835	185.471	3.062	-	-	821.834	-
Ukupna izloženost	62.690.104	548.183	52.670.185	978.867	14.903.602	582.775	9.290.503	141.567	609.683	1.595	827.645	21

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****37.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizici srodni kreditnom riziku**

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Banka rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Banka posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta.

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je definisan Odlukom Narodne banke o upravljanju rizikom likvidnosti („Službeni glasnik RS“, br.103/2016).

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Banke kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Banka upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću („KOL odbor“) su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu „PFNS“). Pored praćenja ovog pokazatelja Politika upravljanja rizikom likvidnosti i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Komiteta za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

Banka održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Banke. Takođe, Banka održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Banka prati i užu pokazatelj likvidnosti.

Užu pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Banka je i tokom 2019. i tokom 2018. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
Prosek tokom perioda	1,36	1,46
Najviši	1,68	1,84
Najniži	1,13	1,18
Na dan	1,49	1,36

Užu pokazatelj likvidnosti tokom 2019 i 2018. godine

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
Prosek tokom perioda	1,21	1,36
Najviši	1,55	1,77
Najniži	0,96	1,09
Na dan	1,38	1,28

Od 30.06.2017. na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (u daljem tekstu PPLA). PPLA predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da PPLA, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Set politika i drugih internih akata usvojen od strane Upravnog i Izvršnog odbora detaljnije opisuje pitanja nadležnosti, metodologije obračuna, limita i eskalacije. Pored definisanog regulatornog limita Banka je uspostavila i prati i interne limite za PPLA.

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti u okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom odgovorno je za obračun pokazatelja a za upravljanje pokazateljem odgovorna je Služba upravljanja aktivom i pasivom. Banka je na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine imala vrednost PPLA iznad propisanog limita.

	Na dan 31. decembra 2019.	Na dan 31. decembra 2018.
PPLA	192,57%	175,30%

Banka pored obračuna regulatornih i internih pokazatelja sprovodi i redovni stres test za rizik likvidnosti. Analiza perioda opstanka radi se na nedeljnom nivou. Definisane su tri vrste krize (kriza imena, tržišna kriza i kombinovana kriza) sa dva stepena ozbiljnosti (blaga i ozbiljna). Svaka od kriza ima pretpostavljeni period trajanja.

Najgori scenario koji se prati pretpostavlja veoma ograničen pristup međubankarskom tržištu i tržištu kapitala, i u isto vreme velike odlive po osnovu klijentskih depozita. Dodatno, simulacija pretpostavlja veće korišćenje garancija i kreditnih linija. Početkom 2018 godine usvojena je nova metodologija za analizu perioda opstanka. Banka je definisala interne limite za SPA. Metodologija koja se koristi za Analizu perioda opstanka (SPA) u EBS se zasniva na Pristupu opasne zone. Model opasne zone se koristi kao model rizika finansiranja u sistemskim stres testovima. Pretpostavka je da je rizik likvidnosti sekundarni rizik, koji se lako može proširiti i povećati bilo koju krizu koja proističe iz drugih kategorija rizika. Pristup Opasne zone podrazumeva da dok se kriza razvija i postaje ozbiljnija, postoje kritične tačke gde se svako finansijsko tržište zatvara i više nije dostupno za subjekt.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Kao dodatni način za upravljanje rizikom likvidnosti, Banka na mesečnom nivou izrađuje izveštaj o gepu likvidnosti, u kome su pozicije raspoređene ili u skladu sa ugovorenim rokom dospeća ili uz primenu pretpostavki za raspoređivanje pozicija koje nemaju ugovoreni rok dospeća. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti je odgovorno za redovno praćenje i izveštavanje. Izvršni odbor Banke je usvojio interne limite za gep likvidnosti i to za pokazatelj apsolutnog novčanog toka i pokazatelj kumulativnog novčanog toka. Metodologija izrade izveštaja je definisana kroz zaseban interni akt.

Banka u skladu sa zahtevima matične banke, a na bazi EU regulative, prati i izveštava pokazatelj NSFR (Net Stable Funding ratio). Pokazatelj je definisan kao odnos elemenata koji obezbeđuju stabilno finansiranje i elemenata koji zahtevaju stabilno finansiranje, i služi za praćenje rizika strukturne likvidnosti, sa fokusom na dugoročno finansiranje u svrhu ograničavanja upotrebe kratkoročnog finansiranja i finansiranja neusklađenosti. Banka je definisala interne limite za pokazatelj NSFR.

Visina internih limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Banke se obaveštava o izloženosti riziku likvidnosti putem mesečnog izveštaja o pokazateljima rizika likvidnosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

Sledeća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Banke prema roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine i zasnovana je na ugovorenim nediskontovanim iznosima otplate.

Banka očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

	U RSD hiljada				
	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
	31.12.2019.				
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	13.482.152	19.774.683	58.723.247	67.659.673	38.781.214
Subordinirane obaveze	-	120.336	357.130	827.650	3.951.083
Ukupno	13.482.152	19.895.018	59.080.377	68.487.322	42.732.296

	U RSD hiljada				
	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
	31.12.2018.				
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	24.206.650	19.532.494	41.336.021	58.475.939	29.803.446
Subordinirane obaveze	-	154.260	337.745	1.189.948	4.123.778
Ukupno	24.206.650	19.686.754	41.673.766	59.665.886	33.927.224

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditivne i ostale preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospeća:

							U RSD hiljada
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	31.12.2019.
Potencijalne obaveze	176.368	61.611	317.299	5.612.291	12.928.675	2.301.992	21.398.236
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	22.325.690	107	239.735	2.071.048	7.107.841	8.363.682	40.108.103
Ukupno	22.502.058	61.718	557.034	7.683.339	20.036.516	10.665.674	61.506.339

							U RSD hiljada
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	31.12.2018.
Potencijalne obaveze	652.361	372.586	1.956.337	5.386.834	6.323.218	412.768	15.104.104
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	20.355.235	59.408	556.434	3.032.060	7.266.143	5.777.865	37.047.145
Ukupno	21.007.596	431.994	2.512.771	8.418.894	13.589.361	6.190.633	52.151.249

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Banka očekuje da neće sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Banka koristi sredstva Evropske investicione banke (EIB) i Nemačke razvojne banke (KfW) i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

Banka je potpisala četiri ugovora sa EIB za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine i to 2010. godine, 2012. godine, 2015. i 2018. godine u ukupnom iznosu od 175 miliona evra.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, krajem 2012. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 10 miliona evra.

Potpisivanjem drugog ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, potpisanog 2014. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 20 miliona evra.

Banka je krajem 2017. godine potpisala novi ugovor sa KfW u iznosu od 23 miliona evra za potrebe finansiranja energetske efikasnosti i obnovljive energije.

Polovinom decembra 2018. godine Banka je potpisala novi ugovor sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, za finansiranje obnovljivih izvora energije za mala i srednja preduzeća u ukupnom iznosu od 10 miliona evra.

Polovinom juna 2019. godine Banka je potpisala ugovor sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 40 miliona evra.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Banka je 3. decembra 2015. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 100 miliona evra. Krajem 2017. godine potpisan je novi ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 53 miliona evra.

Banka je u junu 2018. godine potpisala novi ugovor sa Erste Group AG za potrebe finansiranja kredita pravnim licima u ukupnom iznosu od 65 miliona evra.

Krajem juna meseca 2018. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovanja. Ukupan iznos ugovora je 600 miliona dinara.

Banka je u julu 2017. godine potpisala ugovor sa Narodnom bankom Srbije kao agentom države za korišćenje sredstava iz Apeks zajma za mala i srednja preduzeća i druge prioritete III/B.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija u toku 2019. godine iznosi 45.252.182 hiljada dinara (2018. godine: 41.184.587 hiljada dinara) (napomena 28).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

	U RSD hiljada					
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
						Ukupno 31.12.2019.
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8.636.044	13.219.331		-		21.855.375
Potraživanja po osnovu derivata	14.746				147.091	346.899
Hartije od vrednosti	1.444.654		1.234.614	2.249.007	25.593.656	41.531.585
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.516.125	-		17.492	73.259	1.606.876
Kredit i potraživanja od komitenata	1.305.311	218.222	2.312.250	10.375.321	38.124.008	160.829.494
Ostala finansijska sredstva	437.610	-	14	230.583	41.778	1.202.038
Ukupna aktiva	13.354.490	13.437.553	3.546.878	12.872.403	63.979.792	227.372.267
PASIVA						
Obaveze po osnovu derivata	4.027	-	-	-	113.334	250.039
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.426.448	129.000	4.319.420	13.042.160	19.112.171	61.266.424
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	89.218.418	1.915.313	7.896.671	16.063.208	6.196.172	126.407.953
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti					3.512.691	3.512.691
Subordinirane obaveze	7.228	-	-	-	671.959	4.206.971
Ostale finansijske obaveze	210.793	-	934	32.116	726.672	2.239.652
Ukupno obaveze	93.866.914	2.044.313	12.217.025	29.137.484	30.332.999	197.883.730
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	31.823.653
Ukupno pasiva	93.866.914	2.044.313	12.217.025	29.137.484	30.332.999	221.515.531
Ročna neusklađenost na dan: 31. decembar 2019. godine	(80.512.424)	11.393.240	(8.670.147)	(16.265.081)	33.646.793	66.264.355
31. decembra 2018. godine	(57.841.339)	(5.420.370)	(9.065.439)	(2.422.587)	29.678.572	44.065.012

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Analiza ročne strukture sredstava i obaveza (nastavak)

Prethodna tabela predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Tabela ne uključuje potencijalne obaveze i preuzete neopozive obaveze koji su prikazani u prethodnoj tabeli. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2019. godine zasnovana je na ugovorenim diskontovanim iznosima.

Ročna neusklađenost je rezultat rasta volumena depozita po viđenju u odnosu na plasirana sredstva do 14 dana. Banka prati ročnu usklađenost koristeći statističke modele raspoređivanja depozita po viđenju u očekivane ročnosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Banke je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Banka primenjuje metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Banka izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja aktivom i pasivom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Postavljene su tri vrste limita:

- VaR limit
- Limiti osetljivosti (PVBP, CR01)
- Stop loss limiti

Value at Risk (VaR) meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija tokom unapred definisanog perioda držanja za dati interval pouzdanosti. Kalkulacija VaR-a se sprovodi metodom istorijske simulacije sa jednostranim nivoom poverenja od 99%, periodom držanja od jednog dana i dvogodišnjim simulacionim periodom.

Praćenje izloženosti radi se na dnevnom nivou.

VaR u RSD hiljada	Na dan 31. decembra 2019	Na dan 31. decembra 2018.
	.	
<i>Kamatni rizik</i>	26.549	17.931
<i>Devizni rizik</i>	6.483	9.540
Ukupno	26.210	18.355

Obračun VaR-a se sprovodi u tehničkom rešenju implementiranom na nivou Erste Grupe.

Postavljena su dva limita osetljivosti, PVBP i CR01.

Price Value of a Basis Point (PVBP) je pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen. Limit je definisan po valutama (RSD, EUR, USD, OTH) i na total nivou.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****37.4. Tržišni rizici (nastavak)**

Credit PV01 (CR01) je pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen. Izloženost se prati na nivou pojedinačnog izdavaoca . zasebno za hartije od vrednosti u knjizi trgovanja i u bankarskoj knjizi.

VaR i limite osetljivosti odobrava Izvršni odbor Banke, na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, i Odbor za tržišne rizike Erste Grupe. Izloženost i usklađenost sa limitima prati se na dva nivoa, od strane Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i od strane Group Trading Book Risk Management.

Stop loss limiti su uspostavljeni za month-to-date (MtD) i year-to-date (YtD) rezultate Sektora finansijskih tržišta. Razlika između maksimalnog MtD/YtD i trenutnog MtD/YtD se stavlja u odnos sa limitom i ne sme biti veća od definisanog limita. Stop loss limite odobrava Izvršni odbor Banke na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Izloženost se prati na dnevnom nivou.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita definisan je proces eskalacije i mere za vraćanje u okvire limita. Visina limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Banke se obaveštava o izloženosti tržišnim rizicima putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u knjizi trgovanja.

37.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Banka smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Banke redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Banka je uspostavila set indikatora i limita osetljivosti kojima se prati i upravlja izloženošću kamatnom riziku u bankarskoj knjizi.

Basis point 01 (BP01) – promena vrednosti bilansnih pozicija usled promene kamatnih stopa za jedan bazni poen (izloženost se prati na ukupnom i nivou pojedinačnih valuta, za definisane vremenske korpe).

Economic Value of Equity (EVE) – šok od +/- 200 baznih poena (sa i bez primene floor-a za kamatne stope) za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva.

Pored EVE 1 indikatora, uspostavljen je i redovno se prati i izveštava i EVE 2 pokazatelj. EVE 2 je baziran na 6 različitih (paralelnih i neparalelnih) scenarija definisanih EBA smernicama.

Market Value of Equity (MVoE) - šok od +/- 200 baznih poena za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva uvećana za marginu.

EVE i MVoE raciji se obračunavaju kao odnos osetljivosti i kapitala.

CR01 – promena vrednosti portfolija hartija od vrednosti raspoređenih u bankarsku knjigu usled promene kreditnog spreda za 1 bazni poen.

Pored pokazatelja kojima se meri uticaj promena kamatnih stopa na ekonomsku vrednost kapitala, Banka je definisala pokazatelje preko koga se procenjuje uticaj promene kamatnih stopa na neto kamatni prihod. Koriste se šokovi od +/-200 baznih poena (sa i bez primene floor-a za kamatne stope), šokovi uslovljeni tržišnom volatilnošću kamatnih stopa, kao i 6 scenarija propisanih EBA smernicama.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.4. Tržišni rizici (nastavak)

Kako bi se identifikovao kamatni rizik i obračunali pokazatelji, sve pozije se grupišu u predefinisane vremenske korpe na bazi preostale ročnosti ili narednog određivanja kamatne stope. Pozicije bilansa stanja koje nemaju ugovoreni rok dospeća (pre svega depoziti po viđenju) se modeliraju statističkim metodama.

Visina limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Banke se obaveštava o izloženosti kamatnom riziku putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u bankarskoj knjizi.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

37.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2019. godine. Sredstva i obaveze i valutni swap-ovi od vanbilansnih stavki su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Kategorija	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Preko jedne godine	U RSD hiljada	
						Ukupno nekamatonosno	Ukupno
Gotovina	-	-	-	-	-	5.394.907	5.394.907
Obavezna rezerva	4.075.861	-	-	-	-	13.219.331	17.295.192
Hartije od vrednosti	11.016.280	-	1.359.011	-	29.295.671	-	41.670.961
Kredit bankama	395.300	-	-	-	-	-	395.300
Kredit komitentima	30.860.433	69.237.921	37.392.446	2.018.055	21.419.550	-	160.928.405
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	5.765.566	5.765.566
Ukupna bilansna aktiva	46.347.873	69.237.921	38.751.458	2.018.055	50.715.221	24.379.805	231.450.332
<i>FX Swap</i>	13.060.962	4.113.878	-	-	-	-	17.174.840
Ukupna aktiva	59.408.836	73.351.799	38.751.458	2.018.055	50.715.221	24.379.805	248.625.173
Obaveze prema FI	8.886.775	38.240.429	5.490.260	281.071	8.327.585	-	61.226.121
Depoziti po viđenju	7.230.910	14.461.820	21.692.730	9.323.757	36.634.746	-	89.343.963
Oročeni depoziti	5.571.824	9.094.989	8.291.269	12.671.212	11.103.418	-	46.732.712
Ostala pasiva	-	-	-	-	-	3.138.065	-
Kapital	-	-	-	-	-	31.009.472	31.009.472
Ukupna bilansna pasiva	21.689.510	61.797.238	35.474.260	22.276.040	56.065.748	34.147.536	231.450.332
<i>FX Swap</i>	12.350.369	4.115.428	-	-	-	-	16.465.797
Ukupna pasiva	34.039.879	65.912.666	35.474.260	22.276.040	56.065.748	34.147.536	247.916.129
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2019.	25.368.957	7.439.133	3.277.198	(20.257.985)	(5.350.528)	(9.767.732)	709.043
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2018.	74.317.239	125.249	(46.515.296)	(16.573.389)	(3.303.774)	(8.050.029)	-

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
37.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)
37.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta – scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Banke.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Banke na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine.

Valuta	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2019.	Promena u procentnom poenu	U RSD hiljada
				Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2018.
<i>Povećanje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	159.926	1%	170.200
EUR	1%	356.306	1%	121.740
<i>Smanjenje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	(143.463)	1%	(174.928)
EUR	1%	(493.890)	1%	(460.959)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

37.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor finansijskih tržišta i Služba upravljanja aktivom i pasivom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i interno postavljene limite devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije. Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju – pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Banka dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku 2019. godine, Banka je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Banke na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Banke.

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Rizik od promene deviznih kurseva

U RSD hiljada				
Valuta	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2019.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31. decembra 2019.	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2018.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31. decembra 2018.
EUR	2%	(563)	2%	11.714
CHF	2%	(51)	2%	127
USD	2%	(35)	2%	307

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

37.4.2. Devizni rizik

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2019. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	U RSD hiljada Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14.553.284	90.078	162.567	81.228	14.887.157	6.968.218	21.855.375
Potraživanja po osnovu derivata	332.612	-	-	-	332.612	14.287	346.899
Hartije od vrednosti	11.334.351	257.487	-	-	11.591.838	29.939.747	41.531.585
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.254.514	74.561	62.509	213.673	1.605.257	1.619	1.606.876
Kredit i potraživanja od komitenata	122.538.219	443.603	15.219	-	122.997.041	37.832.453	160.829.494
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	665.001	665.001
Osnovna sredstva	-	-	-	-	-	2.952.105	2.952.105
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	229.409	229.409
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	121.678	246	3.229	18	125.171	1.202.955	1.328.126
Ukupna aktiva:	150.134.658	865.975	243.524	294.919	151.539.076	79.911.256	231.450.332
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	246.034	-	-	-	246.034	4.005	250.039
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	55.189.095	4.762	4.574	8.993	55.207.424	6.059.000	61.266.424
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	74.683.146	3.136.380	1.779.241	560.730	80.159.497	46.248.456	126.407.953
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-	-	-	-	3.512.691	3.512.691
Subordinirane obaveze	4.206.971	-	-	-	4.206.971	-	4.206.971
Rezervisanja	163.262	1.072	-	-	164.334	575.753	740.087
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	169.499	169.499
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	7.265	7.265
Ostale obaveze	2.241.129	4.560	1.535	688	2.247.912	817.838	3.065.750
Ukupno obaveze:	136.729.637	3.146.774	1.785.350	570.411	142.232.172	57.394.507	199.626.679
Ukupan kapital:	-	-	-	-	-	31.823.653	31.823.653
Ukupno pasiva:	136.729.637	3.146.774	1.785.350	570.411	142.232.172	89.218.160	231.450.332
Neto devizna pozicija na dan:							
- 31. decembra 2019. godine	13.405.021	(2.280.799)	(1.541.826)	(275.492)	9.306.904		
- 31. decembra 2018. godine	4.792.161	(1.928.248)	(1.265.700)	(210.789)	1.387.424		

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.5. Koncentracija rizika Banke

Koncentracija rizika Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Banke.

U 2018. godini Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenim relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti Napomenu 34 (b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikama koje definišu upravljanje rizicima, rukovodstvo Banke utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije.

37.6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2019. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

37.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u najvećoj meri u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja. Limiti se nakon odobrenja od strane matične banke usvajaju i lokalno, od strane definisanog nivoa odlučivanja.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom portfoliju Banke nisko.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****37.8. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Banke.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisnog Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim ne-finansijskim rizicima, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Banci. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Banka kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjenja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Banka je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Banke operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Banka je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, Provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Banke obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Banka vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

37.9. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije, koje su od 30. juna 2017. godine u potpunosti usklađene sa zahtevima Bazel 3 standarda, propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012 i 23/2013 – dr. odluka, 43/2013 i 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018 i 57/2019) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016, , 103/2018 i 88/2019).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****37.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Regulatorno pripisani minimalni pokazatelji adekvatnosti kapitala, uključujući zaštitne slojeve kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine iznosili su:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala 10,24% (4,5% regulatorni minimum, uvećan za 2,5% zaštitnog sloja za očuvanje kapitala, 1% zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajnu banku i 2,24% zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik)
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala 11,74%% i
- pokazatelj adekvatnosti kapitala 13,74%.

Pored zahteva definisanih u vidu minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala i zaštitnih slojeva kapitala, Banka je u obavezi da ispunjava i dodatni regulatorni minimalni kapitalni zahtev, definisan u procesu sveobuhvatne supervizorske procene (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP), koji je Narodna banka Srbije za 2019. godinu definisala u formi minimalnog zahteva za kapitalom.

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Banke i pokazatelja njegove adekvatnosti. Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog (konkretno osnovnog akcijskog kapitala) i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive.

Kapital banke čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala banke i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Banka sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom kao koncept koji je u Banci uspostavljen, kao svoju ključnu komponentu ima Proces interne procene adekvatnosti kapitala (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP). Ovaj okvir je definisan kako bi podržao rukovodstvo banke u procesu upravljanja rizicima kojima je banka izložena, kao i njenim internim kapitalom, a sve u cilju da se postigne da Banka ima zadovoljavajući nivo kapitala u skladu sa svojim rizičnim profilom.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom predstavlja sveobuhvatan sistem koji je neophodan kako bi se zadovoljila očekivanja regulatora, ali i da bi se obezbedili efikasni interni instrumenti za upravljanje. Sastoji se od sledećeg:

- Izveštaja o sklonosti ka rizicima (Risk Appetite Statement - RAS), limita i strategije upravljanja rizicima;
- Sveobuhvatnih analiza izloženosti rizicima uključujući ocenu materijalne značajnosti rizika, analizu i upravljanje rizikom koncentracije i stres testiranje;
- Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika (Risk-bearing Capacity Calculation - RCC);
- Planiranje ključnih pokazatelja izloženosti rizicima;
- Planiranje oporavka i restrukturiranja.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 71/2015) Banka redovno izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za očuvanje finansijske otpornosti Banke, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja. Pored navedenog, Banka za potrebe pripreme Plan restrukturiranja i definisanja Minimalnog zahteva za kapitalom i podobnim obavezama Banke dostavlja Narodnoj banci Srbije podatke, u skladu sa Odlukom o minimalnom zahtevu za kapitalom i podobnim obavezama banke ("Službeni glasnik RS". br. 30/2015 i 78/2017) i Odlukom o informacijama i podacima koji se dostavljaju Narodnoj banci Srbije za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 78/2015, 78/2017 i 46/2018).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
37.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	U RSD hiljada	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	12.909.000	10.040.000
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	2.553.944	124.475
Dobit iz tekućeg perioda koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.091.670	870.617
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	725.815	602.586
Nerealizovani gubici	-	(90.388)
Ostale rezerve	12.955.128	10.036.645
Dodatna prilagođavanja vrednosti	(25.950)	(24.354)
Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjenja za povezane odložene poreske obaveze	(665.000)	(537.025)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita	(29.530)	-
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita a kojima je ugovorena ročnost duža od 2920 dana	(9.430)	-
	29.505.647	21.022.556
Dopunski kapital		
Subordinirane obaveze	3.677.972	3.873.180
	3.677.972	3.873.180
Kapital:	33.183.619	24.895.736
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva		
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	10.885.127	9.779.033
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	210.080	161.078
Kapitalni zahtev za devizni rizik	2.920	50.741
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.251.550	1.175.138
Kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	54.852	34.384
Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	19,03	15,02
Adekvatnost osnovnog kapitala	19,03	15,02
Adekvatnost kapitala	21,40	17,78

Banka je usklađena sa svim regulatornim zahtevima u pogledu adekvatnosti kapitala na svim nivoima.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U tabeli koja sledi dat je pregled limita za primenu izuzetaka kod odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke:

	U RSD hiljada	
	31.12.2019	31.12.2018
Ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje		
Limit do kojeg se ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje ne odbijaju od kapitala (10% od osnovnog akcijskog kapitala)	2.950.565	2.102.256
Ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje	(105.590)	(76.475)
Ulaganja u dodatni osnovni kapital lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje	-	-
Ulaganja u dopunski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje	-	-
Preostaje do limita	2.844.975	2.025.781
Ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje		
Limit do kojeg se ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje ne odbijaju od kapitala (10% od osnovnog akcijskog kapitala)	2.950.565	2.102.256
Ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje	(93.560)	(93.560)
Preostaje do limita	2.857.005	2.008.696
Odložena poreska sredstva		
Limit do kojeg se odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika ne odbijaju od kapitala (10% od osnovnog akcijskog kapitala)	2.950.565	2.102.256
Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika	(120.820)	(109.197)
Preostaje do limita	2.829.745	1.993.059
Kombinovani limit za odložena poreska sredstva i značajna ulaganja		
Limit do kojeg se odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje ne odbijaju od kapitala (17,65% od osnovnog akcijskog kapitala)	5.192.516	3.690.648
Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje	(214.380)	(202.757)
Preostaje do limita	4.978.136	3.487.891

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Pregled izloženosti rizicima i kapitalnih zahteva Banke dat je u tabeli koja sledi:

	31.12.2019.		U RSD hiljada 31.12.2018.	
	Rizična aktiva	Kapitalni zahtev	Rizična aktiva	Kapitalni zahtev
Ukupna rizična aktiva	155.056.599	12.404.528	140.004.668	11.200.373
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	136.064.082	10.885.127	122.237.912	9.779.033
Sandardizovani pristup	136.064.082	10.885.127	122.237.912	9.779.033
IRB pristup	-	-	-	-
Izloženosti riziku izmirenja/iskoruke (osim po osnovu slobodnih isporuka)	-	-	-	-
Izloženosti tržišnim rizicima	2.662.496	213.000	2.647.743	211.819
Izloženosti operativnom riziku	15.644.371	1.251.550	14.689.219	1.175.138
Izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti	685.650	54.852	429.794	34.384

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restruktuirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Odlukom o izmeni Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018) i Odlukom o izmeni Odluke o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018) koje su stupile na snagu od 1. januara 2019. godine u potpunost ukinut celokupan koncept obračuna rezerve za procenjene gubitke, kao i tretman potrebne rezerve za procenjene gubitke kao odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala.

Pokazatelj leveridža

Pokazatelj leveridža Banke, koji predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, i iznosa izloženosti za potrebe obračuna pokazatelja leveridža, iznosio je 11,81% na 31.12.2019. godine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Obračun fer vrednosti u EBS baziran je prvenstveno na eksternim izvornima podataka (kotacije dilera za državne obveznice i raspoložive cene akcija sa berze). OTC derivati vrednuju se uz pomoć modela. Korišćenjem modela vrednuju se i obveznice ukoliko ne postoji adekvatan broj kotacija ili kotacije nisu ažurne.

Model za vrednovanje

Obveznice

Obveznice za koje kotacije nisu raspoložive u adekvatnom broju ili kotacije nisu dovoljno ažurne vrednuju se diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem unapred definisane krive za odgovarajuću valutu.

OTC derivati

Vrednovanje se radi diskontovanjem budućih novčanih tokova uz pomoć definisanih kriva prinosa za konkretan proizvod i konkretnu valutu. Tako dobijena vrednost derivata prilagođava se za Credit Valuation Adjustment (CVA) i Debt Valuation Adjustment (DVA), jer kreditni rizik druge ugovorne strane i sopstveni kreditni rizik nisu uzeti u obzir. CVA se odnosi na prilagođavanje za kreditni rizik druge ugovore strane, dok se DVA odnosi na prilagođavanje za sopstveni kreditni rizik. Vrednost pomenutih prilagođavanja zavisi od PD-a, LGD-a i izloženosti (NPV).

	u RSD hiljada	
	Na dan 31.12.2019.	Na dan 31.12.2018.
CVA	16.395	12.398
DVA	1.892	(1.882)

Hijerarhija instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti.

U skladu sa MSFI 13 EBS kvartalno dodeljuje odgovarajuće nivoe FV svim pozicijama aktive i pasive koje se vrednuju po fer vrednosti ili čija fer vrednost mora da se objavi u Napomenama uz finansijske izveštaje. Nivoi se dodeljuju u zavisnosti od toga kako se izvodi tržišna vrednost instrumenta. Postoje 3 nivoa.

Nivo FV 1

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima je dodeljen Nivo FV 1 hijerarhije određuje se na osnovu tržišnih kotacija. Fer vrednost određena na osnovu kotacija može biti Nivoa 1 ukoliko su frekvencija i obim trgovanja zadovoljavajući i postoji konzistentnost cena.

Kao Nivo FV 1 klasifikuju se derivati kojima se trguje organizovano, na berzi, kao i akcije i obveznice za koje postoji aktivno tržište.

Nivo FV 2

Instrumenti za koje postoje tržišne kotacije, ali čije tržište se ne može smatrati aktivnim usled ograničene likvidnosti, klasifikuju se kao Nivo 2. Ukoliko tržišne kotacije nisu dostupne, ali se fer vrednost određuje korišćenjem modela za vrednovanje (diskontovanje budućih novčanih tokova), a svi parametri modela (krive prinosa, spreadovi) su dostupni na tržištu, takođe se dodeljuje Nivo 2.

OTC derivati i manje likvidne akcije i obveznice klasifikuju se kao Nivo 2 instrumenti.

Nivo FV 3

Instrumenti čija se fer vrednost određuje na bazi kotacija koje nisu dovoljno ažurne ili korišćenjem modela čiji svi inputi nisu tržišno dostupni klasifikuju se kao Nivo 3 hijerarhije. Tržišno nedostupni parametri najčešće se odnose na kreditne spreadove koji se izvedu iz interno obračunatih mera – PD i LGD.

Akcije za koje se po stoje kotacije, nelikvidne obveznice, kao i krediti i depoziti klasifikuju se kao Nivo 3.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

37.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	Na dan 31.12.2019.				Na dan 31.12.2018.			
	Nivo FV 1	Nivo FV 2	Nivo FV 3	Ukupno	Nivo FV 1	Nivo FV 2	Nivo FV 3	Ukupno
FINANSIJSKA IMOVINA	2.130.637	41.178.729	26.544	43.335.910	3.911.157	20.081.753	265.138	24.258.048
HOV	2.130.637	40.822.181	26.544	42.979.362	3.911.157	19.900.549	265.138	24.076.844
Dužničke HOV								
Državni zapisi Republike Srbije	1.772.922	40.822.181	-	42.595.103	3.589.032	19.840.314	236.389	23.665.736
Državne obveznice Republike Crne Gore	260.297	-	-	260.297	254.864	-	-	254.864
Obveznice EBRD	-	-	-	-		60.235		60.235
Vlasničke HOV								
Kotirane akcije	97.418	-	-	97.418	67.261	-	1.596	68.857
Akcije koje nisu kotirane			26.544	26.544			27.153	27.153
Potraživanja po osnovu derivata		356.548		356.548	-	181.204	-	181.204
FINANSIJSKE OBAVEZE	-	256.908	-	256.908	-	95.518	-	95.518
Obaveze po osnovu derivata	-	256.908	-	256.908	-	95.518	-	95.518

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

37.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Promena nivoa finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti

	31.12.2019.			31.12.2018.		
	u RSD hiljada			u RSD hiljada		
	Nivo FV1	Nivo FV 2	Nivo FV 3	Nivo FV 1	Nivo FV 2	Nivo FV 3
Hartije od vrednosti						
Transfer iz nivoa FV 1	-	-	-	-	1.937.833	-
Transfer iz nivoa FV 2	-	-	-	-	-	1.596
Transfer iz nivoa FV 3	1.064	237.456	-	-	357.069	-
Kupovina, prodaja, prestanak priznavanja	(1.104.998)	3.032.390	-	(5.065.549)	1.442.098.	238.530
Ukupno	(1.103.934)	3.267.717	-	(5.065.549)	3.737.000	240.126

Reklasifikacija između nivoa 1 i 2, raspoređeno po kategorijama merenja i instrumentima

	31.12.2019.		31.12.2018.	
	u RSD hiljada		u RSD hiljada	
	Iz nivoa FV 1 u nivo FV 2	Iz nivoa FV 2 u nivo FV 1	Iz nivoa FV 1 u nivo FV 2	Iz nivoa FV 2 u nivo FV 1
Finansijska sredstva FVOCI				
Obveznice	-	-	1.136.866	-
Finansijska sredstva FVPL				
Obveznice	-		559.991	-
Finansijska sredstva AC				
Obveznice		195.549	-	-
Ukupno		195.549	1.696.857	-

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

37.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Razvoj fer vrednosti finansijskih instrumenata u nivou FV 3

	u RSD hiljada		
	01. 01. 2019.	Transfer u nivo 3	Transfer iz nivoa 3
			31. 12. 2019.
Aktiva			
Ostala finansijska sredstva FVPnL	238.530	-	(238.530)
Finansijska sredstva kojima se ne trguje FVPL			
Instrumenti kapitala	28.749	-	(2.205)
Finansijska sredstva FVOCI			
Instrumenti kapitala	67.261	-	(67.261)
Ukupno	334.540	-	(307.996)
	01.01. 2018.	Transfer u nivo 3	Transfer iz nivoa 3
			31. 12. 2018.
Aktiva			
Ostala finansijska sredstva FVPnL	355.122	-	(116.592)
Finansijska sredstva kojima se ne trguje FVPL			
Instrumenti kapitala	27.757	992	-
Finansijska sredstva FVOCI			
Instrumenti kapitala	-	67.261	-
Dužničke HoV	1.183.740	-	(1.183.740)
Ukupno	1.566.619	68.253	(1.300.332)

Prihodi i rashodi za ostalu finansijsku aktivu koja je u nivou FV 3

	31.12.2019.	u RSD hiljada 31.12.2018.
Sredstva		
Finansijska sredstva kojima se ne trguje - FVPL		
Dužničke HoV	-	1.134
Ukupno	-	1.134

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

37.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Na dan 31.decembra 2019 sve obveznice koje se vrednuju po fer vrednosti (obveznice Republike Srbije i obveznica Republike Crne Gore) bile su raspoređene u nivo FV 1 ili nivo FV 2.

Sve obveznice RS koje su raspoređene u nivo FV 2, a koje se vrednuju po tržišnoj vrednosti, vrednovane su putem kotacije sa Reuters.

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza.

	Na dan 31.12.2019.		Na dan 31.12.2018.	
	knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost
FINANSIJSKA IMOVINA				
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	16.178.627	16.178.627	10.828.561	10.828.561
Kredit i potraživanja od banaka	1.606.876	1.606.876	1.700.361	1.702.612
Kredit i potraživanja od komitenata	160.829.494	167.741.209	138.393.437	144.777.479
Građevinski objekti	11.902	22.654	787.592	474.059
Stalna sredstva namenjena prodaji			11.902	23.886
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	126.407.953	127.326.120	59.322.207	60.987.717
Depoziti komitenata	16.178.627	16.178.627	113.210.214	113.915.305

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom QRM-a kao standarda Erste Grupe.

Fer vrednost kredita klijentima i kreditnim institucijama se računa diskontovanjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir efekte kamatnih i kreditnih spreadova. Uticaj promene kamatne stope se računa na bazi kretanja tržišnih kamatnih stopa, dok su promene u kreditnom spreadu izvedene iz PD-eva i LGD-eva koji se koriste za internu kvantifikaciju rizika. Za potrebe izračuna fer vrednosti krediti su grupisani u homogene portfolije na bazi rejting metode, rejting ocene i preostale ročnosti.

Fer vrednost depozita se procenjuje na bazi tržišnih uslova kao i sopstvenog kreditnog rizika. Za depozite po viđenju knjigovodstvena vrednost je najniža moguća fer vrednost.

U 2019. godini nije bilo reklasifikacija u okviru pozicija finansijske imovine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
38. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE
(a) Obaveze po osnovu operativnog lizing

Banka, kao što je dopušteno standardom, ne primenjuje odredbe MSFI 16 na lizing – zakupe sredstava male vrednosti i kratkoročne zakupe (zakupi sa kraćim trajanjem od 12 meseci).

Po osnovu primene MSFI 16 se, Banka prilikom utvrđivanja predmeta lizinga ne uzima u obzir sledeće kategorije:

1. *Kratkoročni lizing* koji predstavlja zakup koji sa prvim danom trajanja zakupa traje do 12 meseci ili kraće (zakup koji sadrži opciju otkupa nema karakter kratkoročnog zakupa, nezavisno od roka na koji je uzet).
2. *Lizing male vrednosti* je lizing sredstava čija vrednost pojedinačno, kada je sredstvo novo, ne prelazi utvrđeni prag nezavisno od starosti imovine u vreme zakupa.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu izuzetaka po osnovu IFRS 16 a koja se odnose na lizing male vrednosti prikazana su kako sledi:

U RSD hiljada

	31.12.2019.	31.12.2018.
Do 1 godine	15.441	24.209
Od 1 do 5 godina	91.806	28.714
	107.247	52.923

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je imala 1.535 započetih sudskih sporova u ukupnom iznosu od RSD 1.454.715 hiljada u kojima je imala status tuženog lica (31. decembra 2018. godine: RSD 1.466.684 hiljada). Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznosi iznosi RSD 123.231 hiljada (31. decembra 2018. godine: RSD 110.498 hiljada).

Na osnovu procene pravnih zastupnika Banke u navedenim sporovima, na dan 31. decembra 2019. godine Banka je izvršila rezervisanje u iznosu od RSD 248.372 hiljada (RSD 227.421 hiljada na dan 31 decembra 2018. godine) za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Banke. Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze ne zastarevaju u periodu od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

39. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobar 2019. godine u ukupnom iznosu od RSD 166.159.340 hiljada. Potvrđena su potraživanja Banke u iznosu od RSD 128.507.696 hiljada.

Iznos osporenih potraživanja je RSD 10.652 hiljada i Banka u kontaktu sa klijentima u cilju rešavanja neusaglašenosti.

Banka još uvek radi na usaglašavanju IOS-a za koje klijenti još nisu dostavili odgovor.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

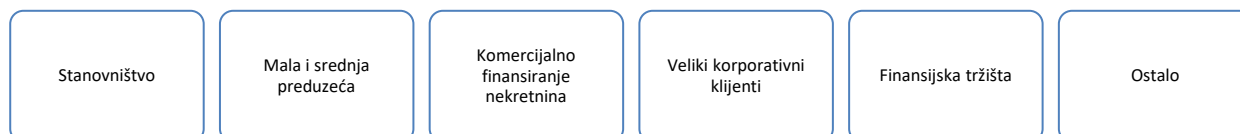
40. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alocira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

a) Struktura poslovnih segmenata

Izveštaj po segmentima sastoji se od šest osnovnih segmenata koji predstavljaju upravljačku strukturu Erste banke a.d. Novi Sad

Erste bank a.d. Novi Sad - Poslovni segmenti

b) Definicije poslovnih segmenata

Stanovništvo (Retail)

Ovaj segment sastoji se od poslovnih aktivnosti koje su pod odgovornošću menadžera iz prodajne mreže sektora poslovanja sa stanovništvom. Ciljani klijenti su uglavnom fizička lica, preduzetnici i slobodne profesije. Poslovanjem najvećim delom upravlja Banka sa fokusom na jednostavnost proizvoda koji se nude, investicionih proizvoda, tekućih računa, štednje, kreditnih kartica i dodatnih proizvoda kao što su lizing, osiguranje, socijalnih proizvoda.

Mala i srednja preduzeća (SME)

Obuhvata klijente, pravna lica koji su pod odgovornošću lokalnih korporativnih komercijalnih centara, koji se uglavnom sastoje od kompanija sa godišnjim obrtom od 1 milion evra do 50 miliona evra. Pored ovih klijenata obuhvata i klijente koji obavljaju javnu delatnost ili učestvuju u radu javnog sektora.

Komercijalno projektno finansiranje (CRE)

Predstavlja poslovanje koje obuhvata investicije u nekretnine za potrebe generisanja prihoda od izdavanja pojedinačnih nepokretnosti ili čitavih kompleksa nepokretnosti, razvoja i izgradnje pojedinačnih nepokretnosti i kompleksa nepokretnosti radi sticanja kapitalne dobiti njihovom prodajom, usluge upravljanja imovinom, usluge izgradnje (EGI) i izgradnje u sopstvene svrhe.

Veliki korporativni klijenti (LC)

Obuhvata klijente čiji konsolidovani godišnji obrt prelazi 50 miliona evra.

Segment Tržišta (GM)

Predstavlja aktivnosti koje se sastoje od trgovanja i pružanja tržišnih usluga. Trgovanje i tržišne usluge obuhvata aktivnosti koje su povezane sa upravljanjem i preuzimanjem rizika u okviru knjige trgovanja banke, kao i aktivnosti vezane za korišćenje knjige trgovanja banke u svrhe kreiranja tržišta, kratkoročno upravljanje likvidnošću i čuvanje hartija od vrednosti, kastodi poslove, komercijalne poslove i sve aktivnosti na tržištu kapitala. Specifični prihodi i rezultat svođenja fer vrednosti koji nisu direktno povezani sa klijentskim transakcijama (koji mogu biti i poslovi usklađenosti aktive i pasive) i opšte premije rizika kao naknade za obavljene poslove takođe pripadaju ovom segmentu.

Ostalo

Ovaj segment obuhvata sve poslove upravljanja aktivom i pasivom (Asset/Liability Management) kao i interno pružanje usluga na neprofitnoj osnovi. Takođe obuhvata i slobodni kapital Erste banke (definisan kao razlika ukupnog prosečnog kapitala prema MSFI i prosečnog ekonomskog kapitala alociranog na poslovne segmente).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine
40. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)
Poslovna segmentacija nekonsolidovano

	Stanovništvo		Mala i srednja preduzeća		Komercijalno		Veliki korporativni klijen		Finansijska tržišta		Ostalo		GRUPA	
u 000 RSD	12.2019	12.2018	12.2019	12.2018	12.2019	12.2018	12.2019	12.2018	12.2019	12.2018	12.2019	12.2018	12.2019	12.2018
B. Bilans uspeha														
Neto kamatni prihod	4,583,501	4,295,795	1,324,536	1,279,315	588,330	499,011	438,012	309,431	215,487	146,752	215,080	(20,777)	7,364,947	6,509,527
Prihod od dividendi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	378	368	378	368
Neto rezultat od ulaganja po metodi udela	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prihod od izdavanja investicione imovine i ostale operativne rente	-	-	2,944	-	-	-	3,910	-	-	-	7,203	(2)	7,203	6,851
Neto prihod od provizija i naknada	1,208,451	1,199,357	481,744	380,423	54,074	18,526	193,258	146,931	44,251	34,607	(225,181)	(175,877)	1,756,597	1,603,966
Neto rezultat trgovanja	186,471	160,480	69,499	41,756	21,975	10,047	24,548	10,089	379,495	384,838	(50,813)	(399)	631,175	606,812
Dobici/gubici od finansijskih instrumenata koji se mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,795)	(55)	(2,795)	(55)
Opšti administrativni troškovi	(5,268,526)	(4,486,352)	(840,620)	(732,015)	(140,319)	(125,277)	(265,296)	(260,541)	(139,359)	(132,690)	(104,987)	1,131	(6,759,107)	(5,735,744)
Dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih sredstava merenih po amortizovanom trošku	(24,275)	294	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(24,275)	294
Ostali gubici/dobici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15,355	7,724	15,355	7,724
Dobici/gubici od reklasifikacije od amortizovanih troškova do fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobici/gubici od reklasifikacije sa fer vrednosti kroz ostale sveobuhvatne prihode do fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata	(307,009)	16,572	66,443	(155,586)	6,897	(65,884)	122,610	322,533	(343)	-	(5,107)	90,464	(116,509)	208,099
Ostali operativni rezultat	8,762	7,078	(987)	33,408	53	-	111	18,175	(10,215)	(3,936)	(33,054)	(129,324)	(35,330)	(74,599)
Dobit pre poreza od redovnog poslovanja	387,374	1,193,224	1,100,615	850,244	531,012	336,424	513,243	550,528	489,315	429,572	(183,919)	(226,749)	2,837,641	3,133,243
Porez na dobit	(21,552)	(89,420)	(61,234)	(46,596)	(29,543)	(24,968)	(28,555)	(28,757)	(27,224)	(37,086)	10,233	12,375	(157,875)	(214,453)
Dobitak/gubitak za tekuću godinu	365,822	1,103,804	1,039,381	803,648	501,469	311,455	484,689	521,770	462,092	392,486	(173,686)	(214,374)	2,679,766	2,918,790
Neto rezultat koji pripada manjinskom interesu (nekontrolisajući)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(0)	-	(0)
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	365,822	1,103,804	1,039,381	803,648	501,469	311,455	484,689	521,770	462,092	392,486	(173,686)	(214,374)	2,679,766	2,918,790
A. Bilans stanja														
Operativni prihod	5,978,423	5,655,632	1,875,779	1,704,437	664,380	527,584	655,818	470,361	639,233	566,198	(56,127)	(178,815)	9,757,506	8,745,396
Operativni troškovi	(5,268,526)	(4,486,352)	(840,620)	(732,015)	(140,319)	(125,277)	(265,296)	(260,541)	(139,359)	(132,690)	(104,987)	1,131	(6,759,107)	(5,735,744)
Operativni rezultat	709,896	1,169,280	1,035,159	972,422	524,061	402,307	390,522	209,819	499,874	433,508	(161,113)	(177,684)	2,998,399	3,009,652
Ukupna aktiva (stanje na kraju perioda)	86,562,722	69,625,501	40,575,584	38,264,274	16,798,434	15,126,331	21,844,800	18,561,289	11,727,405	10,434,674	53,941,387	50,919,944	231,450,332	202,932,013
Ukupna pasiva bez kapitala (stanje na kraju razdoblja)	79,067,108	66,768,395	25,288,918	19,928,967	8,551,233	9,036,024	21,197,378	19,622,682	2,962,485	2,705,221	62,559,558	61,806,452	199,626,680	179,867,741
Kapital	7,142,024	5,560,807	4,206,437	4,351,321	1,590,069	1,638,707	2,812,505	1,675,091	671,623	855,858	15,400,995	8,982,488	31,823,652	23,064,272
C. Ključni pokazatelji/parametri														
Racio troškova i prihoda	88%	79%	45%	43%	21%	24%	40%	55%	22%	23%	-187%	1%	69%	66%
Racio kredita i depozita (neto)	104%	101%	161%	190%	200%	167%	99%	96%	0%	0%	-	7%	116%	113%
Povrat na prosečno alocirani kapital	5%	20%	25%	18%	32%	19%	17%	31%	69%	46%	-1%	-2%	8%	13%

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**
41. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

	na dan 31. decembra 2019	na dan 31. decembra 2018
Gotovina	4.562.400	3.239.312
Žiro račun	4.073.644	4.730.803
Devizni računi kod inostranih banaka	1.127.123	491.198
Stanje na dan	9.763.167	8.461.312

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije nije raspoloživa za svakodnevne poslovne transakcije Banke i iz tog razloga nije deo tokova gotovine (Napomena 18).

42. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Krajem 2019. godine u Kini su se prvi put pojavile vesti o COVID-19 (koronavirusu). Situacija na kraju godine podrazumevala je ograničen broj slučajeva nepoznatog virusa prijavljenih Svetskoj zdravstvenoj organizaciji. U prvih nekoliko meseci 2020. godine virus se širio globalno i njegov negativni uticaj je dobijao na značaju. Rukovodstvo smatra da je ova epidemija događaj nakon datuma izveštajnog perioda koji ne zahteva korekcije finansijskih izveštaja. Iako se pomenuti virus još uvek razvija, u trenutku izdavanja ovih finansijskih izveštaja nije bilo vidljivog uticaja na poslovanje Banke, ali se budući efekti ne mogu predvideti. Rukovodstvo će i dalje pratiti potencijalni uticaj virusa na poslovanje Banke i preduzeti sve moguće korake za ublažavanje bilo kakvih efekata.

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima za 31.12.2019. godine.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****43. DEVIZNI KURSEVI**

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	U RSD	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
EUR	117,5928	118,1946
USD	104,9186	103,3893
CHF	108,4004	104,9779

Novi Sad, 9. marta 2020. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Čović
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

DODATNE TABELE

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija, detaljnije informacije o kapitalu Banke date su u prilogima koji slede, i to:

- obrazac PI-KAP (PRILOG 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala Banke na dan 31.decembra 2019. godine;
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala;
- obrazac PI-UPK (PRILOG 3) - Bilans stanja Banke sačinjen u skladu sa MRS/MSFI standardima i raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG 1).
- obrazac PI-AKB (PRILOG 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na dan 31.decembra 2019. godine.

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP –

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	U RSD hiljada
			Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisije premije	15.462.944	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	12.909.000	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisije premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	2.553.944	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.091.670	tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacija rezerve i ostali nerealizovani dobici	725.815	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	12.955.128	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu	-	
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	30.235.557	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

			U RSD hiljada
Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke		
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(25.950)	tačka 12. stav 5.
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(665.000)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 4)
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	-	tačka 11.
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)
21.1.	od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva
21.2.	od čega: sekjuritizovane pozicije (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga
21.3.	od čega: slobodne isporuke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjen za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	U RSD hiljada
			Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	-	tačka 21. stav 1.
23.1.	od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta (-)	(29.530)	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine (-)	(9.430)	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)
29	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
30	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(729.910)	
31	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 30)	29.505.647	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	U RSD hiljada
			Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
	Dodatni osnovni kapital: elementi		
32	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	-	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
33	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu	-	
34	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (32+33)	-	
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke	-	
35	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
37	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
38	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
39	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
40	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 35 do 39)	-	
41	Dodatni osnovni kapital (razlika između 34 i 40)	-	
42	Osnovni kapital (zbir 31 i 41)	29.505.647	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

U RSD hiljada

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
Dopunski kapital: elementi			
43	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisije premije uz instrumente	3.677.972	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
44	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu	-	
45	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
46	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 43 do 45)	3.677.972	
Dopunski kapital: odbitne stavke			
47	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
49	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
50	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
51	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	-	
52	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	3.677.972	
53	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	33.183.619	
54	Ukupna rizična aktiva	155.056.599	tačka 3. stav 2.
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
55	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	19,03	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)
56	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	19,03	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)
57	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	21,40	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)
58	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)	5,88	tačka 433.
59	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)	11,03	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Aksijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	ISIN: RSNVBE23514, CFI ESVTFR		
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>			
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Individualni i grupni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 15.462.944 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisiju premiju u iznosu 2.553.944 hiljada dinara).	U Dopunski kapital uključen je iznos od 150.188 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.527.784 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.
6.	Nominalna vrednost instrumenta	RSD 12.909.000 hiljada	EUR 15.000.000	EUR 30.000.000
6.1.	Emisiona cena	RSD 11.978,42	-	-
6.2.	Otkupna cena	-	-	-
7.	Računovodstvena klasifikacija	Aksijski kapital	Obaveza – amortizovana vrednost	Obaveza – amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	I emisija: 4.012.090 hiljada RSD 23.11.2004.g. II emisija: 1.369.980 hiljada RSD 15.06.2006.g. III emisija: 1.735.310 hiljada RSD 28.12.2006.g. IV emisija: 2.922.620 hiljada RSD 19.12.2007.g. V emisija: 2.869.000 hiljada RSD 12.07.2019.g.	27.12.2011. g.	10.09.2018. g.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća	S datumom dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	27.12.2021.	10.09.2028.
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-
	Kuponi/dividende			

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	Kamata po subordiniranom kreditu	Kamata po subordiniranom kreditu
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	-	-	-
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne	Ne	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije			
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti			
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije			
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija			
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje			
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje			
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	Ne	Ne	Ne
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti			
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti			
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno			
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja			
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Drugo	Drugo
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Manjinska učešća	Drugo	Drugo
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	Ne	Ne	Ne
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	-	-	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1) -

U RSD hiljada

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.855.375	21.855.375
A.II	Založena finansijska sredstva		-
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	346.899	346.899
A.IV	Hartije od vrednosti	41.531.585	41.531.585
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.606.876	1.606.876
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	160.829.494	160.829.494
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-
A.X	Investicije u zavisna društva	93.560	93.560
A.XI	Nematerijalna ulaganja	665.001	665.001
A.XII	Osnovna sredstva	2.952.105	2.952.105
A.XIII	Investicije nekretnine	-	-
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	229.409	229.409
A.XV	Odložena poreska sredstva	-	-
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	11.902
A.XVII	Ostala sredstva	1.328.126	1.328.126
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	231.450.332	231.450.332
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	250.039	250.039
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	61.266.424	61.266.424
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	126.407.953	126.407.953
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	3.512.691	3.512.691
PO.VII	Subordinirane obaveze	4.206.971	4.206.971
PO.VIII	Rezervisanja	740.087	740.087
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
PO.X	Tekuće poreske obaveze	169.499	169.499
PO.XI	Odložene poreske obaveze	7.265	7.265
PO.XII	Ostale obaveze	3.065.750	3.065.750
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	199.626.679	199.626.679

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

U RSD hiljada

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
	KAPITAL		
PO.XV	Aksijski kapital	15.462.944	15.462.944
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
PO.XVII	Dobitak	2.679.766	2.679.766
PO.XVIII	Gubitak	-	-
PO.XIX	Rezerve	13.680.943	13.680.943
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	31.823.653	31.823.653
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	-
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	231.450.332	231.450.332
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.П.A.	Vanbilansna aktiva	356.976.582	356.976.582
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	356.976.582	356.976.582

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

U RSD hiljada

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.855.375	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	346.899	
A.IV	Hartije od vrednosti	41.531.585	
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.606.876	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	160.829.494	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	
A.X	Investicije u zavisna društva	93.560	
A.XI	Nematerijalna ulaganja	665.001	d
A.XII	Osnovna sredstva	2.952.105	
A.XIII	Investicione nekretnine	-	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	229.409	
A.XV	Odložena poreska sredstva	-	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	
A.XVII	Ostala sredstva	1.328.126	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	231.450.332	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	250.039	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	61.266.424	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	126.407.953	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	3.512.691	
PO.VII	Subordinirane obaveze	4.206.971	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	3.768.261	d
PO.VIII	Rezervisanja	740.087	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	169.499	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	7.265	
PO.XII	Ostale obaveze	3.065.750	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	199.626.679	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)
(nastavak)

U RSD hiljada

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	15.462.944	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	12.909.000	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	2.553.944	b
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	
PO.XVII	Dobitak	2.679.766	
PO.XVIII	Gubitak	-	
PO.XIX	Rezerve	13.680.943	
	<i>Od čega Ostale rezerve</i>	12.955.128	g
	<i>Od čega Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobici</i>	853.900	v
	<i>Od čega nerealizovani gubici</i>	-128.085	v
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	
	UKUPNO KAPITAL		
PO.XXII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	31.823.653	
	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA		
PO.XXIII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	
	UKUPNO PASIVA		
PO.XXIV	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	231.450.332	
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.П.А.	Vanbilansna aktiva	356.976.582	
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	356.976.582	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke

U RSD hiljada

Redni br.	Naziv	Iznos
I	KAPITAL	33.183.619
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	29.505.647
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	3.677.972
II	KAPITALNI ZAHTEVI	12.404.528
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	10.885.127
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	136.064.082
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	1.232.149
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	1.234.491
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	785.207
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	68.485.848
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	41.621.953
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	18.378.757
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	687.219
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	-
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	385.868
1.1.17.	Ostale izloženosti	3.252.589
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK (nastavak)

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke (nastavak)

U RSD hiljada		
Redni br.	Naziv	Iznos
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	213.000
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	213.000
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	210.080
	od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	-
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	2.920
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	1.251.550
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	1.251.550
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGOĐAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	54.852
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	19,03
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	19,03
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	21,40

PRILOG**Korišćene skraćenice:**

AC	(eng. Amortized cost) – Vrednovanje finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti
AFS	(eng. Available for sale) – Raspoloživo za prodaju
ALCO	(eng. Asset and Liability Management Committee) – Odbor za upravljanje aktivom i pasivom
ALM	(eng. Asset and Liabilities Management) – Upravljanje aktivom i pasivom
AML	(eng. Anti-Money Laundering) – Sprečavanje pranja novca
bps	(eng. Basis points) – Procentni poen
CCF	(eng. Credit Conversion Factor) – Regulatorni faktori konverzije
CR01	(eng. Credit Price Value) – Pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen
CRR	(eng. Capital Requirements Regulation) – uredba Evropske unije o kapitalnim zahtevima
CVA	(eng. Credit Value Adjustments) – Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti druge ugovorne strane
DTA	(eng. Deferred tax asset) – Oložena poreska sredstva
DVA	(eng. Debit Value Adjustment) – Sospstveni rizik neizvršenja obaveza
EAD	(eng. Exposure at Default) – Izloženost u slučaju neizmirenja obaveza
EBA	(eng. European Banking Authority) – Evropsko telo za superviziju banaka
EIR	(eng. Effective interest rate) – Efektivna kamatna stopa
EVE	(eng. Economic Value Of Equity) – Ekonomska vrednost kapitala
FVOCI	(eng. Fair value through other comprehensive income) – Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz ostali rezultat
FVPL	(eng. Fair value through profit or loss) – Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz bilans upeha
FV	(eng. Fair value) – Fer vrednost
FX	(eng. Foreign exchange) – U stranoj valuti
GCA	(eng. Gross Carrying Amount) – Bruto knjigovodstvena vrednost
HFT	(eng. Held for trading) – Portfolio HOV raspoloživih za trgovanje
HOV	Hartije od vrednosti
HTM	(eng. Held to maturity) – Portfolio HOV koja se drže do dospeća
ICAAP	(eng. Internal capital adequacy assessment process) – Proces interne procene adekvatnosti kapitala
IRB	(eng. Internal Ratings Based Approach) – Pristup zasnovan na internom rejtingu
LCR	Liquidity coverage ratio
LGD	(eng. Loss Given Default) – Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza
LTV pokazatelj	(eng. Loan To Value) – Odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
MVoE	(eng. Market Value of Equity) – Tržišna vrednost kapitala
NBS	Narodna banka Srbije
NPL	Nenaplativa potraživanja
NSFR	(eng. Net Stable Funding Ratio) – Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja, a predstavlja indikator strukturne likvidnosti koji ima za cilj sprečavanje strukturnih neusklađenosti u strukturi bilansne aktive i pasive u vremenskom periodu od 1 godine
OAK	Odluka o adekvatnosti kapitala
OCI	(eng. Other Comprehensive Income) – Ostali rezultat
OTC derivati	(eng. Over the Counter) – vanberzanski derivati
PD	(eng. Probability of Default) – Verovatnoća neizmirenja obaveza
POCI	(eng. Purchased or originated credit impaired) – Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja
PVBP	(eng. Price Value Basis Point) – Pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen

RCC	(eng. Risk-bearing Capacity Calculation) - Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika
REPO	(eng. Repurchase Agreement) - Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.
RSD	Dinar Republike Srbije
SICR	(eng. Significant increase in credit risk) - Značajno povećanje kreditnog rizika
SME	(eng. Small and Medium Size Enterprises) - Mala i srednja preduzeća
SPA	(eng. Survival Period Analysis) - Analiza perioda opstanka
SPPI	(eng. Solely payments of Principal and Interest) – Procena karakteristika ugovorenih novčanih tokova da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate
SREP	(eng. Supervisory Review and Evaluation Process) – Proces supervizorske procene
VaR	(eng. Value-at-Risk) - Vrednost pod riskom meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija